

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

23 Şubat 2012 Perşembe

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Şubat 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/358)

1:109

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:5

Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	2
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	2:3
Ali SERİNDAĞ	(Gaziantep)	3
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	4

İKİNCİ OTURUM

6:34

Tolga ÇANDAR	(Muğla)	6:7
Ahmet Duran BULUT	(Balıkesir)	7
Metin Lütfi BAYDAR	(Aydın)	7:8
Mehmet Akif HAMZAÇEBİ	(İstanbul)	8:9,23:26
Engin ALTAY	(Sinop)	9:10,31
Özdal ÜÇER	(Van)	10
Ahmet TOPTAŞ	(Afyonkarahisar)	10:11
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	11:12
Zühal TOPCU	(Ankara)	12:13

Ali SERİNDAĞ	(Gaziantep)	13:14
Namık HAVUTÇA	(Balıkesir)	14:15
Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	15:16
Mahmut TANAL	(İstanbul)	16:17
Nurettin CANIKLI	(Giresun)	17:18,26:31
Rıza TÜRMEN	(İzmir)	19:20
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	20:21
Aytuğ ATICI	(Mersin)	21:22
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	22
Mehmet ALTAY	(Uşak)	22
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	22
Hülya GÜVEN	(İzmir)	31:32
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	32:33

ÜÇÜNCÜ OTURUM 35:62

Özdal ÜÇER	(Van)	35:36
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	36
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	36:37,60,61
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	37:43,45,45,45,56,56
Osman Oktay EKŞİ	(İstanbul)	43:47
Metin Lütüfî BAYDAR	(Aydın)	47:62
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	61
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	61
Ayşenur İSLAM	(Sakarya)	61
Namık HAVUTÇA	(Balıkesir)	62

DÖRDÜNCÜ OTURUM 63:89

Rıza TÜRMEN	(İzmir)	63:66
Sena KALELİ	(Bursa)	66:67
Aytun ÇIRAY	(İzmir)	67:68
Engin ALTAY	(Sinop)	68:79
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	75
Orhan ATALAY	(Ardahan)	77,77,77,77,88,88
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	79
Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	79:89
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	82,82,82,83,83,83,83,83,83
Ali Haydar ÖNER	(Isparta)	83,83,88
Musa ÇAM	(İzmir)	83

BEŞİNCİ OTURUM 90:109

Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	90
Fatma Nur SERTER	(İstanbul)	90,91,92,93,93
Engin ALTAY	(Sinop)	90:91,91,101
Metin Lütüfî BAYDAR	(Aydın)	91,93,93,93,96
Musa ÇAM	(İzmir)	91
Engin ÖZKOÇ	(Sakarya)	91,96,96,97,106
Bedii Süheyl BATUM	(Eskişehir)	92,97
Dilek AKAGÜN YILMAZ	(Uşak)	92,93
Fikri IŞIK	(Kocaeli)	93
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	94

Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	94:95
Ömer DİNÇER (Millî Eğitim Bakanı)	(İstanbul)	95
Özcan YENİÇERİ	(Ankara)	97,98:108
Recep GÜRKAN	(Edirne)	97,98,104
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	107

Önerge		108
Gerekçe		108

Önerge		109
Gerekçe		109

Açılma Saati: 11.14

Kapanma Saati: 19.16

23 Şubat 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.14

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

-----0-----

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız var, komisyonumuzun 24'üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 5'inci Toplantısını açıyorum.

Bugünkü gündemimizde beş kanun teklifi yer almaktadır. Öncelikle gündemimizde olan tekliflerle ilgili bir hususu ifade etmek istiyorum. Söz konusu tekliflerle ilköğretim okullarının dört yıl süreli birinci kademe, dört yıl süreli ikinci kademedeki oluşmak üzere toplam sekiz yıl süreli mecburi eğitim veren kurumlardan oluşması, orta öğretim kurumlarının ise dört yıl süreli zorunlu eğitim veren kurumlardan oluşması ve böylece on iki yıllık zorunlu eğitim sisteminin öngörülmesi.

Zonguldak Karaelmas Üniversitesinin adının Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Rize Üniversitesinin adının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Kayseri Abdullah Gül Üniversitesinin adının Abdullah Gül Üniversitesi şeklinde değiştirilmesi öngörülmektedir.

Şimdi İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesi çerçevesinde bu tekliflerin birleştirilerek görüşülmesini ve (2/358) esas numaralı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinden görüşmelerin yürütülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

("Görüşme açın" sesleri)

– Baştan açtık.

("Birleştirmeyi oya sunmadan önce görüşme açmanız gerekmez mi?" sesi)

– Görüşme açabiliriz tabii.

Bu konuda aleyhte görüşü olan var mı?

("Söz istiyorum." sesi)

- Birleştirme üzerinde söz istiyorsunuz, öyle mi? Yani bu konunun oylamaya sunulmadan önce birleştirilip birleştirilmemesini Lehinde veya aleyhinde söz istiyorsunuz.

Kim istiyor?

Bu konuda söz isteyen komisyon üyemizin adını lütfen net olarak söyleyip kayıtlar için öyle bir sorun var, arkadaşlarımız takip edemiyorlar kimin konuştuğunu.

(“Sayın Başkan, komisyon üyesi olmayan...” sesi)

– Hayır, komisyon çalışma usulü hakkında olduğu için komisyon üyelerine veriyorum.

Buyurun Özcan Bey.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok değerli komisyon üyeleri.

Şimdi özellikle öteden beri bu komisyona çok üst üste tasarılar geliyor. Bunlar bu tasarıların içeriğiyle beraber tutarlı ve sistemli bir irdeme yapılabilmesi, anlaşılabilmesi için hepsinin ön hazırlıklarının yapılması ve bunların çeşitli boyutlarıyla ele alınıp irdelenmesi gerekiyor. Âdeta bir kanun sağanağı altına komisyon alınıyor, kanunlar sağanağı altında daha son derece önemli bir kanun tasarısını görüşmeden, onu açığa boyutlarıyla beraber, ayrıntılarıyla beraber tartışmasını tamamlayamadan bir başkasına geçiriliyor ve âdeta bir baskı altında, bir gündem baskısı altında komisyon yönlendiriliyor. Bu bakımdan burada son derece hayati diyebileceğimiz ülkemiz, toplumumuz, geleceğimiz açısından hayati diyebileceğimiz bir tasarı görüşülürken bunun arkasına dört tane de ayrı kanun teklifi, tasarısı getirmek hiçbirisinin layıkı veçhiyle görüşülmesine zaman, imkân bulamamak anlamına geliyor. O bakımdan daha birincisini aşmadan, ikincisine, üçüncüsü, dördüncüsü, beşincisinin baskısı altında komisyonun tutulmasını ben doğru bir yaklaşım tarzı olarak görmüyorum. Bu yaklaşım tarzı hiçbir konuyu açıklığa çıkartmayacaktır. Bu bakımdan birinci tasarının görüşülmesi ve bu tamamlandıktan sonra diğerlerinin ayrıca görüşülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi bir üyemize daha aleyhte olmak üzere söz vereyim.

Söz isteyen? Buyurun Nur Hanım.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi Sayın Başkan, gerçekten uzunca bir süredir bu torba kanunlarla birlikte bir çorba kanun anlayışı Türkiye Büyük Millet Meclisine getiriliyor. Şimdi birleştirdiğiniz tasarıların, yasaların birbiriyle bir ilişkisi olsa bunun bir mantığı vardır yani öğretim sistemiyle ilgili, eğitim sistemiyle ilgili bir değişiklik yapıyoruz bu değişiklik şu kanunların, şu maddelerinin de değişimini gerektirir anlayışıyla bir birleştirmeyi doğal karşılayabiliriz, hoşgörüle karşılayabiliriz ama şimdi buraya bakıyorum ben 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 85'inci maddesi, işte 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe Denetim Standartları Kurumu Teşkilatı Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde

Kararname 5'inci madde falan. Şimdi ne akalası var? Yani hani yükseköğretimi bunun içine katmışsınız ama bu bankacılık kanunlarının görüşmekte olduğumuz Millî Eğitimle ilgili kanunla uzaktan yakından bir ilişkisi yok. Yani "Ben yaptım oldu, işte bunu da kattık, katarız nasıl olsa çoğunluk bizde, parmaklar kalkar, geçiririz." Yani artık torbadan çıktı çorba oldu ama o çorbanın içinde hangi malzemelerin bulunduğunu bile bilemez hâle geldik. Bir yasa görüşülürken yani bir yasa hakkında konuşabilmek için kaç tane kanunu ele almamız, onlarla ilgili inceleme yapmamız... Şimdi burası Millî Eğitim Komisyonu değil mi? Şimdi Millî Eğitim Komisyonu üyelerinden siz Bankacılık Kanunu'yla ilgili görüş beyan etmesini mi bekliyorsunuz? Yani bu nasıl bir anlamsız birleştirmedir. Dolayısıyla biz buna karşı olduğumuzu ifade ediyoruz ve bu birleştirme anlayışını da daha önceki yasalarla ilgili söylediğimiz gibi gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini yanlış yönlendirmenin bir aracı olarak gördüğümüzü söylüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

("Sayın Başkan, bu İç Tüzük'ün hangi maddesine göre sadece iki milletvekillerine söz veriyorsunuz, diğerlerine söz vermiyorsunuz?" sesi)

– Hayır, ilave söz almak isteyen varsa... Ben iki görüş herhâlde özetlemeye yetmiştir diye düşündüm.

("Yetmez efendim, niye yetsin." sesi)

- Kim söz istiyor başka?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - Bendeniz istiyorum Ali Serindağ.

BAŞKAN – Kusura bakmayın, ben buradan üyelerimizi göremiyorum, lütfen isim...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - Komisyon üyesi değilim.

BAŞKAN - Üye olmayan... Usul hakkında olduğu için sadece komisyon üyelerine söz veriyorum.

("İç Tüzük hangi maddesinde var?" sesi)

– Komisyonun... Henüz teklif...

("İç Tüzük 31'inci maddesi burada kimlere söz hakkı verileceğini düzenlemiş." sesi)

– Evet 31'inci madde görüşmeyle ilgili kanun metnini...

("Görüşmeyle ilgili diye bir bağlayıcı hüküm yok." sesi)

– Hayır. Komisyonun çalışma usullerini komisyon belirler.

("Siz dayanağınız olan maddeyi gösterir misiniz?" sesi)

("Komisyon yazılı olarak belirler, sözlü olarak değil." sesi)

- Şu anda komisyon neyi, nasıl görüşmesi gerektiği konusunda bir usul tartışması yapıyor.

Komisyon kendi...

("İç Tüzük'e göre mi yapıyor?" sesi)

– Evet, İç Tüzük'e göre yapıyor.

("Biz de bu maddeye göre şu andaki gündemde konuştuğumuz konuyla ilgili görüşlerimizi ifade etmek istiyoruz." sesi)

– Şimdi, kanun teklifiyle ilgili görüşmelere başladığımız zaman tabii ki isteyen bütün vekillerimize söz vereceğiz ama usulle ilgili...

("Komisyondaki söz isteyen bütün milletvekillerine söz vermek durumundasınız." sesi)

– Hayır, burada Başkanlık takdirini kullanarak komisyon üyeleri...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Engin Özkoç, komisyon üyesiyim.

BAŞKAN - Buyurun Engin Bey.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; bakın bu kadar çok basın ilgilili gösterdiği, bu kadar çok vekilin Türkiye'nin geleceğiyle ilgili önemli bir kararın alınmasında hazır bulunduğu bir ortamda bir kanun tasarısının görüşülmesinin bu kadar apar topar insanlara söz vermeden bu işi komisyon halleder ve nasıl uygulanacağını komisyon belirler anlayışıyla hareket etmek doğru değildir. Arkadaşlarımız bununla ilgili, ilgili madde yasasını size söylüyorlar. Diyorlar ki: "Lütfen söylediğiniz sözü bir yasa maddesine veyahut da İç Tüzük'ün bir maddesine dayandırarak komisyonu yönetin." Ama tabii ki alışkanlığınız üzere sadece "Her şeyi biz biliriz" anlayışıyla hareket ettiğinizden burada da diyorsunuz ki: "Komisyon Başkanı olarak ve Komisyon olarak biz burada nasıl tartışılacağını belirleriz." Şunu çok iyi biliyorsunuz ki: Bu tasarı ne kadar çok muhalefet edilirse edilsin ya da bu birleştirme önerisine ne kadar muhalefet edilirse edilsin sadece burada çoğunluğun dediğinin çıkacağı konusunda zaten tam fikirsiniz ve bu kararınız bize şu şekilde hükmedecektir biraz sonra. Sizler diyeceksiniz ki: Kabul edenler, kabul etmeyenler. Kabul edenler çoğunlukta olduğu için doğru olan bir öneri dahi buradan geçme fırsatını yakalamayacaktır. Oysa ki siz bu Komisyon Başkanlığını oturduğunuz andan itibaren sadece AKP'nin, MHP'nin, CHP'nin bir milletvekili olarak değil Türkiye Cumhuriyetinin kurulan bir komisyonunun Başkanı olarak orada bulunuyorsunuz. Ne kadar çok milletvekilimizi görüşmeye açık hâlde tutarsanız, Türkiye'yi ne kadar çok konuşturursanız, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyeliği bulunan insanlarımızın milletin iradesiyle gelen insanlarımıza ne kadar söz hakkı verirsiniz çıkartacağınız yasalarla ilgili de o karar içe sinmişlik olur ama siz şöyle dersiniz: "Bu bizi ilgilendirmez. Bu işleri biz belirleriz, çoğunluk da bizim elimizde, biz kaldırırız parmakları, bu yasalar geçer ve usul de yerine gelmiş olur." bu cumhuriyetin ilkelerine, bu İç Tüzük hükümlerine, bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türkiye'nin sesi olması konusundaki genel ahlak kurallarına uymamaktadır. Bunu ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç teşekkür ederim.

Şimdi Başkanlığımıza yönelik eleştirilerinize kısaca değineyim. Bundan sonra söz isteyen arkadaşlarımız da bu çerçevede belki görüşlerini ifade ederler diye bu parantezi açıyorum.

Şimdi konuştuğumuz konu, görüştüğümüz konu biraz sonra bir oylamanın yapılıp yapılmamasına ilişkin konu yani komisyonumuzun işleyişiyle ilgili, oy verme süreciyle ilgili bir konuyu görüşlere açmış oluyoruz.

Şimdi komisyon üyelerinin birleştirilmenin lehinde ya da aleyhinde oy kullanacakları bir süreç öncesinde görüşlerini alıyoruz. Dolayısıyla oy kullanmayacak olan sayın vekillerimizin oy kullanacak vekillerimizin tavırlarıyla ilgili şu anda usule ilişkin söz almaları çok anlamlı değil. Kaldı ki İç Tüzük'ün komisyonlarda söz almayla ilgili 29'uncu maddesi "Komisyon başkanı ve komisyondaki Hükümet temsilcisi, söz sırasına bağlı değildir. komisyonca çağrılmış uzmanlara, komisyon başkanı, gerekli gördüğü zaman söz verebilir. Komisyonlarda istem sırasına göre söz verilir." Dolayısıyla...

("Üye olmayan milletvekillerine söz verilmeyecek diye bir hüküm var mı Sayın Başkan?" sesi)

– Üye olmayan milletvekillerinin oy kullanamayacağına dair...

("Oy kullanamayacağına dair, burada söz söylemeyeceğine..." sesi)

– Dolayısıyla burada çalışma usulümüzü belirliyoruz.

("Sayın Başkan, İç Tüzük'ün 37'nci maddesi çok açık." sesi)

– Şimdi sayın üyemiz, asıl gündem maddemize geçtiğimiz zaman tabii ki söz isteyen bütün vekillerimize söz vereceğiz ama şu anda bir usul tartışması yapıyoruz ve usul tartışması komisyonumuzun çalışma usulleriyle ilgili... (Gürültüler)

Şimdi, arkadaşlarımız uyarıyorlar çekimler nedeniyle görüntüler alınamıyor, stenograf arkadaşlar kimin konuştuğunu tutanağa geçiremiyorlarmış. Onun için beş dakikalık bir ara verelim, salonu boşaltalım ve daha rahat çalışabileceğimiz bir ortam sağlayalım, konuşmalarınıza devam edelim.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.37

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

-----0-----

BAŞKAN – Şimdi Komisyonumuzun İkinci Oturumunu açıyorum.

Söz isteyen üyelerimize ve vekillerimize söz vermek üzere lütfen isimlerinizi, tutanağın sağlıklı tutulabilmesi için baştan belirtiniz.

Birinci bölümde bıraktığımız yerden devam ediyoruz.

Söz isteyen üyelerimizin isimlerini alalım.

Şimdi üçer dakikayla sınırlasak uygun olur mu bu konuşmaları? Çok sayıda müracaat var. Netice itibarıyla usul üzerinde konuşuyoruz. Üçer dakika uygun mu? İtiraz gelmediğine göre, lütfen üçer dakikayla sınırlı tutalım konuşmalarımızı çünkü usul hakkında konuşacağız, esas hakkında daha sonra. Yani sadece usul hakkında, birleştirilmesini, oya sunulup sunulmamasını konuşuyoruz. Dolayısıyla usul hakkında konuşacak üyelerimiz ve vekillerimiz lütfen söz alsınlar.

Tolga Bey, buyurun.

TOLGA ÇANDAR (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; biraz önce arkadaşlarımızın da söylediği gibi son derece önemli, Türkiye'yi çok ilgilendiren, ülkemizin geleceğini de çok ilgilendirdiğini düşündüğümüz bir konunun her maddesinde, usul üzerinde de olsa milletvekilleri arkadaşlarımızın görüş bildirmesine olanak sağlanması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ve demokrasinin tecelli ettiği bir yer diye her zaman her fırsatta altını çizmekten geri durmuyorsunuz ama uygulama zamanı geldiği zaman da çok da demokratik olduğunu söyleyemeyeceğimiz yöntemlerle bir şeyleri hemen geçiştirip örtbas etmeye ya da çabuk çabuk geçirmeye çalışıyorsunuz, bu izlenimi alıyoruz. Bu, son derece rahatsız edici bir şey. Yani ben diğer milletvekili arkadaşlarımda bu konuda ne düşündüğünü, sadece kendi partimin değil diğer partilerin milletvekillerinin de bu kadar önemli bir konuda ne düşündüğünü bilmek isterim açıkçası. Ortak akıl yani belki de benim düşünemediğim ya da göremediğim başka şeyleri göreceğim arkadaşlarımdan söylediklerinden. Dolayısıyla, en azından usul üzerinde bile olsa bütün milletvekili arkadaşlarımızın konuşmasına olanak sağlayacak bir ortamın yaratılması, dolayısıyla da Türkiye Büyük Millet Meclisinde demokrasinin her noktada işleyişinin sağlanması bence bir Komisyon Başkanı olarak sizin görevinizdir diye düşünüyorum.

Saygıyla selamlıyorum efendim hepinizi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ahmet Duran Bulut, buyurun efendim.

AHMET DURAN BULUT (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler; ben şaşkınlıkla izliyorum toplantıyı çünkü –alışlagelmiş- Türkiye’de gündemi değiştirmek ve bir şeyleri örtmek adına ortamı germek için Hükümet yine bir bomba attı ortaya. Bir tasarı getiriliyor Millî Eğitim Komisyonuna, çok önemli, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu görüşülecek ama buna bir sürü farklı, konuyla alakasız kanunlar eklenerek ve Komisyonu gererek bir çalışma yapılıyor. Acaba, düşünüyorum, bugün Türkiye’ye dışarıdan, Dünya Bankasından, Avrupa Birliğinden, Amerika’dan kim geldi, hangi anlaşma yapılacak, kamuoyundan ne gizlenmek isteniyor, niçin bu kadar geriliyor? Bırakın tek tek yapalım, haftaya yine toplanalım, öbür kanunu görüşelim, öbürkü hafta gelelim, öbürünü görüşelim. Buna hazırlandık, öbürlerini getiriyorsunuz. Birbiriyle alakası olmayan kanunlarla Komisyonun kafasını karıştırmak ve çözümsüzlüğü itmek, çözüm çıkmaz bundan. Zaten Meclis saati geliyor, Komisyon yine dağılacak. Çıkmasın diye, çözülmesin diye sanki bir gayret sarf ediliyor kanaati bende var, akli değil, mantıki değil.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Lütfi Baydar Bey, buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; hayatı algılamamız nereden baktığınıza bağlıdır. Hayata çok yanlış yerden bakıyorsunuz. Oldubittiye getirerek, insanları konuşturmamaya çalışarak bir demokrasi kurabilmemiz pek mümkün değil, olası da gözüküyor. Türkiye için çok önemli olan, tüm konuşmacılarında ifade ettiği gibi, bizim için de çok önemli olan İlköğretim ve Eğitim Kanunu’yla ilgili bunun yeterince tartışılmasını engelleyecek tarzda, bunun tüm maddelerinin ayrı ayrı tartışılmasını engelleyecek tarzda bunun içerisine bankacılık gibi hiç alakası olmayan birtakım torba kanunları da getirerek burada çıkarmaya çalışmak nedir, ne değildir anlayabilmiş değilim. Yani bu işte birtakım üniversitelere isimlerin verilmesinin, isimlerin değiştirilmesinin ne anlama getirdiğinizi, bunları ayrı ayrı tartışmamızın uzun bir etik bir sorunu olduğunu ve bunları çok detaylı tartışmamız gerektiğini düşünüyorum.

Yaşayan insanların bazı üniversitelere isimlerinin verilmesini olumlu karşılamadığımızı, bunun etik de olmadığını, yaşayan ve görev yapmış olan siyasetçilerin adlarının daha sonraki gelecek olan nesiller tarafından verilmesinin toplumsal etik anlayışı açısından çok daha uygun olduğunu düşünüyorum. Eğer böyle bir şey olacaksa yani rahmete kavuşmuş olan devlet adamlarımız var. Onların isimleri dururken neden Başbakanın, Cumhurbaşkanının adlarını vermeye çalışıyorsunuz? Sizlerin özellikle yetiştiğinizi ve aynı okul içerisinde bulunduğunuz rahmetli Necmettin Erbakan’ın

adını mesela neden Sinop'a vermiyorsunuz? Bülent Ecevit'in adı Zonguldak'a veriliyor. Nedir bu acele? Yani geçmiş kuşakların kendinden sonraki nesiller tarafından adının verilmesi, onların yapmış olduğu, derlemiştir olduğu ve ortaya koymuş olduğu devlet görevlerinin ve bunların liyakatinin daha sonraki nesiller tarafından değerlendirilmesinin daha etik, daha şık olduğunu düşünmüyor musunuz? Geçmiş dönemlerde de bu yapılmış ama bunun uygun olmadığını, dünyadaki örneklere baktığınız zaman hep yani rahmete gitmiş, vefat etmiş olan devlet büyüklerinin adlarının verildiğini görüyoruz, yaşayan insanların adlarını görmüyoruz. Yaşayan insanların adları verildiği andan itibaren ne oluyor? Görüyorsunuz, bu sefer belediye meclisleri karar alıyor; bazı yerlerden, bazı caddelerden isimler kaldırılıyor. O yüzden yani ebediyete intikal etmiş, devlette huzur içinde bulunmuş, görev yapmış insanların yaptığı görevlerinin daha sonraki nesiller tarafından değerlendirilmesinin çok daha anlamlı olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, bunların böyle birleştirilerek bir torba şeklinde olmasını uygun bulmadığımı, bugün eğer tartışacaksak İlköğretim ve Eğitim Kanunu detaylı olarak günlerce süren çünkü toplumun geleceğine...

BAŞKAN – Sayın Baydar, teşekkür ederim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) - Ayrı olarak tartışmamız gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ben usul tartışması bağlamında teklife ilişkin düşüncelerimi ifade edecektim. Ancak siz süreyi üç dakikayla sınırlayınca, izin verirsiniz bu aşamada usulle ilgili görüş ifade etmeyip teklif sahipleri teklifle ilgili görüşlerini ifade etsinler, Sayın Bakan sunumunu yapsın. Ondan sonra bana ilk sözü verme uygulamasını yaparsanız memnun olurum.

Yalnız Sayın Canikli'ye, teklif sahiplerine bir önerim var: Şimdi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla ilgili, TMSF'yle ilgili, onların sayın başkanlarını ilgilendiren bir düzenlemeye ilişkin önerinin burada olduğunu görüyorum. Şüphesiz, hiçbir ilgisi yok bu teklifle. Pratik olarak yasalaşması amacıyla Sayın Canikli ve arkadaşları bu öneriyi buraya koymuşlar, öyle anlaşılıyor. Ancak bu çok ciddi bir muhalefete neden olacak bir tekliftir. Sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinde muhalefet partilerinin veya Cumhuriyet Halk Partisinin muhalefeti değil, belki bir toplumsal muhalefet de böyle bir teklifi karşısında görecektir. Oysa o kurumlarda süresi şubat ayında sona eren arkadaşlarımız var. Yani onlara bir jest yapalım, sürelerini uzatalım derken onları mağdur duruma düşüreceksiniz. Yani acaba buraya koymak suretiyle "Ne yapalım, uzatmak istedik ama yetişmedi, uzatamadık." gibi bir gerekçemiz mi olacak? Gelin, o maddeyi buradan çıkarın, ayrıca onu görüşelim. Her iki kurumun başında da çok değerli arkadaşlarımız var, görevlerini iyi yapan arkadaşlarımız var. Ona ilişkin düzenlemeyi ayrıca görüşebiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Engin Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, öncelikle nezaketi nize ve parlamenterlere gösterdiğiniz parlamenterlik hakkına saygıya ayrıca teşekkür ederim.

Önceki dönemlerde bu tür tartışmalarda hoş olmayan olaylar da burada yaşadık. Buraya Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna gelen bu kanun teklifi bu Komisyonun işleviyle de bağdaşmaz. Hele de eğitimle ilgili bir komisyonda BDDK Başkanının görev süresi, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'yla ilgili kanun görüşmek Hükûmetinizin, AKP Grubunun, AKP çoğunluğunun eğitime verdiği değeri göstermek bakımından da çok anlamlıdır.

Daha anlamlı bir şey daha var burada: Bu kanunla, 28 Şubat 1997'de geçtiğimiz sekiz yıllık kesintisiz temel eğitimden on beşinci yılına beş gün kala mümkünse vazgeçeceksiniz. Yani bugün ayın 23'ü, 28 Şubatta da bunu muhtemelen Genel Kurula getirmeyi düşünüyorsunuz. Böylece siz muhteşem bir yıl dönümü, 15'inci yıl dönümünde de bunu değiştirmeyi düşünüyorsunuz. Bu sizi aşar, sizi aşar derken Parlamentodaki çoğunluğunuz bakımından aşmayabilir ama hep söylediğim bir şey vardır: Demokrasi -bu Parlamentoda daha önce de söyledim- el kaldıran iki ördeğin bir file hükmettiği bir rejimin adı değildir. Bu yanlış işten bana göre dönün.

Daha bir garip durum, kanun teklif sahiplerinin içinde bir tane eğitimci yok. Yani Türk millî eğitim sistemini AKP'nin 5 grup başkan vekilinin vereceği kanun teklifiyle şekillendirmek Sayın Millî Eğitim Bakanının içine sınıyor mu? Niye bunu bir kanun tasarısı olarak getirmiyorsunuz? Türk millî eğitim sistemimizin geleceğini, on yıl, yüz yıl sonrasını öngördüğünüz bir mesele bir siyasi partinin kanun teklifi gibi getiriliyorsa siz o Bakanlık koltuğunda ne iş görüyorsunuz Sayın Bakan? Bunun sizden gelmesi caiz değil midir, doğru değil midir? Burada amaç nedir, bu acele nedir? Böyle bir şey tartışılmadan... "Okullardaki tek tip önlük meselesini tartışalım." dediniz, doğru, katılıyorum, tartışmadan bir karar almadığınız için de teşekkür ediyorum, tartışmalı Türkiye bunu. Ama bu mesele tartışılmadan bir kanun teklifiyle getirilip komisyon tarafından apar topar gündeme alınıp... Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Yanlış iş yapıyorsunuz, doğru değildir. Kamu vicdanında bu yaptığınız iş yer bulmaz. Ben hak ve özgürlüklerden yanayım ama sekiz yıllık kesintisiz eğitimin -burada gerekçelerinizde var- çeşitli sakıncaları varmış. Bu konuda Bakanlığınızın elinde sekiz yıllık kesintisiz eğitimin on beş yıllık uygulamasına yönelik olumsuz bana iki tane örnek gösterebilir misiniz? Şu araştırma yapıldı, şu inceleme yapıldı da sekiz yıllık kesintisiz eğitimin şu sakıncaları, şu pedagojik sakıncaları ortaya çıktı diyebilir misiniz? Diyemezsiniz. Böyle bir araştırma yapmadı Millî Eğitim

Bakanlığı. Elinizde böyle bir araştırma yok, veri yok. Efendim, birinci sınıftaki çocukla sekizinci sınıftaki çocuğun aynı binada olması yanlışmış.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bitiriyorum Sayın Başkan, cümlemi tamamlayayım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Lütfen.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Türkiye’de on beş yılda bu konuda adliyeye intikal etmiş, Millî Eğitim Bakanlığına intikal etmiş bir tane olumsuz vaka var mı?

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ederim.

Sayın Özdal Üçer...

ÖZDAL ÜÇER (Van) – Ben de usulen böyle bir kaynaştırma yönteminin, karıştırma yönteminin doğru olmayacağını, Meclisin iradesine ket vuracağını düşünmekteyim. Çünkü birbiriyle alakasız konuların ivedi bir şekilde, sanki bir yerlere bir şeyler yetiştiriliyormuş şeklinde yapılması temsil ettiğimiz halk iradesine de uygulanan bir haksızlık şeklinde düşünüyorum.

Kanun teklifiyle ilgili geldik. Bu kanun teklifinin tüm gerekçelerine baktığımızda tek bir amaç, tek bir cümle hâlinde ön plana çıkıyor: Eğitim kalitesi. Eğer eğitimle ilgili bir yasama değişikliğini eğitim kalitesini artırmaya dönük yapıyorsak, Rize Üniversitesinin, Kayseri Üniversitesinin isminin değiştirilmesinin bir şekilde eğitimin kalitesini nasıl etkileyeceğini doğrusu merak ediyorum.

Eğer ki samimi teklifler varsa, bu ülkede eğitimle ilgili, eğitimin bütün kurumsal yapılarıyla ilgili, amacı, müfredatıyla ilgili birçok sorun vardır. Parasız eğitim, bilimsel eğitim, demokratik eğitim, ana dilde eğitim gibi çok farklı sorunsal başlıklar vardır ama bunların hiçbirini çözümlenmeye dönük bir girişim olmazken, sadece kendi siyasi liderlerinin ismini belli üniversitelere vermek amacıyla değişik atraksiyonlarla Meclis iradesini de gölgeleyecek bir şekilde yapılan atakları doğru bulmuyor, Komisyonun daha demokratik usullerle işlemesini diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ahmet Toptaş...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; biraz önce Engin arkadaşımızın söylediği gibi ya da Nur Hocam’ın söylediği gibi bir çorba kanunla karşı karşıyayız. Allah aşkına, şu okuyacağım paragrafı dinleyin ve elinizi vicdanınıza koyun, bu iki konu bir araya getirilir mi birbirine bakın.

Gerekçeden okuyorum: “Dokuzuncu Kalkınma Planı, Bilgi Toplumu Stratejisi ve Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planında yer alan hedefler doğrultusunda eğitim ve öğretim sürecinde

bilişim teknolojilerini etkin kullanmak ve ihtiyaç duyulan insan kaynağının oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlamak, çağın gereklerini yakalayabilmek için ‘Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi’ (FATİH) Projesi başlatılmıştır.”

Yani anlaşılmıyorsa bir şey kusura bakmayın, buradaki cümlelerin, böyle bir cümlelerin Türkçeye uygun olup olmadığından, benim okumamdan değil, bir paragraf bir cümle. Millî Eğitim Temel Kanunu’nda değişiklik yapıyoruz bu cümleyle biz. Devam ediyorum: “Projenin hacminin büyük olması nedeniyle yurt içinde üretimde önemli bir kaldıraç etkisi yaratması, ülkemizde bulunmayan teknolojilerin transferinin sağlanması, proje konusu ürün ve hizmetlerin yurt içi üretiminin geliştirilmesi ve bu üretimde de katma değer azamî düzeye çıkarılması amacıyla proje çerçevesinde mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulması gerekmektedir.” Cümle bu, bir tek cümle.

Şimdi ne söylüyor? Yani burada alınacak mal ve hizmetlerin Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulması gerektiğini söylüyor.

Devam ediyor: “Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda İnternet erişimi ve ağ altyapısının sağlanmasının yüksek maliyet gerektirmesi nedeniyle söz konusu projenin firmalarca yatırım yapılabilir olarak değerlendirilmesi amacıyla sözleşme sürelerinin uzun tutulması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.” Bakın şimdi, Kamu İhale Kurumunu devreden çıkararak bir cümle: “Bununla birlikte, Memleketimiz için büyük hizmetlerde bulunan ve halkımız tarafından sevilen devlet büyüklerimizin adlarının eğitim müesseselerine verilmesi...” Yani Abdullah Gül’ün adının bir üniversiteye verilmesi. Allah aşkına, Kamu İhale Kurumunun devreden çıkarılmasıyla, bununla birlikte Abdullah Gül’ün adının Kayseri’ye verilmesi arasında nasıl bir bağ kurdunuz da bu iki yasa teklifini birleştireceksiniz? Biraz vicdan lazım. Kamu İhale Kurumunda yapılan yolsuzluk bir haftadır gazetelerin manşetlerinde. Kamu İhale Kurumunu da devreden çıkarıyorsunuz, yolsuzluklar manşetlerde devam ederken. Aynı Kamu İhale Kurumuyla bu ülkenin Cumhurbaşkanı, bu nedenle, bununla birlikte diye nasıl ekleyip aynı yasanın, aynı çorbanın içerisine koyuyorsunuz? Vicdan lazım, biraz düşünün. Millî Eğitim Bakanlığında gelen bir yasa teklifi, Millî Eğitim Bakanlığını ilgilendiren bir yasa teklifi en azından Türkçe yazım kurallarına uygun olmalı.

Bu konuda da Sayın Bakanı uyarıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Selçuk Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyesiyim. Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu bugüne kadar dört defa toplandı, bu dördüncü toplantısı. Bu dört toplantıda da muhalefetin bu toplantılarda muhalefet ettiği bir yasa teklifi yoktur, maddelere yoktur. Sadece bir yerde muhalefet

etmişlerdir, muhalefet şerhi koymuşlardır, Cumhuriyet Halk Partili üyeler. O da şundan dolayı koymuşlardır: Esasa, nitelik esasa yönelik değildir, sadece güvensizlik kelimesi -tırnak içinde söylüyorum- bu nedenle koymuşlardır. Derleme Kanunu'yla ilgili, Fikir ve Sanat Eserleri ve Derleme Kanunu'yla ilgilidir. Bütün görüşmelerimizde burada başkan kanun tekliflerini sunmuş ve paket hâlinde görüşmeyi kabul etmişizdir şu ana kadar. Yani buraya torba yasalar gelmemiştir, çorba yasalar gelmemiştir. Burada gelen yasalar oy birliğiyle çıkmıştır genellikle, bir tek istisnası vardır. Burada elbette ki oylamalarla netice alınır, burada oylama yapılır, İç Tüzük hükmünce yapılır. Burada milletvekillerinin iradelerine kimsenin ipotek koyma hakkı yoktur çünkü işte efendim siz çoğunluğunuz, çoğunluk ne derse o olur. Bizim irademiz eğer o kanun tekliflerinin geçmesini istiyorsa evet deriz, geçmesini istemiyorsa hayır deriz. Milliyetçi Hareket Partisi üyeleri de burada çok ciddi kanun tekliflerinde bizlerle beraber hareket etmişlerdir. Bu muhalefet değildir, bu Türkiye'nin geleceğini birlikte inşa etmektir çünkü ortak akı ortaya koyma meselesidir. O nedenle, burada, efendim, burada çoğunluğun dediği olur, ne yapalım çok çalıştıysak, yüzde 50 oy aldıysak, suçu niye bizi yüklüyorsunuz, siz de çok çalışırsınız, siz de çok oy alırsınız, siz de buraya çok milletvekiliyle gelirsiniz ve burada iradenizi ortaya koyarsınız.

Diğer bir husus, burada önyargılar kötü bir şeydir. Yani bizlerin iradesine, nasıl oy vereceğimize önceden hükmetmek doğru değildir. Bizim buradaki kanun tekliflerinde, arkadaşlarımız, burada usulle ilgili tartışma yapacaklarına esasa girmektedirler. Usul şudur: Burada bunu toptan mı görüşeceğiz, ayrı ayrı mı görüşeceğiz? Ayrı ayrı da görüşsek, toptan da görüşsek her bir madde için arkadaşlarımızın, muhalefet üyelerinin söz hakkı vardır, alırlar, konuşurlar ve konuşurlarken de burada düşüncelerini serdedirler. Daha sonra Sayın Başkan oylamaya tabi tutar. Burada birileri evet der, birileri hayır der, zaman zaman muhalefet hayır der, zaman zaman iktidardan hayır diyenler olur, zaman zaman da muhalefetten evet diyenler olur, iktidardan hayır diyenler olur. O nedenle bu yasa teklifinin diğer maddelerle beraber toptan oylanmasını teklif ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdağ.

Sayın Zühal Topcu...

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan ve değerli üyeler, sayın basın mensupları; toplantı başladığından beri gerçekten Eğitim Komisyonu üyeleri adına diyeyim üzüntü duydum. Neyi tartışıyoruz, neyi tartışmamız gerekiyor, bu ülkenin kaderini belirlemede önemli kararlar verecek olan, nesilleri yetiştirmede önemli kararların tarafımızdan alındığı bir komisyon ama ben maalesef içerik olarak bakıldığında bu kararın hedefini, amacını daha anlamış değilim, onu belirtmek istiyorum en başta. Burada bir dayatmayla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum çünkü verilen bu önerinin geri

çekilmesini teklif ediyoruz. Çünkü burada bunu uygulayacak olan öğretmenlerin bundan haberi yok. Bu uygulanacak olan, çocukları üzerinde uygulanacak olan velilerin bunlardan haberi yok, bu toplumun haberi yok. Nesiller üzerinde karar vereceğiz. Bunlara bir sistemle yönelmek istiyoruz ama baktığımızda kimsenin haberi yok ve demin sayın arkadaşlarımızdan bir tanesinin ifade ettiği gibi ve teklifi verenlerin de eğitimle direkt olarak alakalarının olmadığını görebiliyoruz. Şimdi, bunun, gerçekten bu önerinin herhangi bir mantıklı ayağını da göremedik. Tabii ki eğitim sistemi on iki yıla çıkartılsın, zorunlu eğitim daha fazla olsun ama içeriğinin net olarak belirlenmesi lazım. Yirmi sekiz yıl, neredeyse yirmi dokuz yıl eğitime hizmet etmiş biri olarak bunun ayaklarının oturmadığını düşünüyoruz. Buraya “Parçalı, bütün mü getirilsin?” in yerine, aslında bunun tekrar tartışılıp düşünülp ayaklarının oturtularak tekrar getirilmesini öneriyoruz. Bunun çekilmesini ve bu zamanın boş yere harcanmamasını istiyoruz.

Sayın Selçuk Bey’e de katılıyoruz demin ifadelerinizde. Tabii ki olumlu bir şey geldiğinde Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz her zaman destekliyoruz, bu ülke içinse, bu ülke menfaatleri içinse ama gerçekten yapboz tahtasına dönen millî eğitim sistemi için... Çünkü şöyle bir baktığımızda on yıldır o kadar çok sistem geldi geçti ki olmadı değiştirilim deniyor. Bu sistem bizim gençliğimiz üzerinde uygulanıyor. Hâlâ SBS’ler üzerinde bir karara varılmadı. Sonuçları nasıl değerlendirilecek, öğretmen nitelikleri üzerinde hâlâ tartışmalar götürülüyor ve apar topar o kadar ani oldu ki bir sabah kalktık ki on iki yıllık teklif var, eğitimin on iki yıl olması için. Biz on üç yıl diyoruz aslında, eğer tartışılacaksa, okul öncesinin de buna dâhil edilmesi lazım ve Avrupa’da ve Amerika’da da en uzun zorunlu eğitim süresinin bizde olmasını tabii ki isteriz ama ayaklarının mantıklı bir sürece oturması lazım. Onun için diyoruz ki bu teklifin geri çekilmesi lazım.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ali Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi biz çok önemli bir konuyu tartışıyoruz, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz. Türkiye’nin geleceğini şekillendirecek bir konu üzerinde fikir yürütmeye çalışıyoruz. Ancak görüyorum ki Sayın Başkanın tutumu da, bu teklifin geliş şekli de bu teklife bu kadar önem verir gibi gözüküyor.

Şimdi öncelikle Sayın Başkan şunu arz etmeme izin verin lütfen: Siz Tüzük’ün hangi maddesine dayanarak konuşma sürelerini üç dakikayla sınırlıyorsunuz? Ben sabahtan beri bu Tüzük’ü okuyorum. Hiç kimse kaynağını Anayasa’dan almayan bir yetkiyi kullanamaz. Siz de burada keyfî davranamazsınız. Siz de burada konuşma sürelerini üç dakikayla sınırlayamazsınız, öyle bir yetkiniz

yok. Ben yaptım oldu diyorsanız o işin ayrı bir yanı ama hukuka uygun hareket edeceksek, İç Tüzük'e uygun hareket edeceksek bu kararınızdan vazgeçiniz ve bu kararınızı kaldırınız.

Efendim, demin benden önce Sayın Engin Altay da söyledi: Bu çok önemli bir konu tasarı olarak düzenlenmemiş, Meclis gündemine teklif olarak geliyor. Millî Eğitim Bakanlığı bunu nasıl içine sindirebilir? Biz geleceğimizin şekillendirilmesini etkileyecek bir konuyu görüşüyoruz ama bir teklif olarak geliyor. Bunun mutlaka tasarı olarak gelmesi lazım.

Ayrıca birbiriyle hiç alakası olmayan konular tek metinde birleştirilmiş. Yasa yapma tekniğine uygun değildir bu. Siz bugün yasa yapıyorsunuz, üç gün sonra değiştirmek zorunda kalıyorsunuz. Bakın, bugün bazı üniversitelere isim veriyorsunuz, yarın biri gelir, bu isimleri siler, bundan vazgeçin, bundan vazgeçin Sayın Başkan. Eğitimin temel sorunlarını görüşelim. Biz eğitimin Türkiye açısından çok önemli olduğunu düşünüyoruz, biz zorunlu eğitim süresinin artırılmasını karşı değiliz, hatta 1+8+4 olsun istiyoruz. Biz bunları burada tartışmaya hazırız ama tartışma imkânının, tartışma ortamının sağlanması lazım, aceleyle getirilmemesi lazım. Bugün yapılan kanunun yarın değiştirilmesi gibi bir yola gidilmemesi lazım.

Teşekkür ediyorum, şimdilik söyleyeceklerim bu kadar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Havutça, buyurun.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli arkadaşlarım; Balıkesir Milletvekili Avukat Namık Havutça.

Şimdi, toplumumuz, bir Anayasa değişikliğiyle ilgili Türkiye'nin gündeminde anayasayı yapmaya çalışıyoruz. Bilindiği gibi anayasa toplumsal sözleşme olarak düzenleniyor ve anayasanın hükümlerine göre de belirlenen hükümlere göre de o anayasanın istediği insanı yetiştiriyoruz.

Şimdi, Değerli Grup Başkan Vekilim ve Sayın Bakanım burada. Anayasa'mızın 2'nci maddesinin nasıl bir Türkiye Cumhuriyeti tarifi yaptığını hepimiz biliyoruz. Türkiye'nin okullarında da bu Anayasa'nın 2'nci maddesinde tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti'ne uygun insan yetiştirmek durumundayız, görevindeyiz.

Bakın, şimdi anayasanın yapılmasıyla ilgili izlenen süreç gayet doğru. Toplumun tüm kesimleri çağrılıyor ve tüm siyasi partiler temsil ediliyor ve görüşleri alınıyor. Şimdi çok önemli, Türkiye'de anayasa kadar önemli, Türkiye'deki insan tipini değiştireceğimiz, eğitim sistemine kalıcı, köklü bir çözüm önereceğimiz çok önemli bir yasa da bırakın toplumun diğer kesimlerini, milletvekillerinin görüşlerinin alınması bile şu anda sınırlanıyor Sayın Başkanım. İşte, az önce, Dikmen Kapısı önünde Eğitim Sendikası'ndan arkadaşlarımız açıklama yaptılar. Şimdi, Türkiye'nin eğitim sistemini, on beş yıl önce başlamış olan sekiz yıllık eğitim sistemini köklü bir şekilde

değiştirecek olan çok önemli bir yasa teklifini toplumun tüm kesimleriyle, başta eğitim sendikalarıyla... Değerli arkadaşım ifade etti: Ben de bu ülkenin yirmi altı yıl her kademesindeki okulda görev yapan bir öğretmen arkadaşınızım. Şimdi, eğitim sendikalarıyla bu toplumu tartışmadan, veli örgütleriyle, öğrencilerle tartışmadan, bir toplumsal uzlaşma, olgunlaşma sağlamadan ne yapmak istiyoruz? Ve iki tane birbirinden farklı... Yani ben öğretmenim, derse girildiğinde bir konuyla ilgili sınıfa girilir. Tarih dersinin konusu tarihe tarih işlenir. Şimdi bakıyoruz burada, Sayın Bakan Millî Eğitimin 4+4+4 konusu geliyor, diğer taraftan da üniversitelerin isminin değişmesi geliyor. Böyle bir şey olabilir mi? Bunların farklı alanlarda, farklı zamanlarda tartışılması ve olgunlaşması gerekir. Komisyonların görevi toplumun en geniş kesimlerinin görüşleri alınarak olgunlaştırarak yasaları sağlamaktır. Bu Türk toplumu geçmişte çok acılar yaşamıştır. 12 Eylül öncesi, hatırlayınız. Sağcı-solcu diye bu ülkede demokrasi mücadelesinde binlerce arkadaşımızı biz verdik. Şimdi tekrar bu toplumda toplumsal ayrıştırmaya yaratacak, insanlar arasında sağcı-solcu, dinci-laik gibi farklı grupları oluşturacak bir kampaşma asla yaratmamalıydı. Şu anda maalesef gelinen noktada Türkiye’de yaratılan görüntü budur. Sayın Başbakan bundan bir ay önce dindar gençlik, şimdi kindar gençlik ve kamuoyunun gündemine birdenbire bu yasa geliyor.

Ben buradan öneriyorum: Türkiye’nin yapısını değiştirecek olan... Biz niyetleri yargılamıyoruz, bakın, müsaade ederseniz niyetleri asla yargılamak düşüncesinde değiliz ama kanun hükmünde kararnameyle, Millî Eğitim Bakanlığının 2’nci maddesindeki görev ve teşkilatlarından Atatürk ilke ve devrimlerine uygun insan tipini yetiştirmeyi çıkardığınızda, toplumda böyle bir kuşku ve algının olması da doğaldır. O nedenle benim önerim, evet, Türk eğitim sistemini tartışmalıyız. Özgür, araştıran, düşünen, sorgulayan bir insan tipini yaratmak için her şeyi tartışalım ama bunun önceliği toplumsal uzlaşma ve toplumumuzun tüm kesimlerini bu süreçlere katarak diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Binnaz Toprak, buyurun efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben iki şey söylemek istiyorum: Birincisi, demin sevgili AKP’li arkadaşımızın söylediği yüzde 50 meselesi. Şimdi, yüzde 50 oy almak bir parti için, herhangi bir parti için tabii ki çok büyük bir başarıdır yani bunu kutlamamak, tebrik etmemek mümkün değil. Biz de zaman zaman AKP’li arkadaşlarımızı veya zamanında yüzde 50 oyları için tebrik ettik.

Ancak şöyle bir şey var: Buradan hareketle günde belki 10 defa, 20 defa Mecliste yapılan her eleştiriye karşılık “Canım, biz yüzde 50 oy aldık. Buradaki kararlar azınlığın kararına göre mi çıkacak? Tabii ki çoğunluk olarak biz geçireceğiz kararları.” diyerek günde 50 kez bunu duyuyoruz. Bu hakikaten bıkkınlık verdi. O kadar bıkkınlık verdi ki Mecliste de, bu tür komisyonlarda da bir ortak akıl oluşmasının önüne set çekiyor bu tavır. Şimdi, bakın, demokrasiler tabii ki azınlıkların istediğinin

yapıldığı rejimler değildir ama çoğunlukların istediğinin yapıldığı rejimler de değildir. Demokrasiler uzlaşma rejimleridir. Her istediğimizi geçiririz, yüzde 50 oy aldık, muhalefete rağmen her istediğimizi geçiririz rejimi değildir bu. Çünkü unutmayın ki halkın geri kalan yüzde 50'si de o Mecliste oturan üç ayrı siyasi partinin milletvekillerine oy vermiştir. Onların sesini dinlemek zorundasınız, bu bir.

İkincisi, ben de arkadaşlarıma katılıyorum. Böyle birbiriyle alakasız olan meseleleri bir araya getirmek ve de Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek bir konuda yani eğitim gibi fevkalade önemli bir konuda fazla da tartışmaya yer vermeden oldubitti şeklinde, aynen mesela bu en son MİT Yasası'nda gördüğümüz gibi, iki buçuk veya bir buçuk günde çıkan MİT Yasası'nda gördüğümüz gibi, bunu alalaceleye getirmenin son derece yanlış olduğunu düşünüyorum. Şimdi AKP'li arkadaşların öz geçmişlerine bakmadım. Ben bütün işte CHP'nin seçkincilerle dolu olduğu söylemlerine rağmen arkadaşlarımdan çoğunun öz geçmişlerini biliyorum. Büyük bir çoğunluğu bizim partimizdeki milletvekilleri köy kökenli arkadaşlardır, isterseniz siz de geçmişlerine bakabilirsiniz. Bu köy kökenli arkadaşların bugün burada olmalarının nedeni, bir anlamı, eğitim sisteminin herkese fırsat tanınmasıyla bağlantılıdır.

Bakın, bu getirilen teklif şu sonucu doğuracaktır: Seçkin aileler çocuklarını tabii ki dört yıldan sonra devam ettirecektir ama fakir fukara, köyde yaşayan, Türkiye'nin geri kalmış bölgelerinde yaşayan çocukların hepsi örgün eğitim sisteminin dışına itileceklerdir. Bunu yapmayın, bu hakikaten eşitlikçi değil. Dolayısıyla ben de Zuhal arkadaşlarıma katılıyorum, bu teklifin konuşulmaması lazım bugün. Bunun geri çekilmesi, toplumda çok yaygın bir biçimde tartışıldıktan sonra gündeme belki yeniden getirilmesi, eğer bir uzlaşma, anlaşma bu konuda olabilirse. Ama her hâlükârda tek tek maddelerinin ve önergelerinin eğitim sistemine ne getirip ne götüreceğinin çok yaygın bir şekilde kurumlarla, eğitim fakülteleriyle, sosyal bilimler fakülteleriyle, sivil toplum örgütleriyle ve diğer her türlü grupla tartışıldıktan sonra ele alınması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Mahmut Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, AKP 3 Kasım 2002 tarihinde iktidara geldi. 3 Kasım 2002 tarihinden bu yana kronolojik olarak baktığımız zaman birinci Millî Eğitim Bakanı Erkan Mumcu, ikincisi Hüseyin Çelik, üçüncüsü de Nimet Çubukçu, dördüncüsü Ömer Dinçer. Şimdi, bu anlamda baktığımız zaman, bu dört bakanın döneminde herkes kendisine özgü bir program getirdi ve o şekilde hep değiştirildi. Bir sefer bu değişiklikler neden yapıldı, olumsuz yönleri ne idi, olumlu yönleri ne idi? Bunun bir sefer kamuoyuna anlatılması lazım, rapor edilmesi lazım. Yani Sayın Ömer Dinçer bir

başka dönemde veya bir yıl sonra veya altı ay sonra görevden alındığı zaman gelecek olan arkadaşımız o da kendi sine özgü yeni bir program mı yapacak? Yani bu bir istikrarsızlık, sürekli değişiklik, sürekli istikrarsızlık getirir, bir.

İkinci konu, peki, 4+4+4. Birinci dört yıldan sonra burada kız öğrencilerin, kız çocuklarımızın okula gönderilmeme ihtimali çok yüksek, fakir fukara çocukların gönderilmeme ihtimali çok yüksek hatta yaz aylarında tarım işçisi olarak gönderilen ailelerin çoğu zaman çocukları okula gönderilmiyor. Bunun da önü açılmış olacak.

Bir başka olay, efendim, erken yaşta kız çocuklarımızın evlenmesini biz nasıl engelleyebiliriz? Bunun önünü de açmış olacağız biz.

Bir başka hadise, engelli çocuklarımızın ilk birinci dört yıldan sonra devam edememe, efendim, açık öğretim adı altında evinde devam edecek şeklindeki mantık ve savunmayla, insanlarımızın bu şekilde sosyalleşmelerinin de önünü tıkamış oluruz. Yani genel anlamda bu tür tehlikeler şu aşamada söz konusu. Tabii ki eğer bu 28 Şubatın bir rövanşı değilse -zaten tüm kamu kurumlarıyla bir rövanş şeklinde bir hesaplaşma içerisine girildi- eğer böyle bir hesaplaşmaları yok ise, bu teklifi akıl ve mantık süzgecinden geçirdiğimiz zaman, belirtmiş olduğum bu açıklamalar ışığında geri çekilmesini, ha bu da eğer mümkün değilse, kabul edilmeyecek ise ayrı ayrı, kanun teklifinin içerisine ayrı ayrı alanlarla ilgili hususların ayrıştırılarak ilgili komisyonlara gönderilmesi hususunu dikkatlerinize çekmek isterim.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Sayın Canikli, buyurun.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de usul tartışması yaşandığı için şu anda ve süre sınırlı olduğu için esasa ilişkin teklif sahibi olarak görüşlerimi daha sonra arz edeceğim sizlere. Ama bu bölümde, özellikle teklifle ilgili olarak, teklifin biçimiyle, neden teklif olarak geldi, tasarı olarak gelmedi ya da teklifte imza sahibi olan arkadaşların içerisinde eğitim konusunda uzman yok şeklindeki eleştirilerle ilgili birkaç cümleyle düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

Milletvekillerinin temel görevi, biliyorsunuz değerli arkadaşlar yasama faaliyetidir yani yasama faaliyetinin en önemli aracı da doğal olarak yasa teklifinden bulunmaktır yani bu bizim temel görevimiz, asli görevimizdir. Biz de bir milletvekili olarak asli görevimizi ifa ediyoruz bu teklifi vermekle. Yani asli görevimizi, esas görevimizi ifa etmemizden dolayı eleştiri konusu olmasını ben yadırgadığımı ifade etmek istiyorum.

İkinci bir konu şu: Bakın, değerli arkadaşlar, elbette bu konu hepimizi ilgilendiriyor, bütün Türk vatandaşları bu konuya ilgi duyar, milletvekili olarak da bizim ilgi duymamız söz konusu

olamaz. Dolayısıyla, altında imzası olan arkadaşlar bu konunun bu şekilde düzenlenmesinin son derece önemli olduğuna inanıyoruz ve bu inancımızı da yasama organının bir elemanı olarak hayata geçirme çalışıyoruz. Dolayısıyla bu yadırganmamalıdır, bu yönüyle -içerik olarak demiyorum- bana göre eleştirilmemelidir, görevimizi yapıyoruz.

Ayrıca, böyle bir teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirmemiz için veya milletvekillerinin getirilmesi için herhangi bir konuda, sadece bu konuda değil, uzman olmalarına gerek yok. Dünyada ve Türkiye’de bir teklif hazırlanırken elbette milletvekili sadece kendi birikimi, donanımı, uzmanlık alanıyla sınırlı kalmaz, sadece onu yansıtmaz teklife, bütün imkânlardan faydalanır; uzmanlardan, bürokrasiden, eğitimcilerden, konu itibarıyla söylüyorum ve öyle olmuştur nitelikte. Bu da son derece doğaldır ve gereklidir de. Bütün boyutlarıyla, eksik vardır, o ayrı bir şey, o eleştirilebilir, konuşulabilir, tartışılabilir ama bizim uzmanlığımız olmayan bir alanda bu konuda uzmanlardan görüş alarak böyle bir teklifi getirmemiz son derece doğaldır ve biz de onu yapıyoruz. Bakın arkadaşlar, bu konu on beş yıldan beri tartışılıyor, bu konu hiç Türkiye’nin gündeminden düşmedi. Yani “Yeteri kadar tartışma için zaman yok.” dedi arkadaşlar da on beş yıldan beri, daha öncesinden ama özellikle on beş yıldan beri tartışılıyor, her gün tartışılıyor. Her gün kamuoyunda bu konuyla ilgili mutlaka bir tartışma hususu görebilirsiniz; bir makaledir, bir basındır vesaire. Ne olursa olsun yani nereden bakılırsa bakılsın, önemli değil ama tartışılıyor, onu söylüyorum. Dolayısıyla sanki ilk defa gündeme gelmiş gibi...

Bakın, bu Meclis Sayıştay Kanunu’nu çıkardı, bütünüyle Sayıştay Kanunu yenilendi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunu yeniden yazıldı. Bunların ikisi de teklif olarak geldi. Altında imzası olan arkadaşlar yeteri kadar, bütün yönleriyle bu iki teklife de vâkıf mıydı? Hayır değil, olması da gerekmez zaten ama ikisi de teklif olarak geldi ve yasalastı.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ama hiç olmazsa bir tane olmalıydı yani.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yani sorun değil. Ayrıca var yani onu da söyleyelim, Mahir Bey’in bu konudaki uzmanlığını biliyoruz. Yani gerekmez, ben o yüzden isim de zikretmek istemedim. Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla bu yönüyle içerik olarak, biçim olarak fonksiyonumuza uygundur yani böyle bir teklifin gelmesi. Bakanlık da getirebilirdi ama biz... Başka konular da var. Gerçi daha sonraki bölümde şey yaparız. Dolayısıyla bunun bence yadırganmaması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi 2 sayın üyemiz daha söz istiyor ama uygun görürseniz, o 2 sayın üyemize de söz verdikten sonra, teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde zaten yine konuşma hakkımız baki, devam edeceğiz. Dolayısıyla bu aşamada konuşmakla tümü üzerinde konuşmak arasında bir nitelik farkı da

olmayacağı anlaşılıyor. Uygun görürseniz, 2 üyemizin sözünden sonra oylamaya geçelim. Çünkü bazı katılımcılarımızın, vekillerimizin de Genel Kurulda başka vazifeleri var, o yüzden biraz hızlandırmak istiyorum bu aşamasını.

Sayın Türmen, buyurun...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Mikrofonu götürür müsünüz oraya. Sayın Canikli'ye ek mikrofon götürülüyor özel. Meclis TV'nin mikrofonu özel servis yapılmasın, herkese götürülsün.

BAŞKAN – Tabii, tabii, haklısınız. Sayın Türmen'e verelim, biz farkında değiliz.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Efendim, böyle iki mikrofonta birden konuşmaktan büyük bir mutluluk duymaktayım tabii.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, Meclis TV'nin bu eylemini protesto edip lütfen onları dışarı çıkarır mısınız.

BAŞKAN – Sayın Türmen, buyurun lütfen.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; böyle iki mikrofonla tabii konuşmaktan büyük bir mutluluk da duymaktayım. Sesimin böylelikle daha iyi duyulmasını sağlayacağımı düşünüyorum, daha etkili olacağını düşünüyorum böylelikle.

Tabii, benim kısa bir milletvekilliği hayatım var, fazla uzun olmayan ama milletvekili oldum olalı hep şu manzarayla karşılaşıyorum: Türkiye'nin önemli çıkarlarını konu eden birtakım yasalar görüşülmeden, tartışılmadan, bir dayatmacı zihniyetle getiriliyor ve o dayatmacı zihniyetle de kabul ediliyor. Burada bir demokrasi problemi var gibime geliyor. Tabii ki Mecliste bir çoğunluk vardır, Mecliste bir azınlık vardır. Tabii ki bu çoğunluğun görüşleri vardır, azınlığın görüşleri vardır ama demokrasiyi çoğunluğun dayatması şeklinde anlamak, aslında demokrasiyi anlamamak demektir. Demokrasi çünkü çoğunluğun dayatması değil, bir uzlaşım rejimidir demokrasi. Çoğunluk... “Biz çıkarmayacağız yasayı, o zaman azınlık mı çıkaracak?” gibi bir düşünce, demokrasiyle tam uymayan bir düşünce. Çoğunluğun tersi azınlığın hâkimiyeti değildir, çoğunluğun hâkimiyetinin tersi uzlaşım. Bu bizim söylediğimiz şey, bu uzlaşım eksikliğidir.

Hep bunu gördüm şimdiye kadar ben, her yasa. İşte, İç Tüzük'te bunu gördüm, Cumhurbaşkanlığı süresinde bunu gördük, MİT Kanunu'nda bunu gördük, hep aynı şey. Fakat bu seferki yasa hepsinden daha önemli yani Türkiye'nin geleceğini kararlaştırıyoruz. Türkiye'nin geleceğini kararlaştıran yasayı böyle bir dayatmacı zihniyetle çıkarmak, bence Türkiye'nin geleceği bakımından büyük bir sakınca doğuruyor, en önemli problem burada şimdi.

Yani bir kere şunu düzeltmemiz lazım: Hükümet, siyasi iktidar nesil yetiştirmez, nesil yetiştirme sevdasından vazgeçmesi gerekiyor, eğer demokrasiyle en ufak bir ilişkisi varsa. Yani şunu da söyleyemezsiniz: “Ben demokratik bir nesil yetiştireceğim, dindar ve demokratik bir nesil

yetiştireceğim.” diyemezsiniz. Eğer siz zaten kendi ideolojinize uygun bir nesil yetiştirme peşindeyseniz bu zaten demokratik değildir bir kere.

Burada şimdi amaç nedir, pek anlaşılıyor. Yani bir nesil yetiştirmek midir, kendi ideolojine uygun olarak? Öyle olmasaydı çünkü eğitim gibi yani nesillerin yetiştirilmesi, nesillerin ortaya çıkarılması gibi bir konuda eğitimciler var Türkiye’de. Bırakın muhalefet partilerini, eğitimciler var, üniversiteler var, bu konuyla uğraşan sivil toplum kuruluşları var. Yani onların görüşünü almak gerekmez miydi? O nedenle bu yasanın geri çekilmesini, doğru dürüst hazırlanmasını, doğru dürüst tartışılmasını ben öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ali Haydar Öner.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, Komisyonumuzun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin sayın üyeleri; Sayın Başkanım, öncelikle Sayın Bakanımızdan öğrenmek isteriz: Sayın Bakanımız, Komisyon üyeleri ve milletvekilleri için tablet getirdiler mi acaba? Çünkü tablet adı altında milletimize hap yutturulmak isteniyor. Çocukları kandırdılar, şimdi Komisyon üyelerini ve milletvekillerini kandırma peşindeler. Nedir bu tablet? Ne olduğu belirsiz bir alet. Çocuklar oyuncak niyetine alıyorlar ama memleketin akıbeti, neyle karşı karşıya kalacak belli değil.

Şimdi, savaşın başında yapılan yığınak hatası savaşın sonucunu etkiler. Esaslı bir yığınak hatası süreciyle karşı karşıya olduğumuzu gözlemliyoruz. Demokrasiye neler söyleniyor? Katılımcılık. Nerede katılımcılık? Kimlerle, ne ölçüde tartışılmış? Yararları, zararları, olumlu-olumsuz yönleri ne ölçüde irdelenmiş? Aniden 40 maddelik kanun tasarısı ya da tasarıları veya tasarı bile değil teklifleriyle karşı karşıyayız. Böyle yasama anlayışı olur mu? Millî eğitim toplumun gelecek yüz yıllarını belirleyen bir olgu. Bu kadar gayriciddi millî eğitim çalışması, millî eğitime ilişkin yasalama çalışması olur mu? Komisyonu bir orada topladık, bir öbür tarafta toplayamadık. Burada da basınla müşterek çalışma anlayışını oluşturamadık. Katılımcı anlayış yok, uzlaşmacılık hiç yok, ihtiyaç yok çünkü. Kaldırırsın parmakları olur biter. Yüzde 50 oy aldık. Yüzde 50 aldığınız oy her istediğinizi her şekilde keyfinize göre yapasınız diye mi verildi? Siz, millî eğitimdeki nitelikli eğitimcileri rotasyona tabi tuttunuz, beş yılınız doldu diye. Sizin de on yılınız doldu, toptan rotasyona tabi tutulursunuz. Rotasyona tabi tutan baş aktör Hüseyin Çelik’ti, şimdi annesine bile çadır veremediğini söylüyor. Şeffaflık yok. Yönetimin temel kavramlarından biri şeffaflıktır. Hani şeffaflık? Ani bir dayatmayla kaç maddelik kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öner.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sözümlü üç dakikayla kısıtlayamazsınız. Öyle bir yetkiniz yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Öner, bu üç dakika meselesi şuradan çıktı...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, kanun hükmünde kararname Meclisten geçmedi.

BAŞKAN – Sayın Öner...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Kanun hükmünde kararname Meclisten geçmeden böyle bir dayatmayı komisyonumuza da getiremezsiniz, Meclisten de geçiremezsiniz, millet vicdanında da kabul ettiremezsiniz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, daha sonra tutanaklar okunduğunda görülecektir ki, ben bu görüşmeyi açarken “Çok konuşma talebi olduğu için uygun görürseniz konuşmalarımızı üçer dakikayla sınırlı tutmaya ve mümkünse usule ilişkin konularla sınırlı tutmaya çalışalım.” demiştim. Nitekim Sayın Ekşi de konuşmasının tümü üzerindeki bölüme daha uygun olacağı görüşüyle konuşma talebini geri çekti. “Üç dakikayla uygun görürseniz.” diye de heyetinize sordum. Kaldı ki, bazı üyelerimizin Genel Kurulda başka görevleri var, o nedenle, biraz da süreyi hızlandırmaya çalışıyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ara verin Başkanım o zaman.

BAŞKAN – Konuşmanın sınırlanması söz konusu değil çünkü tümü üzerinde görüşmelere geçtiğimiz zaman nasıl olsa ferah feza hepsini konuşacağız.

Şimdi, ben son iki konuşmacıyla sınırlı tutmayı düşünmüştük ama mesela Sayın Hamzaçebi, aşağıda nöbetçi olduğu için ona da bu arada söz vererek, daha sonra oylamaya geçmek istiyorum.

ALTUĞ ATICI (Mersin) – Efendim, benim de söz talebim var.

BAŞKAN – Mümkünse... Eğer usule ilişkin değilse...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Usule ilişkin.

BAŞKAN – Peki.

O zaman, Sayın Hamzaçebi, size biraz daha uzun süre tanıyabilmek için Sayın Vekilimizden söz alalım, daha sonra size geçeceğim.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, konuşmakta olduğumuz ya da konuşmaya başlayacağımız konu, malum, geleceğimizi şekillendirecek olan bir konu. Şimdi, kanun yaptınız diye kimse sizi suçlamıyor, teşekkür ediyoruz. Biz kime ne dedik kanun yaptınız diye? Sadece çorba yapmayın diyoruz arkadaşlar. Kanun yapanın eline sağlık, bizim asli görevimiz budur. Kanun da yapacağız, denetleme de yapacağız, denetlemeye fırsat vereceksiniz, bunu hazmedeceksiniz. Ama siz burada gerçekten komik işler yapıyorsunuz.

Bakın, aynı yanlışı TÜBA’da yaptınız, dillere destan oldunuz. TÜBA gibi, Türkiye Bilimler Akademisinin Kanunu’nun iki değişikliğini, birini Tarım, Orman ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat Yasası’na sokuşturdunuz, bir tanesini de Aile ve Sosyal Politikalara sokuşturdunuz.

Şimdi, kalkmışsınız, gelmişsiniz, millî eğitim gibi cam damarımız olan bir konuda, getirip bana ekonomi konuşuyorsunuz. Bu usule de uygun değildir ama AKP’ye uygun mudur? Evet, uygundur. Geçmişteki yaptıklarına bakacak olursanız AKP’nin yaptığı her şeye uygundur. AKP’nin felsefesine de uygundur bu kanun. O yüzden, ben hiç yadırgamıyorum bu yaptıklarınızı.

Dediniz ki: “Bu kanun çok tartışıldı.” Allah rızası için söyleyin, millî eğitimin tartışıldığını biliyoruz, dört+dört+dört nerede tartışıldı? Ne zaman tartışıldı? Kaç gün tartışıldı? “Eğitim konusunda tartışıldı.” deyip de lütfen bulandırmayın ama sizin huyunuz bu, her zaman fikirleri değiştiriyorsunuz, her zaman parmakları indir, kaldır.

Son olarak, Allah’tan bir şey niyaz ediyorum. Allah’ım ne olur, şu parmaklara da bir beyin koy. Ne olur, niyaz ediyorum bunu senden.

Yani, yukarıdaki beyin işlemiyor demek ki. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Bu kabul edilebilir bir şey değil. Lütfen...

Bu milletvekiline saygısızlıktır. Lütfen, tutanaklardan çıksın. Böyle iş mi var yani?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ne demişim? “Parmaklara beyin koy.”

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ne demek bu? Muhalefet nezaket gerektirir.

MEHMET ALTAY (Uşak) – Geri al sözünü.

BAŞKAN – Sayın üyeler, bir saniye lütfen...

MEHMET ALTAY (Uşak) - Ne demek istiyorsun?

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Ben AKP’lilere beyin koy demedim, parmaklara beyin koy dedim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tutanaklardan çıkarılmasını...

BAŞKAN – Bakınız Sayın Atıcı, arkadaşlarımızın itirazı, aslında o parmağa bir siyasi irade, bir kanaat simgesi olarak gördükleri için onun horlanması olarak algılanması ihtimali var.

Düzeltilerseniz memnun olurum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkanım, ben kimseyi horlamadım, horlamayacağım da. Siz millet iradesiyle seçildiniz, buna saygım sonsuzdur. Hepimiz milletin iradesiyle seçildik. Benim oradaki kastım, sizleri aşağılamak filan değil, asla... Böyle bir şey ne bana yakışır ne de kimseye yakışır. Böyle bir şey yapmadım. Sadece parmak kaldırırken biraz daha düşünün, bazen beyinler yorgun oluyor, inşallah parmakta da beyin olur daha çok düşünürüz dedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, Ahmet İyimaya’nın 2001’deki sözüne atıf yaptı arkadaşımız. Aynı şeyi, Ahmet İyamaya 2001’de söylemişti, ona atıf yaptı.

BAŞKAN – Dolayısıyla, ikisi de tashih edilmiş oldu bu vesileyle.

Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; öncelikle Sayın Başkana bu toleransı nedeniyle, bana bu aşamada söz verdiği için teşekkür ediyorum.

Önce, Sayın Canikli'nin “Neden bu tasarı değil de teklif?” konusunda yaptığı açıklamaya ilişkin kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Sayın Canikli açıklamasında, daha önce Sayıştay Kanunu'na ilişkin olarak da Hükûmetin tasarı getirmediğini, milletvekillerinin teklif verdiğini söylediler. Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Teşkilat Kanunu'na ilişkin olarak da Hükûmetin tasarı getirmediğini, milletvekillerinin teklif verdiğini ifade ettiler. Bu açıklaması için Sayın Canikli'ye teşekkür ediyorum. O düzenlemelerde milletvekilleri Anayasa'ya uygun hareket etmişlerdir çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisine ilişkin olarak, onun teşkilat kanununa ilişkin olarak Hükûmetin tasarı getirmesi mümkün değildir, bu Anayasa'ya aykırıdır. Yine aynı şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay'ın bir Hükûmet tasarısıyla yapılandırılması, onun teşkilat kanununa Hükûmetin yön vermeye çalışması Anayasa'ya aykırıdır. Orada da Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili arkadaşlarımız, Anayasa hükmünü göz önüne alarak teklif vermişlerdir. Oysa bu tasarı, arkasında Hükûmetin iradesi olması gereken bir tasarıdır. Şüphesiz, milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü uyarınca her konuda teklif verme özgürlüğü ve hakkı vardır ancak bu kadar önemli bir konunun Hükûmet tasarısı olarak getirilmemiş olması dikkat çekicidir. Acaba Bakanlar Kurulunda bu düzenlemeyi imza etmeyecek bakanlar mı vardır? Böyle bir dirençten çekinildiği için mi bu tasarı olarak getirilmemiştir, teklife dönüşmüştür? Doğrusu merak ediyorum. Ya da bu kadar önemli konuyu düzenleyen ve toplumsal muhalefetle karşı karşıya kalması muhtemel olan bu düzenlemeler karşısında Hükûmetin yıpranmasını önlemek amacıyla mı tasarı değil teklife konu edilmiştir bunlar? Doğrusu merak ediyorum. Bir açıklama yapılırsa mutlu olurum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; eğitim çok önemli bir konu. Hangi demokratik ülkede olursa olsun hangi piyasa ekonomisinin hakim olduğu ülkede olursa olsun eğitim devletin doğrudan müdahale ettiği, doğrudan düzenlemeye çalıştığı bir alandır. En liberal ülkelerde bile, piyasa ekonomisinin bütün kurumlarıyla uygulandığı ülkelerde bile eğitim alanına devlet müdahale eder, düzenleyici ve denetleyici rolünü ve doğrudan görev alma rolünü orada bizzat ortaya koyar.

Türkiye'de millî eğitim alanında 98'den bu yana geçen süre içerisinde en temel kazanım nedir diye sorarsanız, sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimidir derim ve bunun sonuçlarıyla bugüne

kadarki Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri ve değerli sayın Millî Eğitim bakanları övünmüştür. Okullaşma oranı bizim dönemimizde şuradan şuraya çıkmıştır diye bu oranlar Millî Eğitim bakanları tarafından övünç konusu yapılmıştır. Altı-on üç yaş grubu arasındaki okullaşma oranı 97-98'lerde yüzde 85 düzeyindeyken bugün yüzde 98'leri aşan bir oran söz konusudur ve Hükümet bununla övünmektedir. Tabii ki, bu oranın yükselmesi son derece olumlu, övülecek olan bir konudur. Ancak bir yandan bu tip rakamlardaki düzelmeyi övünç konusu yaparken öbür taraftan bu kazanımlarda geriye gidiş anlamını taşıyacak düzenlemeler son derece sakıncalıdır ve açıklanmaya muhtaçtır. Bu kazanımı daha ileriye götürecek bir düzenlemeyi ben doğrusu bu teklif içerisinde göremiyorum. Tam tersine, kazanımlardan geriye gidiş söz konusudur.

2003 yılında, zamanın Millî Eğitim Bakanı bir kampanya başlatmıştı “Haydi kızlar okula.” Şimdi bu teklife bakıyorum, on yıl sonra bu kampanya değişiyor: “Haydi kızlar eve.” Bu teklifin getirdiği budur. Erkek çocuklar için de: “Haydi çocuklar tamirhaneye.” Çıraklık yaşını on beş yaşından on bir yaşına indirdiğiniz anda, Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmelere aykırı hareket etmiş olursunuz, çocuk işçiliğini özendirmiş olursunuz. Bu, hiçbir zaman övülecek bir konu olamaz.

Değerli milletvekilleri, ister modern ister postmodern kavramlarıyla isimlendirilsin, 21'inci yüzyılın küreselleşme sürecindeki toplumlarda bazı toplumsal gruplar, bazı dayanışma grupları, bazı gruplar modern kültürden kendisini uzak tutmak istemekte ve bu kültürün kendilerine göre istenmeyen etkilerinden korumak için kendi ortak hayatını yaşamak istemektedir. Bu, belki aydınlanmanın kurucusu Emmanuel Kant'ın olduğu dönemdeki liberalizm anlayışı çerçevesinde özgürlükle yorumlanabilir, özgürlüğe böyle bir düşüncüyü oturtmanız mümkün olabilir ama çağdaş demokrasilerde, çağdaş toplumlarda, demokrasinin derinleştiği, kökleştiği toplumlarda daima bu alana devlet müdahale eder. Bireysel dünyanın değerleri ile toplumsal dünyanın değerleri her zaman çakışmaz. Bireysel istekler ile toplumsal ihtiyaçlar arasında zaman zaman çelişkiler çıkabilir. O nedenle, zorunlu eğitimi hemen hemen hiçbir ülke bireylerin, ailelerin tercihine bırakmamıştır. O nedenle, en liberal ülkelerde dahi zorunlu eğitimi bütün o yaştaki çocuklar alırlar ve devlet bu konuda müdahildir. Şimdi, burada yapılan sekiz yıllık zorunlu eğitimi dört+dört+ikiye parçalamak suretiyle ve açık öğretim gibi bir kavramla ikinci dört yılı ilişkilendirmek suretiyle zorunlu eğitimden Türkiye koparılmaktadır. Bunun sonucu: “Haydi kızlar, eve.” dir. Bunun sonucu, doğal olarak budur. Teklifi, bu nedenle son derece sakıncalı buluyoruz. Bu teklif mutlaka geri çekilmeli, yeni baştan, Türkiye'nin eğitimdeki ihtiyaçları neyse bunlar konuşulmalı, tespit edilmeli ve ona göre düzenlenmelidir.

Bu teklif, sadece bu Komisyonunda değil, toplumda tartışmaya açılmalıdır. Çocuklara sormalıyız. Evet, çocuklara sormalıyız. Türkiye'nin tarafı olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi var. Türkiye, 1948...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Toparlıyorum.

...1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi'ni kabul etti. Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği... O tarihten sonra Türkiye bu bildirgeyi kabul etti. 1989 yılında, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin yeterli olmadığını görüp Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni kabul etti ve Türkiye bu sözleşmenin tarafıdır. Çocuklar anne ve babalarının evlatları olduğu için değil, o ailenin ferdi olduğu için değil, bizatihi insan olduğu için, bizatihi çocuk olduğu için, çocuk olma sıfatıyla haklara sahiptir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne bakıldığında, çocuğun hakları anne ve babanın hakları üzerinden tanımlanmaz. Anne ve babanın o kültüre, ahlaka, geleneklere göre çocuklara bakma sorumluluğu, bakma yükümlülüğü çerçevesinde ele alınmıyor. Çocuklar, bizatihi hakların öznesi olarak tanımlanmaktadır Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nden ben iki cümleyi okumak istiyorum: “Çocuğun yüksek yararına aykırılığı belirlenmediği sürece çocuk kendi ana babasıyla birlikte yaşama hakkına sahiptir.” Bakın, anne ve babasıyla birlikte yaşama hakkına sahiptir. Bu, çocuğun hakkı, anne ve babanın görevini söylemiyor.

Bir başka cümle: “Çocuk görüşlerini serbestçe ifade etme, kendisini ilgilendiren herhangi bir konu ya da işlem sırasında görüşlerinin alınmasını isteme hakkına sahiptir.” Çocukların haklarını ilgilendiren önemli bir teklifi görüşüyoruz. Çocuklara sormalıyız: Çocuklar, ne istiyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAZMAÇEBİ (İstanbul) – Çocuklar, kızlarımız, dört yıldan sonra evde mi olmak istiyorsunuz, açık öğretimle mi okumak istiyorsunuz, meslek okullarının orta bölümüne mi gitmek istiyorsunuz yoksa daha farklı bir eğitim mi istiyorsunuz?

Bakın, bunu belki bazılarınız müstehzi bir şekilde değerlendiriyor olabilir ama çocuklara sormalıyız. Eğer bir demokratik ülkedeysek, çocuklar sadece tüketim ekonomisinin süjeleri değildir, kendilerine reklamlarla hitap ettiğimiz “Şunu tüket.” dediğimiz ve o piyasa ekonomisiyle onların kaynaklarını aldığımız kişiler değildir. Çocukların hakları vardır, çocuklara bu haklarını sormak, onlara hatırlatmak, ne düşündüğünü öğrenmek zorundayız.

Birleşmiş Milletlerin İnsani Gelişme Endeksi'nden...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, sizinle aynı gerekçeyle söz isteyen başka üyeler var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tamam. Toparlıyorum Sayın Başkan. Sabrınızı taşırmak istemiyorum ama izin verin, çok önemli bir konu. Çok teşekkür ederim.

Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi'ni hepimiz biliyorsunuz. Onun üç ana standardı vardır, yaşam standardı, eğitim standardı, sağlık standardı. Bu üç standarda göre ülkeler kıyaslanır, değerlendirilir. Eğitim standardının iki alt başlığı vardır, beklenen eğitim süresi ve ortalama eğitim

süresi. Bu teklif, beklenen eğitim süresi veya ortalama eğitim süresini fiilen düşürecektir, böyle bir sonuç yaratacaktır ve Türkiye bu sıralamada iyi durumda değildir. 2002 yılında Türkiye 85'inci sıradayken 2011 yılında 92'nci sıraya düşmüştür. Her ne kadar endekse alınan ülke sayısında bir artış var ise de rakamlar kıyaslandığında Türkiye'nin durumunda, on yıl önceye göre bugün bir iyileşmenin olmadığını hatta bir kötüleşmenin olduğunu görebiliriz.

Ben, teklif sahibi arkadaşlarıma bu teklifi çekmelerini, Sayın Bakandan da bu çerçevede yeni bir çalışma başlatmasını rica ediyorum. Aksi takdirde, Türkiye çok daha geriye gidecektir. Burada iktidarın çoğunluğuyla bu tasarıları yasalastırmayı düşünmeyin. Bakın, bu ciddi bir toplumsal tepkiyi şimdiden ateşlemiştir, tetiklemiştir. Demokrasi, Meclisteki çoğunluğa dayanarak kararların alındığı rejimin adı değildir. Demokrasi, sivil toplumun güçlü olduğu ve bu tip önemli kararların sivil toplumda tartışıldığı rejimin adıdır. Lütfen, bunu toplumda, sivil toplumda tartışalım, ondan sonra gündeme alalım.

Çok teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Canikli, buyurun.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de izniniz olursa, bu vesileyle teklif sahibi olarak da...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – İkinci tura mı geçtik Sayın Başkan?

BAŞKAN – Hayır efendim. Sayın Grup Başkan Vekilleri aşağıda nöbetçi oldukları için onlara öncelikle söz vermemi istediler.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ben nöbetçi değilim ama aynı gerekçe bizim için de geçerli herhâlde.

BAŞKAN – Dolayısıyla, öyle bir istisna yaptık.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – İki defa olunca tereddütler oluyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi de açıkladım yani Sayın Hamzaçebi de aşağıda nöbeti olduğu için öncelikle söz almak istedi ve süreyi biraz uzatmamızı istedi.

Buyurun Sayın Canikli.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, aynı zamanda, teklif sahibi olarak da Komisyon üyelerimize düşüncelerimizi, kanaatlerimizi, hangi amaçla böyle bir teklif verdiğimizizi aktarmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu teklifte üç tane temel konu var. Bunlardan bir tanesi zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılması, diğeri eğitimin kademelendirilmesi, üçüncüsü de katsayı farkının giderilmesi. Bir de buna dördüncüyü ilave edebiliriz, biraz önce Sayın Hamzaçebi değindiği için, önem atfettiği

için alabiliriz bu fasla, o da biraz sonra detaylarını vermeye çalışacağım, örgün, açık öğretimle ilgili bölüm.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemeden beklentimiz de şu yani ne bekliyoruz, eğitim alanında, eğitim camiasında nasıl bir değişikliğe yol açacak, neler getirecek? Elbette, böyle bir tekliften, önemli bir tekliften toplumsal bir fayda, bir katkı beklenmesi gerekir.

Birinci beklentimiz, okullaşma oranını daha da hızlandıracaktır bu teklif inşallah, yasalastığı takdirde ve özellikle kız çocuklarının okula gitme oranını daha da artıracaktır.

Neden? Bakın, arkadaşlar, şimdi sekiz yıllık kesintisiz eğitimle birlikte özellikle kırsal alandaki, köylerimizde, özellikle belli bölgelerde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da o zamanki ismiyle beş yıllık ilkokullar kapandı, kapanmak durumunda kaldı yeni model nedeniyle, 1997'de uygulamaya konulan o dönemdeki yeni model nedeniyle. Sekiz yıla çıkarılınca eğitim birleştirildi ve dolayısıyla, aynı binada, aynı alanda sekiz yıllık kesintisiz eğitimin verilmesi uygulamasına geçildi. Tabii köylerde ve kırsaldaki beş yıllık ilkokullar buna cevap veremez hâle geldi, hem öğrenci sayısı itibarıyla, birinci beş yıl için değil, ikinci üç için cevap veremez hâle geldi. Bunun üzerine, köylerde ve kırsal kesimde binlerce okul kapandı ve taşınmalı sisteme geçildi. Bu açığı kapatmak için de taşınmalı sisteme dönüştürüldü. Dolayısıyla, beş yıllık ilköğretim okulları da, doğu ve güneydoğudan özellikle, köylerde, kırsalda ortadan kalkmak zorunda kaldı yani fiziki olarak bu imkân ortadan kalktı.

Dolayısıyla, özellikle yine belli bölgelerimizde bu nedenle yani başından uzaklaşan eğitim imkânının başka bir alana, başka bir köye, başka bir ilçeye, hatta başka bir ile taşınması nedeniyle bazı vatandaşlarımız, özellikle kız çocuklarını bu daha uzak mesafeye göndermek konusunda mütereddit davrandılar ve gerçekten bu konuda dün ve bugün bir sıkıntı varsa, özellikle kız çocuklarının okullaşma oranının istediğimiz seviyede olmamasının bana göre temel nedenlerinden bir tanesi budur. Şey ortada, daha önce okuluna gönderdiği, evinin çok yakınında, kendi gözü önünde -tırnak içerisinde söylüyorum- kız çocuğunu gönderdiği okul, bu nedenle yani sekiz yıllık kesintisiz eğitim nedeniyle ortadan kalkınca bu sıkıntı büyük oranda başladı. Bu düzenleme yasalastırsa eğer özellikle, sanıyorum, 10'uncu maddeydi, orada özel bir hüküm dercediliyor, binaların ayrı ayrı olması esas hâline getiriliyor yani birinci dördün binası, ikinci dördün binası, üçüncü dördün binasının fiziki olarak ayrı dizayn edilmesi, organize edilmesi ve yapılaşma esas kabul ediliyor.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bir de olabilir diyorsunuz.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Ama bakın, o çok istisnai, kuralımız o. Bakın, istisna şu, hemen onu açıklayalım: Diyelim ki, yasalastı, ilk uygulaması da önümüzde yıl hayata geçirilecek. Birinci bölümler açılacak önce, ikinci kademinin birinci ölümleri açılacak, birinci sınıflar açılacak daha doğrusu. Dolayısıyla, orada bunun için, bir sınıf için, iki sınıf için ayrı bir okul meydana getirmek çok anlamlı olmayabilir, gerek de olmayabilir. Zaten mevcut okulda bir alan var, farklı

girişler ya da biçimlendirmeye bu hizmeti verilebilir hâle getirmek mümkün. Dolayısıyla, biraz da zorunluluk, özellikle geçiş dönemi için zorunluluk olarak ortaya çıkıyor ama tamamlandığında yani dört yıl sonra bütün bölümler, sınıflar tamamlandığında o zaman ayrı binalarda okutulması esasına geçilecek. Dolayısıyla...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Kız çocuklarıyla ilgili elinizde rakam var mı?

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verirsiniz, ben şey yapayım.

Şöyle düştü bakın: Doğu ve güneydoğuda, bunu biliyoruz, konuşuldu, herkesin kabul ettiği bir gerçek, beş yıllık okullar, ilkokullar ayrılınca, beş yıllık okullar gidince, oradaki vatandaşın böyle bir hassasiyeti var yani tartışmak için söylemiyorum...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yıllarca valilik yaptım, böyle bir şey gözlemediğim.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Eleştirmek için söylemiyorum.

Dolayısıyla... (CHP sıralarından gürültüler)

Efendim, izin verirsiniz, kendi düşüncemizi, kanaatimizi... Tabii takdir sizin yani o konuda bir teklif sahibi olarak...

Dolayısıyla, temel nedenin o olduğuna biz inanıyoruz. Dolayısıyla, bu sakıncayı büyük oranda ortadan kaldıracaktır yani yeniden binaların ayrılması nedeniyle, yeniden küçük yerleşim birimlerinde, kırsal kesimlerde dört yıllık okullar ayrıca açılacaktır. Şimdi, şu soru gelebilir: Yani göndermek istemeyen dördüncü yılın sonunda da göndermez. Hayır, kız çocukları ya da çocuklarımız sisteme bir girdikten sonra, eğitim sistemine dâhil olduktan sonra devamı daha kolay yani baştan bu iradesini kullanarak göndermemesi ihtimali çok daha yüksek. Dolayısıyla, bu sistem anlatmaya çalıştığım mekanizma yoluyla, kesinlikle, bırakın kız çocuklarında –çünkü, çok iddia ediliyor- okullaşma oranını azaltacak ya da zayıflatacak, son derece güçlü bir şekilde kız çocuklarının okullaşma oranını artıracaktır. Sadece bu yöntemle değil.

Bakın, teknik okullarda kız oranı şu anda rakamları tam hatırlayamıyorum ama, erkeklere göre kızların oranı çok düşük, mesleki ve teknik liselerde kız çocuklarının oranı çok düşük ve bu oran 1997’den itibaren düştü. Nedeni de meslek liselerinin katsayı farkı nedeniyle dezavantajlı, özellikle istedikleri bölüme gidememeleri şeklindeki dezavantaj nedeniyle kız çocuklarımız bu okulları tercih etmemeye başladılar. Dolayısıyla...

ZÜHAL TOPCU (Ankara) - Fonksiyonel olmadığı için.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Dünyada öyle değil, bakın dünyada oran yüzde 60’ın üzerindedir, Avrupa Birliği ülkelerinde, bizde yüzde 40 civarında yani yüzde 42 falan civarında. Dolayısıyla, dünya ortalamasının çok altındayız. Temel nedeni budur yani o sistemin teknik, meslek liselerini cezalandırdığı ya da cezalandırdığı demeyelim, caydırdığı bir gerçektir, bir realitedir ve kızların oranı daha da düşüktür burada.

BAŞKAN – Sayın Canikli, toparlayın.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Dolayısıyla, bu katsayı haksızlığı giderildikten sonra daha çok kız çocuğumuz teknik liseleri tercih edecektir ve bu da kızların okullaşma oranını bu yöntemle artıracaktır. Dolayısıyla, kız çocukları eve gitsinler, kalsınlar gibi bir sonucu hiçbir şekilde doğurması ihtimali yoktur.

Gelelim, özellikle açık öğretime, birinci ilköğretim kademesinden sonra...

BAŞKAN – Sayın Canikli, tümü üzerindeki görüşmelere geçebilirsek, orada lütfen...

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – İzin verirseniz Sayın Başkan, çok fazla uzatmadan, birleştirerek yapıyorum zaten, sunum olarak, teklif sahibi olarak. Birkaç dakika daha müsaade ederseniz tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Dolayısıyla, bakın, orada bütün dünyada bu sistem uygulanıyor yani ev eğitimi fakat son derece sınırlı. Mesela, Belçika'da 100 aile bu imkândan faydalanıyor. Çok özel talepleri olan, durumları olan aileler için ve çocuklar için öngörülen bir sistem, dünyanın bütün ülkelerinde istisnasız uygulanıyor. Almanya'da 500 aileyi geçmiyor, Fransa'da o kadar, oranın en yüksek olduğu ülkede bu oran yüzde 1'in altında yani evden eğitim gören, o da...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Açık öğretim.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) - Açık öğretim değil, tam değil yani şöyle: Çok üstün zekâlı bir çocuk var. Bu tür çocuklar için ayrılmış sınıflarda dahi okutulması... Yani ortalamaya uyum sağlayamıyor, ailesinin durumu da müsait, dünyadaki uygulamaları söylüyorum, o zaman talep ediyor ama çok sıkı kontrol edilerek, tabii inceleniyor, ailenin durumu müsait, imkânı gerçekten müsait ve sınavlara yine devletin kontrolünde giriyor ve bu şekilde izinler veriliyor. Onun için, sayısı son derece sınırlı, 300'ü, 500'ü geçmiyor en fazla olan ülkelerde. Bu sistem buna imkân sağlamak amacıyla getirilmiştir. Türkiye'de özellikle belli... Mesela psikolojik olarak çok özel durumda olan çocuklar için uygulanıyor dünyada yani bunun başka hiçbir amacı kesinlikle söz konusu değildir. Dolayısıyla, dünyada olan bir sistemin ve gerekli olan bir sistemin bizde uygulanmaması için açıkçası ben bir neden göremiyorum. O nedenle, zaten izin mekanizması Bakanlar Kurulu gibi son derece üst bir izne bağlanmıştır yani Bakanlar Kurulundan bu aileyi izin çıkarılması gerekir böyle bir şeyin olabilmesi için. Kolay bir mekanizma değildir. Dolayısıyla, öyle herkese verilmesi ya da birilerine verilmesi, isteyenin evinden eğitim alması, sınavlara girmesi, böyle bir mekanizma söz konusu değil, böyle bir durum söz konusu değil, olması da mümkün değil, gerek de yok zaten. Öyle olsa, dediğiniz doğru. Öyle bir model içermiş olsaydı, o zaman haklı olarak bu genel olarak okullaşmayı, özellikle kız çocukları için olumsuz yönde zorlardı ama böyle bir öngörümüz yok. Dolayısıyla, biz bu teklifimizi...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama kısıtladığına dair bir madde var mı?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Bütün samimiyetimizle söylüyoruz. Çünkü Bakanlar Kurulu kararıyla olacağı için esnek de olması gerekiyor çünkü gelişen durumlara göre, birebir olduğu için mecbur esnek tutmak zorundasınız yani tatat etmeye kalkıştığınız anda kanun tekniği açısından doğru değildir ve çok fazla kapsamlı bir kanun saymanız gerekir tek tek şunu yapamazsınız, bunu yapamazsınız gibi; önünü de alamazsınız ayrıca yani şu anda öngörebileceğiniz şeyler sınırlıdır, yarın önünüze bir başka şey çıkar, oradan sızıntı olur, o daha tehlikelidir. Dolayısıyla, yöntem olarak böyle bir yöntemin kullanılması daha doğru.

Değerli arkadaşlar, elbette Komisyonumuzun takdirindedir, her türlü düzenleme, değişiklik yapılabilir. Tartışılacaktır. Sayın Hamzaçebi ayrıldı ama en çok eleştirilen konulardan bir tanesi ilgisi olmayan TMSF ve BDDK'yla ilgili düzenlemenin getirilmesi, o konu da dâhil olmak üzere, Komisyonumuz takdir ederse buradan çıkarılır, başka şekilde daha sonra yine istenirse getirilir. Her türlü düzenleme Komisyonumuzun takdirindedir burada, konuşulsun, tartışılın. Ben de şuna yürekten katılıyorum: Bütün boyutlarıyla, bütün maddeleriyle, getirilen ve getirilmeyen tüm düzenlemeleriyle enine boyuna tartışılması gerekir hiçbir şey olmaksızın. Bu önemli bir konudur çünkü. Bu açıdan, aksini düşünmemiz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sizin buradan ayrılmamanız gerekiyor. Teklif sahibi olarak ayrılmamanız gerekiyor.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Değerli arkadaşlar, şimdi bakın, keşke öyle bir imkânımız olsa ama bizim de programlarımız var, görevlerimiz var.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hiç olmazsa tümü üzerindeki görüşmeler bitene kadar ayrılmayın.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Arkadaşlar, bakın, bir şey demiyorum. Ben teklif sahibi olarak komisyona arz ediyorum düşüncemizi, kanaatimizi, hangi hedeflerle getirmeye çalıştığımızı.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Bakanlık tasarı getirsin öyleyse.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) - İzin verin...

O bizim hakkımız, milletvekili olarak en doğal hakkımız bizim ve teklif getirmek için de bizim Bakanlıktan izin almamız da gerekmiyor arkadaşlar, sizin de almanız gerekmiyor, bizim de almamız gerekmiyor. Ben, milletvekili olarak yasama hakkımı kullanıyorum. Dolayısıyla, bu açıdan, bundan sonrası elbette görüşmelerde Komisyon karar verirken herhangi bir merciden izin mi alacak? Hayır, kendi kararını, kendi takdirini kullanacak. Dolayısıyla, bizim bu anlamda, burada bulunmamızın, sonuç itibarıyla söylüyorum, bir katkısı da olmayacak, bir belirleyici de olmayacak doğal olarak. Dolayısıyla, bizim de programlarımız var, ama teklifimiz komisyona arz edilmiştir, komisyona sunulmuştur. (Gürültüler)

Arkadaşlar, takdir komisyonumuzdur. Komisyonumuz nasıl takdir ederse, elbette ona göre dizayn edilecektir.

Hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Canikli...

Bir saniye lütfen...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Canikli komisyona teklifinizde olmayan bir şeyi söylediniz bilerek ya da bilmeyerek, yanlış bilgi verdiniz, müsaade ederseniz bununla ilgili izahat alalım ayrılmadan Sayın Başkanım, ama yanlış bilgi, yani hangi öğrencinin açık ilköğretimle ilişkilendirileceğine Bakanlar Kurulu karar verecek. Teklifiniz öyle demiyor ki. Teklifinizde hangi programların açık öğretimle ilişkilendirileceğine Bakanlar Kurulu... Programı mı Bakanlar Kurulu belirleyecek, öğrenciyi mi? Öğrencileri tek tek Bakanlar Kurulu mu...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi söz almadan konuştuğunuz takdirde, mikrofon açılmadığı için tutanağa işlenemiyor. O yüzden, lütfen söz almadan konuşmayalım, böylece tutanakların daha sağlıklı tutulmasına katkıda bulunalım.

Şimdi, daha önce söz talebi olan arkadaşlarımız var, onlar üzerinden gidiyorum.

Sayın Hülya Güven...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Araya girmeyin şimdi, şu şeyi bitirelim, tümü üzerinde görüşmelere geçebilirsek, bakın, orada süresiz konuşma imkânımız var, tümü üzerinde konuşacağız zaten.

Şimdi, usul üzerinde başladığımız bir tartışmayı, usul üzerinde konuşacağımız varsayımıyla başladığımız bir aşamayı tümü üzerine dönüştürdük.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sayın Başkan, onunla ilgili değil, Sayın Canikli'yle ilgili...

BAŞKAN – Bir saniye Binnaz Hocam, Hülya Hanımı bir alayım.

Sayın Güven, buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın komisyon üyeleri; aslında getirilen konu, gelecekte bizi yönetecek gençliğin nasıl oluşturulacağı, nasıl olgunlaştırılacağıdır. Baktığımız zaman yeterli gerekçenin olmadığını görüyoruz, tartışılmadan alınmış kararlar görülüyor. Gerekçede çocukların aynı yerde okumalarının sakıncalı olduğu belirtilmiş, ama önlemin bu şekilde olmaması gerekiyor. Çocukları eve ya da çıraklığa mahkûm etmemeliyiz.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ayrılıyor...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Şimdi “ayrılıyor” deniliyor ama, köylerde okullaşma azaldı, çocukların taşınmalı sistemle... Bunun önlemi çocukları eve kapatmak olmalı. Eğer köylerde

açabilecekseniz diğer sınıfları da tamam, tüm köylerde, ama bu önlemlerin getireceği sonuç çocukların eve kapatılması olacak.

Şimdi, yine eğitim programı nasıl, belli değil, ikinci dört yıl zorunlu olmamakla birlikte eğitimin adını da zaten “yönlendirme” diye vermişiz, sonra bakıyoruz, onun yanında üniversitenin ad değişikliği görülüyor. Bu konu gündeme geliyor. Yani ikisi o kadar farklı şeyler ki, üniversiteye verilecek isimlerle, okullaşmanın veya millî eğitimin verdiği bir kanun çocukların okula nasıl gideceğiyle ilgili biraz kargaşa yaratıyor. Bunun geri çekilip toplumsal uzlaşma sağlandıktan sonra getirilmesi gerekmektedir.

Üstelik son cümleye baktığımız zaman da cümle “Yayımlı tarihinde girer.” deniliyor. Yani bu tasarı kabul edilirse, Mart ayında uygulama olacak demektir. O zaman yeni bir kargaşa olmayacak mı? Karmakarışık olmayacak mı ortam?

Bu kargaşanın sonucunda acaba gündem mi değiştirilmek isteniyor diye de bir kanı ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle daha sağlıklı bir şekilde tartışıldıktan sonra, tüm sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte tartışılarak bir toplumsal mutabakat sağlandıktan sonra tekrar geri getirilmesini öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güven.

Şimdi, üç sayın vekilimizden daha görüş aldıktan sonra, sanıyorum yeterince aydınlanmış olarak oylamaya geçebilecek duruma geleceğiz.

Sayın Mehmet Ali Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, bu yeni değişiklikle ilgili görüşlerimi belirtmeden önce birkaç konunun altını çizmek istiyorum.

Eğitim formasyonu, öğretmenlik formasyonu almış ama esnafılık yapmış bir insanım ve esnaf yöneticisi olarak da çıraklık eğitimle, halk eğitimle çalışmalar yaptım, binlerce öğrenciyi çıraklık eğitimde yetiştirdim, birlik başkanı olduğum sürede de Türkiye'nin ilk endüstri meslek lisesini kurup millî eğitime devrettim. Şu an Türkiye'de tektir ve devam ediyor.

Buralardaki deneyimlerimden yola çıkarak, bu kanun tasarısında mesleki eğitimle ilgili söylenen ve çıraklıkla ilgili söylenen bazı sözlerdeki gerekçelere katılmadığımı ve temel sorunun bu tür bir ayrıştırmadan daha çok, eğitimin niteliğinde yapılması gereken değişimler olduğunun altını çizmek istiyorum ve Sayın Bakanın da bu anlamıyla bu konuda daha çok dikkatle dinlemesini rica ediyorum.

Türkiye'de mesleki eğitimle ilgili sıkıntıların temelinde, mesleki eğitim ile sanayinin ve hayatın bütünleşmemiş olmasının en büyük sıkıntısı yatmaktadır. Mesleki eğitime devrettiğimiz okulda bunu yaşıyor, görüyorum.

Şu an organize sanayi bölgelerinde yeni meslek okulları açılmak isteniyor. Sanayicinin tartıştığı konu şu: Biz bu okulları millî eğitime devretmeyelim, çünkü millî eğitim Avrupa'daki gibi dual eğitim yapamıyor, sanayi ile eğitim iş birliğini kuramıyor, eğitim programımızı ve eğitimin yaşayışını biz tayin edelim, o zaman sanayinin ihtiyaç duyduğu meslek eğitimi almış çocukları ancak yetiştirebiliriz, çünkü millî eğitimin temel sistemi bu anlamıyla yetersiz, şu anki uygulama bu anlamıyla hayatın gerçeklerinden uzaktır.

Sizler de yaşıyorsunuz, binlerce işsizlik talebiyle sizin karşınıza gelen insanların sorduğunuzda söyledikleriyle yaptıkları, sanayiye gönderdiğinizde karşılaştığınız durum bu.

Şimdi, çıraklık eğitiminde çıraklığa ihtiyaç var, ama çıraklığı on bir yaşında başlatmanın bugün Türkiye'de tehlikesi, bu kadar fakirliğin çekildiği bir ülkede ciddi bir şekilde eğitimden çocukları uzaklaştırmaktan öteye geçilmez.

Bizim esnafımız sekiz yıllık eğitimden sonra şikâyet ediyor, "Çırak bulamıyoruz." Diyor, bu talebi dillendiriyor.

BAŞKAN – Sayın Susam, çok teşekkür ederim, lütfen toparlarsanız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Efendim, müsaade ederseniz toparlayayım.

"Çırak bulamıyoruz." diyor, ama bunun temel nedeni, on bir yaşında çocuğu bir artı dört eğitimden sonra sanayinin eline terk etmek değil, eğitimin amacı insanı değiştirip dönüştürüp toplumun yararlı bireyleri hâline getirmekse, sekiz yıllık temel eğitimde dörtten sonra isteğe bağlı bir eğitim sistemini değil, sekiz yıllık temel eğitimde sanayinin ihtiyaç duyduğu ikili eğitime ve çıraklık, kalfalık, ustalık eğitimiyle paralel iş birliği yapabilecek bir eğitime geçmektir.

Onun için, Sayın Başkanın müsamahasını daha fazla şey yapmak istemiyorum. Bu kanunda çok önemli bir eksiklik vardır. Sayın Başkan ve Sayın Bakan bu işe teorik bakmak yerine, piyasanın talepleri ve gerçekleriyle uyuşturmaya zorundadır.

Sayın Canikli'ye de bir şey söylemek istiyorum. Yeni eğitim sisteminde kız çocuklarıyla ilgili toplumun muhafazakâr yapısı, sekiz yıllık eğitimde çocukları eğitime göndermek istemeyen ailelerin beklentileri olabilir, ama bizim görevimiz ve eğitimin görevi, kanun yapıcılar ile eğitimin görevi toplumu değiştirip dönüştürmektir. Muhafazakâr taleplerin şekillendirilmesine uygun bir eğitim yapısı yapmak değil, toplumu bu anlamıyla ona, gerçeğe uygun bir şekilde getirmektir.

Bu duygularla teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkan, yemek arası vermeyecek misiniz, karnımız acıktı?

BAŞKAN – Vereceğim şimdi.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam etmek üzere bir saat ara veriyoruz, saat 14.15'te buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 13.10

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.15

BAŞKAN: Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKANVEKİLİ: Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ: Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP: Osman ÇAKIR (Düzce)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın üyeler, Sayın Bakan, sayın milletvekillerimiz, sayın ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar; oturumumuzu, toplantımızı açıyorum.

Şimdi sabahki oturumumuzda kaldığımız yerden 2 sayın milletvekilimize sözümüz vardı, onlara da söz verdikten sonra birleştirmeye ilgili oylamayı oylarınıza sunacağım.

Sayın Ramazan Kerim Özkan burada mı? Genel Kurulda. Daha önce söz talebi vardı. Peki yetişirse daha sonra veririz.

Sayın Musa Çam? Yok.

Özdal Bey, sizin bir konuşma talebiniz var ama tümü üzerinde görüşmelerde yapalım olur mu? Öyle yapalım. İkinci defa tur açmayalım.

ÖZDAL ÜÇER (Van) - Vekillerimizin bilgilendirilmesiyle ilgili olduğu için.

BAŞKAN – Tümü üzerinde yapalım.

ÖZDAL ÜÇER (Van) - İki dakikalık...

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

Özdal Bey'in konuşmasından sonra oylamaya geçeceğim.

ÖZDAL ÜÇER (Van) – Teklif sahibi Sayın Vekilimizin, Sayın Canikli'nin köylerdeki ve bölgedeki okullaşma oranını gerekçe göstermesinin doğru bir bilgi olmadığını belirtmek isterim çünkü temel bir hak konumunda olan eğitim hakkının bütün çocuklar için imkânlar sağlandığı ölçüde hayat bulacağını herkes biliyor. Sekiz yıllık öğretime geçildikten sonra okullaşma oranı nasıl ki daha önce ilk beş yıllık okullaşma oranlarında taşrada okullaşma oranı daha yüksek idiyse sekiz yıllıklarda da yine aynıydı fakat taşmalı eğitime geçilmiş olması doğru birtakım eksilmelere neden oluyordu ama bunun gerekçesi olarak dört yıla indirilmesi ya da dört artı dört yapılması gerekmiyor. Taşmalı eğitimden vazgeçilip o kanalda harcanan milyarlarca liranın o okullarda eğitim hakkına sahip olan çocuklar için okullar yapılması ve o çocuklara eğitim verecek ve şu an atamayı bekleyen yüz binleri bulan sayıdaki öğretmenlerin atanması yeterliydi. Milyonlarca, milyarca liralık ülke ekonomisi taşmalı eğitim sistemiyle heba oluyor. Doğal olarak kız da olsa erkek de olsa kendi köyünden otuz

kilometre, kırk kilometre ötede her an trafik kazası geçirme riskiyle eğitim hakkına ulaşması sorunu böyle bir istatistik durumunu ortaya çıkarabilir ama nasıl ki daha önceden ilk beş yıllık süreçte Van'ın herhangi bir köyündeki okullaşma oranı İstanbul'un merkezindeki birçok semte göre daha üst düzeyde idiyse yine aynı durum söz konusuydu. O yüzden kanun teklifi sahibi sayın vekillerin gerekçesinin çok mantıklı olmadığını, çok gerçekçi istatistik bilgilerine sahip olmadığını, bunu sadece oldubittiye getirme tavrından ibaret olduğunu belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

Yalnız mümkün olduğu kadar toparlayıcı olursak...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Usul hakkında görüşme devam ediyor mu Başkanım?

BAŞKAN – Eğer onunla ilgiliyse buyurun lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Usul hakkında söyleyeceklerimi söylemişim zaten.

Şimdi burada esasla ilgili görüşmeler yapılıyor sürekli olarak arkadaşlarımız esasa taalluk görüşmeler yapıyorlar oysa ki usulle ilgili söyleyeceğimiz şey şu: Bir, bu beş maddeyi, beş yasa teklifini birlikte mi değerlendirelim? Yoksa her birini ayrı ayrı mı değerlendirelim? Bunu söyleyeceğiz. Zaman kaybına gerek yok. Daha sonra eğer paket hâlinde değerlendireceksek yine bütün arkadaşlarımız muhalefetiyle, iktidarıyla buradaki üyelerin tamamı, komisyon üyeleri düşüncelerini zaten zikredecekler. Yok, tek tek değerlendireceksek yine düşüncelerini söyleyecekler, fikirlerini söyleyecekler. O nedenle çok fazla uzatmaya da gerek yok. Oylamaya geçmekte fayda mülhaza ediyoruz ama arkadaşlarımız sürekli olarak esasa taalluk görüşmeler yapıyorlar. O nedenle bir an önce bu konunun değerlendirilmesinde fayda vardır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) - Usul hakkında ben de Sayın Başkanım söz istiyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Arkadaşlar, deminden beri muhalefetteki arkadaşlar söz istediler. Müsaade ederseniz şu anda komisyonumuzun gündemine gelen beş tane ayrı yasa teklifi var. Bu beş tane yasa teklifinin ayrı ayrı görüşülmesi mi yoksa birlikte mi görüşülmesi konusunu burada uzun uzadıya hatta pek çok zaman işin usulünün dışına çıkılıp içeriğine girilerek konuştuk. Zannediyorum geneli üzerinde konuşulması gereken hemen hemen her şeyi de aslında burada konuşuldu. Arkadaşlarımız çok fazla usule bağlı kalıp usulle ilgili konu konuşmadılar. Şimdi burada benim de kanaatim mesela Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızın verdiği Zonguldak Karaelmas Üniversitesinin Bülent Ecevit Üniversitesine dönüştürülmesi, isminin değişmesi var.

BAŞKAN – Bunları genele geçtiğimiz zaman, tümü üzerindeki...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tabii. Yani şimdi hayır, usul için konuşuyorum.

Burada bizim yapmamız gereken bütün bu teklifleri birleştirmek ve bu teklifleri tek bir teklif olarak görüşmek ve buna göre de komisyonun bu şekilde bu kanun teklifini olgunlaştırmasıdır. Ben birleştirilmesini teklif ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın üyeler, İç Tüzük'ün 35'inci maddesi çerçevesinde önümüzdeki bu tekliflerin birleştirilerek görüşülmesini ve (2/358) esas numaralı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinden görüşmelerin yürütülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümünü görüşlerinize açıyorum.

Teklifin tümü üzerinde Sayın Bakan'ın söz talebi var.

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkan, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun çok değerli üyeleri; eğitim sisteminin yapısının yeniden düzenlenmesine ilişkin kanun teklifini görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Sözlerime başlamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum.

Eğitim sistemimizdeki bu yeniden yapılanma ihtiyacının sebeplerine geçmeden önce, İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde gelişmiş ülkelerde ortaöğretimin yaygınlaştırılması ve zorunlu eğitim süresinin artırılması yönündeki eğilimden söz etmek istiyorum.

Bugün uluslararası toplumda, ilkokul ya da ilköğretim eğitiminin yetersiz kaldığı ve tüm nüfusun en azından lise düzeyinde eğitim alması gerektiği yaygın olarak kabul edilmiştir. 1970'li yıllardan itibaren ise OECD ülkelerinde lise eğitiminin çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırılması ve üniversite öncesi eğitimin süresini uzatarak, genç nüfusun mümkün olduğunca daha uzun süre eğitim alması yönünde politikalar oluşturulmuştur. Bu politikalarda eğitim süresinin uzatılmasının temel gerekçeleri şöyle sıralanmaktadır:

1. Toplumsal ve ekonomik yaşamın yapısının ve yönetiminin daha karmaşık hâle gelmesi nedeniyle her bir bireyin toplumun bir üyesi olarak hayatını idame ettirmesi ve topluma katkı sağlayabilmesi için gerekli asgari bilgi ve beceri düzeyinin yükseltilmesi.

2. Toplumsal, ekonomik ve teknolojik alanlarda değişimlerin hızının ve niteliğinin değişmesi sonucu hayat boyu öğrenme ihtiyacının artması nedeniyle, bireylerin bu değişikliklere uyum sağlaması için gerekli bilgi ve beceri düzeyinin yükseltilmesi.

Yukarıda ifade edilen nedenlerle, eğitim sistemlerinin yapılarında yeniden düzenlemeler gerçekleştirilmiş pek çok ülkede zorunlu eğitim süresini artırmıştır.

OECD tarafından 2009 yılında yayınlanan “2030’a Kadar Yükseköğretim” Raporu’nda Güney Kore ve Japonya’nın yükseköğretimi çağ nüfusunun tamamına yaygınlaştırma politikalarına vurgu yapılmıştır. Türkiye’de eğitim gelişme potansiyeli en yüksek birkaç ülkeden biri olarak değerlendirilmiştir.

Bu gelişmeler ışığında bugün Türkiye’de sekiz yıllık zorunlu eğitimde gelinen noktanın yeterli olmadığı görülmektedir. Ayrıca sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişte, ilkokullar ile ortaokulların birleştirilmesi sonucunda çeşitli sorunlar ortaya çıkmıştır. Farklı yaş grupları ve gelişim özellikleri gösteren öğrencilerin aynı çatı altında eğitim görmeleri farklı sıkıntıların ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişin gerçekleştiği yıllarda okullaşma oranının düşük olması temel sorun olarak görülmesine karşın bugün zorunlu eğitimde okullaşma oranı yüzde yüze yaklaşmıştır. Ancak sistemin yapılandırılma biçiminden kaynaklanan sorunlar hâlâ daha devam etmektedir. Yani olay bir anlamıyla okullaşma oranları veya kız çocuklarının okuması meselesi değil belki de tam farklı bir şekilde yapısal sistemden kaynaklanan sorunlardır. Dolayısıyla hem bu yapısal sorunların çözülmesi hem de öğretim programlarının toplumun, ekonominin ve demokrasinin ihtiyaçları ile birlikte bireylerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerinin gerektirdiği yönlendirmeyi mümkün kılacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Dünya genelindeki uygulama ve eğilimlere ana hatlarıyla bakacak olursak ki ben onların hepsini çok özenle hazırladığımız notlar hâlinde sizlere takdim ettim. OECD ülkelerinde üniversite öncesi eğitim sisteminin yapılandırılmasında ülkelere göre bazı farklıklar olmakla birlikte yapısal olarak temel ortak özellikler görülmektedir.

Bunlar:

1. Temel eğitim tüm ülkelerde ilkokul, ortaokul ve lise olmak üzere üç evreye ayrılmaktadır.
2. Ülkelerin çoğunluğunda zorunlu eğitim beş ya da altı yaşından itibaren başlamakta, bazı ülkelerde ise zorunlu eğitimin dört ya da yedi yaşında başladığı da görülebilmektedir. Ama ağırlıklı olarak beş ve altı yıldır, onun da yine ben tablolarını sizlere sundum.
3. Zorunlu eğitim dokuz yıldan on üç yıla kadar değişik süreleri kapsamaktadır.

Yine üç evreye ayrılmış olan bu eğitim sistemleri 3+5+2 (iki ülke uyguluyor), 4+4+4 (sekiz ülke uyguluyor), 4+5+2 (dokuz ülke uyguluyor), 6+3+3 (48 ülke uyguluyor) gibi farklı süreleri içeren bir yapı göstermektedir. Burada ortak bir tavır yok. Bu yapı içinde genel olarak birinci kademedен sonra seçimlik derslerin artması –bu çok önemli altını çizerek söylüyorum- bu yapı içinde genel olarak birinci kademedен sonra seçimlik derslerin artması meslekler ya da çeşitli alanlar hakkında

bilgilendirmeler yoluyla öğrencilerin ihtiyaç ve yeteneklerine göre yönlendirilmelerini sağlayacak seçenekler oluşturulmaktadır. Burada bunun altını çizerek tekrar söylüyorum: Yönlendirmelerini sağlayacak seçenekler, mesleki eğitim değil.

Sayın Başkan, sayın üyeler; eğitim ve öğretim hizmetlerinde hedefimiz kız-erkek ayrımı yapılmaksızın herkesi eğitmek, rekabet içinde geliştirmek ve hayata hazırlamaktır. Eğer kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaşlısıyla üretim sürecine katkı sağlayamazsak, başka ülkelerle rekabet etmemiz mümkün görünmemektedir. Onun için bu toplumdaki her bireyi yapabileceği işlerde değerlendirerek ve üretime dâhil ederek uluslararası rekabet gücünün gerektirdiği noktalara gelmeliyiz.

Bu kapsamda Bakanlığımız 8'inci ve 9'uncu Kalkınma Planları'nda öngörülen "İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve Avrupa Birliğine üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonuyla hareket etmektedir.

Türk eğitim sistemi yaygın eğitimi de içerecek şekilde hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla yeniden düzenlenmiştir. Eğitim ve öğretim süreçlerini hayat boyu öğrenmeye dâhil eden bir anlayış içerisinde getirdiğimiz kanun teklifiyle eğitim süresinin on iki yıl olarak yeniden yapılandırılması öngörülmüştür.

Hatırlayacak olursak, ilk olarak 1946 yılında yapılan 3'üncü Millî Eğitim Şûrası'nda zorunlu öğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması önerilmişti. 1-5 Kasım 2010'da yapılan 18'inci Millî Eğitim Şûrası'nda ise zorunlu öğretim süresinin on üç yıla çıkarılması yolundaki karar şu şekilde yer almıştır:

"Hâlen birçok özel ilköğretim okulunda olduğu gibi resmî ilköğretim okullarında da 1, 2 ve 3'üncü sınıflarda uzmanlaşmış bir sınıf öğretmeni ile 4 ve 5'inci sınıflarda branş öğretmenlerinin dersleri yürütmesi ve 2023 perspektifi çerçevesinde temel eğitim birinci kademedeki her sınıf için sınıf öğretmenlerinin branşlaşmaları sağlanmalıdır.

Zorunlu eğitim, öğrencilerin yaş grupları ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak; 1 yıl okul öncesi eğitim, 4 yıl temel eğitim, 4 yıl yönlendirme ve ortaöğretime hazırlık eğitimi ve 4 yıl ortaöğretim olmak üzere öğrencilere farklı ortamlarda eğitim almaya fırsat verecek şekilde 13 yıl olarak düzenlenmelidir." diyor şûra kararlarımız.

Şûra kararlarında görüldüğü gibi, ilköğretimde zorunlu öğrenim süresinin sekiz yıla çıkarılması 1946 yılında yapılan 3'üncü Millî Eğitim Şûrası'nda önerilmiş ancak bu öneri 1961 yılına kadar dikkate alınmamıştır. 1961 yılında çıkarılan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu zorunlu öğrenim süresini 7-14 yaşları arasına koyarak sekiz yıla çıkarmıştır. Kanun bu öğrenimin ilk beş yılının ilkokulda, geri kalan üç yılının da tamamlayıcı kurs ve sınıflarda görülmesi zorunluluğunu getirmiştir. Kanun aynı zamanda ilköğretimi "temel eğitim" olarak da nitelendirmiştir. Kanunun

getirdiği bu zorunlu öğrenimin ilkokul kısmı uygulanmış ancak ama üç yıllık kısmı bölge okullarının dışında uygulanamamıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 7 ve 22'nci maddelerinde 1983'te 2842 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle temel eğitime "İlköğretim" denilmiştir. Bu Kanun'da "İlköğretim, 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğrenimini kapsar. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır." ifadesi yer almaktadır.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 3'üncü maddesi 1983 yılında 2917 sayılı Kanun'la değiştirilerek "Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar." şekline dönüştürülmüş böylece ilköğretim değişiklikle 6-14 yaşlarındaki çocuklara zorunlu kılınmıştır. Fakat 2917 sayılı Kanun'a "Ortaokullar, planlı bir şekilde ve yeterli düzeyde yurt sathına yaygınlaştırıldıktan sonra, kanunla ayrıca belirleninceye kadar, ilköğretimin sadece ilkokul bölümü mecburidir." şeklinde bir geçici madde konularak ilköğretimin sadece ilkokul kısmı zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır.

Ayrıca 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda ilköğretim "Her yurttaşın görmesi gereken temel eğitimidir." biçiminde tanımlanmıştır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Yasası'nda kullanılan "temel eğitim" kavramı "ilköğretim" olarak değiştirilmiş ve Anayasa'nın 42'nci maddesinde "İlköğretim, kız, erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır." denilerek herkesin asgari ve temel seviyede eğitim almaları zorunlu kılınmıştır.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 4306 sayılı Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu İlköğretim Kanunu 16 Ağustos 1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve 18 Ağustos 1997 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Belirtilen tarihten itibaren uygulanmakta olan bu Kanun'un hedefleri nelerdi, bu hedeflere ne ölçüde ulaşıldı gibi soruların yanıtlarını millî eğitim politikası açısından vermek çok büyük önem taşımaktadır. Çünkü 4306 sayılı Kanun her şeyden önce bir planlama kanunudur. Öyleyse Kanun'da öngörülen hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğine, zamanında gerçekleşip gerçekleşmediği de ayrıca gözden geçirilmelidir.

Bu Kanun'un hedeflerinden ilki, ikili öğretime son vermektir ve Kanun'un planlama hedef yılı 2000 yılında bitiyordu yani Kanun 1999-2000 yılları arasında, 11-12 yıllık süre içerisinde hangi hedefleri gerçekleştireceğini de kendi ekleriyle beraber içermekteydi. Dolayısıyla ben 2000 yılına kadar olan bilgileri ve 2000 yılından sonraki bilgileri sizlerle ayrı ayrı paylaşacağım. Hakikaten zorunlu eğitimle ilgili yapılan bu düzenlemeden sonra ikili öğretime son verilebilmiş midir diye baktığımızda, 1999-2000 öğretim yılında Türkiye genelinde 4.639 kent ilköğretim okulunda 5 milyon 156 bin 552 öğrenci ikili öğrenim görüyordu. Bu sayı kentlerde öğrenim gören 7 milyon 17 bin 233 öğrencinin yüzde 73,48'idir yani o tarihte şehirlerimizde ikili öğrenim gören çocuklarımızın oranı toplam oran içerisinde 73,48'dir. Anılan öğretim yılında 2.788 köy ilköğretim okulunda 610.563

öğrenci ikili öğrenim görüyordu. Bu sayı söz konusu kesimdeki toplam 2 milyon 613 bin 333 öğrencinin yüzde 23'üne tekabül etmektedir. Buna göre belirlenen hedefin çok gerisinde kalınmıştır yani ikili öğretime son verme hedefi 2000 yılında gerçekleştirilememiştir.

İkinci hedef, sınıf mevcutlarını 2000 yılına kadar aşamalı olarak 30'a çekmekti. 1999-2000 öğretim yılında bir dersliğe düşen ortalama öğrenci sayısı Şırnak'ta ve Şanlıurfa'da 67, İstanbul'da 64, Gaziantep'te 62, Batman'da 61, Adana ve Kocaeli'de 59'dur. Bunu 2000 yılı sonu itibarıyla söylüyorum, yanlış anlaşılmasın diye tekrar altını çiziyorum arkadaşlar. Buna karşılık bir sınıfa düşen ortalama öğrenci sayısı Burdur'da 18, Gümüşhane ve Rize'de 20, Bayburt'ta 21, Isparta ve Giresun'da 22'dir. Doğal olarak Burdur ya da Rize'deki fazla dersliklerden İstanbul'da yararlanma imkânı bulunmamaktadır. Bu konuda da maalesef önemli oranda hedeflerin gerisinde kalınmıştır.

İlköğretim kurumlarında bilgisayar laboratuvarları kurarak, bu laboratuvarlarda Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) yanı sıra tüm öğrencilere bilgisayar kullanımını öğretmek de bir diğer ulaşılmak istenen hedefti. 2000 yılında sadece 250 okulumuzda bilgisayar olduğu dikkate alınırsa bu hedefe ulaşıp ulaşamadığını sizlerin takdirine bırakıyorum.

Dördüncü hedef, çocuklarımıza ilköğretim kademesinde en az bir yabancı dil öğrenme imkânı sağlamak olarak yer almıştır. 2000 yılına kadar Ankara'daki ilköğretim okullarında yabancı dil öğretmeni bulunamadığını düşünürsek, Şırnak'ta, Bayburt'ta, Iğdır'da, Kilis gibi birçok ilimizde bu hedefin gerçekleşmesinin hayalden öte bir anlam ifade etmediğini üzülerek söylemek isterim.

Değirmek istediğim son hedef ise Kanun metninde şöyle yer almaktadır: "İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, ortaöğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır."

Kanun'un kabul edildiği 1997 yılında 12-15 bin rehber öğretmene ihtiyaç duyuluyordu ancak 1999-2000 öğretim yılında yalnızca 568 rehber öğretmen hizmet vermekteydi Bakanlığımızda. Dolayısıyla Kanun'da öngörülmuş olan rehberlik hizmeti neredeyse hiç sunulamamıştır.

Kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması sürecinde okullarda yönetim, öğretmen ve öğrenciler açısından yaşanmış ve yaşanmakta olan sorunlardan bir kısmını sizlerle paylaşmak istiyorum:

Kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulamasına büyük bir öğretmen açığıyla başlanmıştır.

İlköğretim uygulamasına geçilen ilk yıllarda okullarda sınıf ve branş öğretmenlerinin sayılarının az olması nedeniyle İlköğretim Kurumları Yönetmeliği gereğince kurulması gereken "Zümre Öğretmenler Kurulu" ve "Şube Öğretmenler Kurulu" gibi kurullar sağlıklı bir şekilde oluşturulamamıştır ve ilk kuruluş yıllarından itibaren sağlıklı başladı için de hâlen çalıştırılmamaktadır. Öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde sorun yaşadıkları konularda

başvuracakları en önemli kurullar olan bu kurulların başlangıçta oluşturulamaması, aynı sınıfları okutmakta olan öğretmenlerin bilgi paylaşımında bulunmalarını önlemiş ve eğitim öğretim sürecini olumsuz etkilemiştir.

Okullarda yönetim tarafından 1'inci sınıf öğretmenliği için yapılan görevlendirmelerde daha önce 1'inci sınıf öğretmenliği yapmış ilk okuma-yazma öğretiminin deneyime sahip öğretmenlerce yürütülmesi konusunda sürdürülmekte olan gelenek yıkılmış, okula yeni atanan stajyer öğretmenler ilk görev yılında 1'inci sınıfları okutmak gibi zor bir durumla karşı karşıya bırakılmıştır.

Zorunlu ilköğretim öncesi ilkokullarda görev yapan idareciler kendi branşları, sınıf öğretmenliği ve ilkokulla ilgili mevzuata hâkim iken ortaokulla ilgili mevzuattan genel olarak habersizdiler. Aynı durum bağımsız ortaokul idarecileri için de söz konusuydu, ilkokul ile ilgili mevzuattan pek haberleri yoktu. Kesintisiz ilköğretim uygulaması başlangıçta her iki müdür türü için de mevzuat ve uygulamaları konusunda zorluklar yaşanmasına sebebiyet vermiştir.

Yaşları büyük çocuklarla aynı okul bahçesini paylaşmak küçük öğrencilere bir hayli güç gelmiş ve küçük yaştaki öğrencilerin okul bahçesi ve koridorlarında sık sık yaralandıkları görülmüştür.

Okulun lavaboları, sınıf tahtaları gibi araç ve gereçleri küçük öğrenciler için dizayn edilmediğinden küçük yaştaki ilköğretim öğrencileri bu duruma uzun müddet alışamamışlardır.

İlköğretime yeni başlamış bir çocuk ile ergenlik dönemini yaşayan ilköğretim 8'inci sınıftaki bir öğrenci aynı bahçeyi ve koridoru paylaşmak zorunda kalmıştır.

Kesintisiz zorunlu eğitim süreci meslek liselerine büyük darbe vurmuştur. Gelişmiş ülkelerdeki yüzde 40/60 gibi genel lise/meslek lisesi oranı ülkemizde tersine dönmüştür. Türkiye'de işsizlik oranı yüksek olmasına rağmen son yıllarda kalifiye işçi yetiştirmede büyük sorunlar yaşanmıştır.

Köylerdeki okulların birçoğu sekiz yıllık zorunlu eğitim nedeniyle kapanmıştır çünkü öğrenci sayısı azaldığında onları nakletmek zorunda kaldık. Çoğu köy bir sorun olduğunda bilgisine danışılan öğretmenden bu nedenle mahrum kalmıştır.

Kesintisiz zorunlu eğitim süreci, merkezdeki okullarda yığılmalara sebep olmuştur.

Sekiz yıllık zorunlu ve kesintisiz eğitimin bu haliyle amaçlarına ulaştığını iddia etmek günümüz şartlarında çok doğru değildir.

Sonuç olarak; Türkiye'de zorunlu eğitim konusundaki tarihsel sürece bakıldığında, sekiz yıllık süre ve uygulaması konusunda ilgili kesimler arasında genel olarak bir ihtilaf bulunmamaktadır yani hemen hemen herkes sekiz yıllık zorunlu eğitimde hemfikirdir ancak bunun kesintili mi kesintisiz mi olacağı konusundaki tartışma özellikle 1980 askerî darbesi sonrası ve 1997 yılındaki 28 Şubat süreci sonrası dönemde gündeme gelmiştir. Dönemin doğası gereği sekiz yıllık eğitimin kesintisiz

olması yönündeki görüşler konjonktürel olarak ağırlık kazanmış ve bu konudaki karşıt görüşler dikkate alınmamıştır. İmam-hatip liselerinin önünün kesilmesi mantığıyla geçilen sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulaması ile birlikte süreç tüm meslek liselerini olumsuz etkilemiştir.

Konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi, çağdaş ve gelişmiş ülkelerin eğitim alanındaki deneyim ve uygulamaları incelendiğinde -ki ben tekrar burada söylüyorum, neredeyse bütün ülkelerin bu konudaki uygulamalarına dair notları açıklıkla sizlere sundum- temel eğitim sürecini tek bir aşamada düzenlemek yerine öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikleri temelinde bir kademelendirmenin tercih edildiği görülmektedir.

Ülkemiz eğitim sisteminin de 18'inci Millî Eğitim Şûrası'nda alınan kararlar doğrultusunda 4+4+4 şeklinde yeniden yapılandırılması ve eğitimlerin ayrı ayrı binalarda verilmesi sağlanmalıdır. Kanun teklifi ile zorunlu eğitimin söz konusu şûra kararlarıyla da tespit edilen uluslararası örnekler ile bilimsel araştırmaların ortaya koyduğu esaslar ışığında kademeli bir yapıyla on iki yıla çıkarılması amaçlanmaktadır.

Az önceki tartışmalardan hareketle ben şunun tekrar altını çizmekte yarar görüyorum: Eğer tartışma konusu dünyadaki uygulamalardan farklı bir teklif şeklinde idiyse ben sizlere dağıttım, lütfen dağıtılan bilgilere bakın, dünyadaki uygulamalara, aslında açılan aramızdaki mesafeyi kapatmaya yönelik bir teklif olduğunu görebileceksiniz.

Eğer tartışma konusu bilimsellikle alakalı olmadığı üzerinden kurgulanıyorsa yapılan ve özellikle OECD istatistikleri üzerinden lütfen eğitim bilimleri literatürünün bu konuda incelenmesine dikkat ediniz.

Eğer yine tartışma konusu ve tartışılan mevzu kamuoyunda tartışılmadığı ise bunun 18'inci Şûra kararında ilgili bütün toplum kesimlerinin tartışmaları sonunda verilmiş bir karar olduğunu sizlere hatırlatmak istiyorum.

Değerli Başkan, değerli üyeler; 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni eğitim sistemimizin hâlihazırdaki yapısal sorunlarına ve gelecek hedeflerimize dönük önemli bir düzenleme olduğu düşüncesiyle sizlerin görüşlerine sunuyoruz.

Komisyonumuza çalışmalarında başarılar diliyorum, hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şimdi tümü üzerinde söz isteyen değerli üyelerimize ve vekillerimize sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Oktay Ekşi, buyurun efendim.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonun saygıdeğer üyeleri; karşımızda teklif sahiplerinin getirdiği metne bakarsak sanki teknik nitelikli bir yasa varmış gibi görünüyor ama yasa önerisinin millî eğitimimize bakış açısı ve getirdiği öneriler dikkate alınınca

bunun aslında görüldüğü gibi sadece eğitim tekniği açısından değişiklik yapmayı değil, Türkiye'nin gelecek nesillerini şekillendirmeyi amaçlayan, o nedenle de uzun vadede çok önemli sonuçlar verebilecek bir önerinin karşımızda bulunduğu görülüyor. Belki bu düşüncemi şöyle ifade etsem daha gerçekçi olur: Anlıyorum ki bu öneri Sayın Bakan Ömer Dinçer'in uzun vadeli düşüncelerinin, amaçlarının ve bu arada Sayın Başbakanın, Sayın Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın çeşitli vesilelerle dile getirdikleri düşüncelerin kanun teklifi şeklinde karşımıza çıkarılmış, o çerçevede formüle edilmiş bir somut örneğidir. Ne demek istediğimi izin verirsiniz arz edeyim:

Sayın Başbakan geçenlerde çok açık bir şekilde ifade ettiler, dediler ki: "Uzun vadede Türkiye'nin dindar ve kindar -tabii diğer nitelikleri de sayarak- gençliğe ihtiyacı vardır. Biz de bu nitelikte gençler yetiştireceğiz.

Sayın Bekir Bozdağ, Başbakan Yardımcımız, 29 Temmuz 2011 tarihinde Habertürk'e verdiği bir demeçte "28 Şubat dönemi" diye bilinen ve bu arada da tabii sekiz yıllık kesintisiz eğitim sürecini de içeren dönemin yasalarını "uyduruk yasalar" olarak nitelendirdi ve bu şu anda konuştuğumuz konuya tekabül eden yasal hükümler de dâhil olmak üzere bu uyduruk yasaları değiştireceklerini ifade ettiler. Tabii, Sayın Bozdağ'ın bir hukukçu olarak yasalar arasında "uyduruk olanlar-uyduruk olmayanlar" şeklinde bir ayırım yapmasını açık bir şekilde ifade edeyim ki ciddi bir yadırgama sebebi olarak kaydediyorum. O tabii, konumuzun dışında Sayın Başkan ama şu anda görüşmekte olduğumuz konu az önce arz ettiğim gibi, Sayın Bakan Ömer Dinçer'in uzun vadeli düşüncelerinin de bir anlamda tercümesi niteliğinde bir yasa önerisidir.

Sayın Bakanın önümde bulunan 1995 tarihli "Bilgi ve Hikmet" isimli yayımda onun 12 sayılı güz dönemi nüshasında çıkan makalesi var. Bu makalede Sayın Bakan Türkiye'ye nasıl baktığını ve özlediği Türkiye'nin nasıl şekillenmesi gerektiğini gayet açık bir şekilde ifade ediyor. İzninizle Sayın Bakanın görüşlerini açıklaması nedeniyle benden daha iyi kendisi bu makalede dile getirdiği için ondan bazı pasajları kendilerinin de huzurunda sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Bakan o tarihte "21'inci Yüzyıla Girerken Dünya ve Türkiye Gündeminde İslam" başlıklı makalesinde bürokrasinin bugünün Türkiye'sinde bir gün İslami eğilimleri ağır basan bir iktidar ülkeyi yönetecek noktaya gelse bile bu iktidar açısından bir sorun teşkil edeceğini dile getirdikten sonra şöyle söylüyor: "Bir an için siyasi öncelikli İslami hareketlerin iktidara geldiğini düşünürsek söz konusu bürokratik mekanizmanın kullanılması durumuyla karşı karşıya kalınacaktır. Modern devleti İslam'a tercüme ederek kullanmaya kalkışmak veya bürokratik mekanizmada yer alacak memurları dindar insanlardan seçmek devletin yapısını İslam'ın öngördüğü yapıya kavuşturur mu?" Bu soruyu yönelttikten sonra Sayın Prof. Dinçer o makalesine şöyle devam ediyor Sayın Başkan: "'Müslüman kimliğini bırak, siyasi güçte karar mercii olarak yer al.' İslam bunu asla kabul etmez. Bu riyakâr bir tavidir ve kimlik bozulması demektir."

Makalesinin tabii tamamını okuyacak değilim Sayın Başkan ama yine görüşünü, zihniyetini ve bugün millî eğitimimizin hangi zihniyet tarafından yönetilmekte olduğunu göstermesi açısından önemli diye izninizle iki paragrafa daha değinmek zorunluluğu duyuyorum: “Başlangıçta kurulurken ortaya atılan cumhuriyet ilkesinin de zayıfladığını ve işlevini kaybettiğini görüyoruz. Halk için ve halk adına yönetim diye tarif edilen cumhuriyet kavramının aslında artık bizim için çok fazla bir mana ifade etmediğini söylememiz de mümkündür.” Atlıyorum tabii...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Atlamayın lütfen, ondan sonraki cümleleri de okuyun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Okuyayım Sayın Bakanım, vakit almak istemediğim için okumadım yoksa memnuniyetle okurum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Cumhuriyetle ilgili güzel sözler var ondan sonraki cümlelerde.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Sayın Bakanım, sizin “Dur.” dediğiniz noktaya kadar da okurum ama buradaki üyelerin sabrını suistimal etmeye hakkım olmadığı için atladım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Lütfen okuyun yani ben rahatsız olmuyorum, aksine tümünü okuduğunuz zaman ortaya çıkacak anlam daha çok manidar olacaktır.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ekşi, buyurun.

OSMAN OKTAY EKŞİ (İstanbul) – Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer üyeler; tüm meslek yaşamım boyunca hiçbir özetlediğim şeyin ruhunu bir kenara atıp canımın istediği kısımlarını dile getiren insan olmadım. Burada da makalenin özüne uygun olarak özetleme yapıyorum ve arzu eden tüm üyelere de makaleden çoğaltıp takdim etmeye hazırım. O nedenle müsaade buyurursa Sayın Bakan, devam etmek ihtiyacımdayım.

“Bugün nasıl bir devlet ve toplum istediğimizin çok net ve açık bir şekilde tanımını yapmak zorundayız. Bu tanımlamanın aslında kafamızda çok net ve açık olduğunu ve bunun için az çok hazırlıklı olduğumuzu biliyorum...” Aynen okuyorum Sayın Bakanın da arzu ettikleri şekilde. “...ama topluma yansıtma konusunda eksiklerimizin olduğu kanaatini de taşıyorum. Öyleyse bu, tüm topluma duyuracak bir mekanizma ile ulaştırılmalıdır. İkincisi...” “Birinci” dediği, üç temel unsurdan söz ediyor, onlar önemli görülmediği için, olmadığı için atladım, öyle devam ediyorum: “İkincisi, Türkiye’deki kültürel öncelikli İslami hareketlerle siyasi öncelikli İslami hareketlerin karşılıklı ilişki ve etkileşimlerinin yeniden tanzim edilmesidir. Eğer bu iki hareket bütünleşmiş bir hâlde devam ettirilebilirse, Türkiye’de İslam’ın hiçbir ülkede görülmemiş bir şekilde, sağlam bir temel üzerinde gelecek vadettiğini ifade edebiliriz.” Son nokta: “İktidara gelmek yolun sonu değildir. Yeni bir başlangıçtır. İktidara gelince yapılması gerekenler bitmiş gibi düşünülürse İslam iktidara geliş aracı gibi kullanılmış, istismar edilmiş gibi olur.” Ve Sayın Bakan tüm bu makalesinde diyor ki: “Sadece

iktidara gelmek yeterli değildir, iktidarın kendi altyapısını, kadrolarını, insan malzemesini yetiştirmek gibi bir görevi vardır. Bu ihmal edilirse ancak iktidar bir tercüme sistemi içinde kendisini hisseder, asıl elemanlarıyla, asıl dayanması gereken kadrolarla görevini yapamaz.” Ana fikir bu, Sayın Bakan da burada, bundan farklı mıydı ana fikir, kendisine lütfen sorarsanız dinleriz.

Sayın Başkan, bu öneri karşımıza “kanun teklifi” adı altında geldi fakat her yerinden anlaşılıyor ve akıyor ki bu aslında bir mutfakta ve teknik kadrolar tarafından hazırlanmış ve saygıdeğer beş milletvekiline kabul ettirilerek onların imzası altında buraya getirilmiştir. Bunun hiçbir şekilde saklanacak bir hâli olmadığını Sayın Bakanın talimatıyla sizlere ve bizlere dağıtılan “Talim Terbiye Heyeti” başlıklı bilgi notu da gayet açık şekilde göstermektedir. Pek çok kanun teklifi bu kadar büyük desteğe, mazhara maruz kalmadan komisyonlarda görüşülüyor, kabul ediliyor ve pek çoğu da tabii, özellikle muhalefetten geldiyse, reddediliyor ama burada Sayın Bakanın mutena desteğiyle bu teklif her açıdan bilgiyle donatılmış bir kadro elinde bilgi notuyla birlikte sizlere ve bizlere sunulmuş oldu. Bu ne demektir? Tekrar ediyorum, görüldüğünden ibaret bir kanun teklifiyle karşı karşıya değiliz. Siyasi iktidarın, bizzat Sayın Başbakanın, Başbakan Yardımcısının dile getirdiği görüşler ve Sayın Bakanın da ifade ettiği, müteaddit vesilelerle ifade ettiği görüşler doğrultusunda bir mutfakta hazırlanıp kamuoyunun karşısına ani olarak çıkarılmış bir tekliftir.

Bunun asıl önemli tarafı şudur Sayın Başkan: Bu teklif başta arz ettiğim gibi, teknik nitelikli gibi görünmesine rağmen özü itibarıyla ve hedefi itibarıyla 3 Mart 1924 tarihli Tevhidi Tedrisat Kanunu’nu rafa kaldırma teklifidir. Zaten teklif sahibi Sayın Canikli’nin de burada yaptığı açıklama bunun o doğrultuda olduğunu ortaya koyacak niteliktedir. Niçin öyle olduğunu mütebessim dostlarım da dâhil olmak üzere arz etmeye çalışayım:

Sayın Başkan, Sayın Canikli’nin ifadesine göre “ilk dört yılın ardından ancak özel niteliği, üstün zekâsı veya özürülü bir şekilde dünyaya gelmiş olması gibi standart dışı durumlarda olan öğrenciler için kendilerini ayrıca yetiştirme olanağı veren bir kapı açıyoruz.” dediler ve kendilerinin ifadesine göre tüm ülkede böyle bir tablodan, böyle bir olanaktan, o ifadeye göre, yararlanması mümkün olanların oranı, öğrencilerimizin, o çağ öğrencilerimizin yüzde 1’i kadar bile değildir. Yani pek istisnai bir izin verme mekanizmasını biz burada yaşama sokuyoruz demek istedi. Oysa getirilen teklifin ek 2’nci maddesi aynen şöyle, müsaadenizle okuyayım: “Bu kanunda belirtilen ilköğretim birinci kademe sonrasında hangi programların açık öğretimle ilişkilendirileceği ve zorunlu eğitim kapsamına alınacağı Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.”

Şimdi, Sayın Başkan, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen husus kitlesel olur, o kitlesel husus da Bakanlar Kurulunun takdirine ve özellikle başta arz ettiğim zihniyete sahip bir siyasi iktidarın Bakanlar Kurulunun takdirine vabeste olunca o artık istisnai bir hak ve durum olmaktan çıkar, yaygın, genele şamil bir uygulama ve kapı olur. O da işte başta korktuğum, yani Tevhidi

Tedrisat Kanunu'nun getirdiği sistemi zedelemek için açılmış bir kapı değil bir rahne hâline gelir. Bu yüzden, Sayın Bakan gibi, Sayın Başbakan Yardımcısı gibi, Sayın Başbakan gibi Türkiye'nin geleceğini dindar ve kindar gençlerde gören bir zihniyet endişe ederim ki bu kanunla asıl korktuğumuz Türkiye'yi inşa etme yolunda adım atacak demektir.

Sayın Başkan, bendeniz, bu sizlerle paylaştığım düşüncelerin son cümlesi olarak beklemiyorum ama ummak istiyorum ki teklif sahipleri bu teklifi geri çekme konusunda irade izhar ederler, olmazsa yüksek Komisyonunuz bu teklifi reddeder ve Türkiye'nin karşısına korku dolu bir yeni proje çıkmasından bizi alıkoyarlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ekşi.

Sayın Metin Lütfi Baydar, Buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu grup sözcüsü olarak hem kişisel görüşlerimi hem de partimizin özellikle bu kanun teklifiyle ilgili ortaya koymak istediği bazı temel anlayışları sergilemek üzere söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, Türkiye'de eğitim sisteminin gelişimi konusunda bir genel bilgilendirmek yaptıktan sonra dünyadaki temel örnekleri Türkiye'deki eğitim sistemiyle karşılaştırıp Sayın Bakanın izah ettiklerinin aksine, daha sonra da özellikle getirilen kanun teklifi üzerinde genel olarak eleştirilerimi dile getireceğim.

Anadolu Selçuklularında ve beyliklerinde ilköğretim düzeyinde “mektep” ve “küttab” denilen kurumlar bulunmaktaydı. Bu kurumlarda okuma-yazman yanında Kur'an, din ve aritmetik eğitimi verilirdi. Bu kurumlarda görev yapan öğretmenlere de “muallim” adı veriliyordu. Osmanlılarda ilköğretim kurumları “sübyan mektebi” olarak adlandırılıyordu. Bu okullar varlıklı kişiler ya da devlet tarafından kuruluyor ve giderlerini de vakıflar karşılıyordu. Bu okullarda temel ders Kur'an idi.

1824 yılında II. Mahmut döneminde çıkarılan fermanla, İstanbul'da eğitim zorunlu hale getirilmiştir, İstanbul'da, Anadolu'da değil. 1869 yılında çıkarılan “Maarif-i Umumiye Nizamiyesi” ile ilköğretim tüm ülkede zorunlu hâle getirilmiştir. Bu dönemde devlet okulları da açılmıştır.

Mutlakiyet dönemine baktığımız zaman, bu dönemde yeni açılan okullara “mekatib-i iptidaiye, iptidai mektepler” ya da “usul-i cedid mektepleri” adı veriliyor idi.

Daha sonraki meşrutiyet döneminde 1913 yılında çıkarılan Geçici İlköğretim Kanunu ile ilköğretim zorunlu ve parasız hâle getirilmiştir. Altı yıla çıkarılan eğitim her biri iki yıl süreli üç devreden oluşmuştur. Yani 1913 yılında da eğitim altı yıl imiş. Programa bugünkü birçok anlayışın tersine, o dönemde, meşrutiyet döneminde resim-iş, musiki, beden eğitimi, ziraat, ev idaresi ve biçki-dikiş dersleri gibi dersler eklenmiştir

Kurtuluş Savaşı yıllarında ülkede 3.061 ilkokuldan 581 tanesi kapalı ve bu okullarda 3.033 tane öğretmen görev yapmaktaydı.

Cumhuriyet döneminde ise, cumhuriyet ilan edildiğinde ise 4.894 ilkokulun 1.054 ilkokul öğretmeni ve 341.941 ilkokul öğrencisi bulunmaktaydı 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhidi Tedrisat Kanunu ile ülkedeki tüm bilim ve öğretim kurumları Maarif Vekaletine bağlanmış, ilköğretim süresi beş yıla indirilmiştir. 1926 yılında daha önce hazırlanmış olan ilkokul programı yeniden ele alınmış ve daha önce kaldırılmış olan üç devre, iki devre yeniden konulmuştur. Birinci devrede “tek kitap” ikinci devrede “çok kitap” esasları kabul edilmiştir.

1939’da yapılan 1. Millî Eğitim Şûrası’nda üç sınıflı köy okulları beş sınıfa çıkarılmış. Okul ders kitaplarında tek kitap sistemine gidilmesi teklif ve kabul edilmiş. Okullarda derslerin öğleden önceye alınması konusunda yapılan öneriler kabul edilmiştir.

2. Milli Eğitim Şûrasında 1943’te Ahlak, Türkçe ve tarih eğitim programı geliştirilmiştir.

3. Millî Eğitim Şûrası, Sayın Bakan da bahsetti, 1946’da sekiz yıllık zorunlu öğretim önerilmiştir.

4. Millî Eğitim Şûrası 1949’da, eğitim-öğretime ilişkin demokratik esasların gözden geçirilmesi ve 1948-1949 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan ilkokul programının incelenmesi konuları ele alınmıştır.

5. Millî Eğitim Şûrası 1953’de, İlkokullarda sağlık konusu ile ilgili bilgilerin ele alınması gereken tespitler yapılmış, İlköğretim kanun tasarısının incelenmesi ve zorunlu ilköğretimin planlanması sağlanmıştır. İlkokul programının yeniden gözden geçirilmesi, yeni ilkokul yönetmeliği tasarısının incelenmesi konuları üzerinde durulmuştur.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda, 1936-1967 dönemini kapsar, orada, ilköğretim, önümüzdeki on beş yıl içinde okul çağındaki nüfusun her birine okul imkânı sağlaması, toplumsal bir hedef olarak alınmıştır. 1961 yılında yüzde 70 olan ilkokul okullaşma oranı 1972’de yüzde 100’e çıkarılması hedeflenmiştir.

1968 programında derslerin amaçlarının davranışa dönüştürülmesi için yakın çevre, öğretimde toplumsallaştırma, konular ve üniteler gibi esaslar üzerinde durulmuştur.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda, 1968-1972 yılını kapsayan kalkınma planında, ilköğretim okul çağındaki bütün nüfusu kapsaması, temel eğitimin okul öncesi ve ilköğretimi içine alması, yatılı ilköğretim bölge okullarının yaygınlaştırılmasına ağırlık verilmesi, programların yeniden düzenlenmesi bu planda belirlenen politikalar arasında yer almaktadır.

1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk milli eğitim sistemi yeni baştan düzenlenmiştir. Bu kanunla Türk milli eğitim sistemi örgün ve yaygın eğitimden

oluşmuştur. İlköğretim beş yıllık ilk ve üç yıllık ortaokullar birleştirilerek "sekiz yıllık temel eğitim" adını almıştır. Bu kanuna göre temel eğitim yedi-on dört yaş arası çocukları kapsamaktadır.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, 1973-1977 yıllarında, temel eğitimin sekiz yıla çıkarılıp bunun kentlerde ve merkezî köylerin tamamında uygulanmasına yer verilmiştir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, 1979'la 1983 yılları arasını kapsar, ilköğretim ana sınıfı, ilkokul ve ortaokulu kapsayan eğitim kademesi olarak tanımlanmış ve ilkokullarda okulsuzluk sorunu çözüldüğünden ikili öğretimin azaltılması hedeflenmiştir.

10. Millî Eğitim Şûrası, 1981'de, Türk millî eğitim sisteminin Atatürk İlkeleri doğrultusunda bütünleştirilmesini öngören bir model geliştirilmiştir. Bu modele göre ilk ve ortaokul programları temel eğitim programları hâlinde bütünleştirilmektedir.

15. Millî Eğitim Şûra'sında, 1996'da -diğerlerini geçiyorum, arada önemli olanları, yani daha sonra tartışmaya açacağımız bazı konuları gündeme getirmek açısından belirtiyorum- ilköğretim ve yönlendirme ortaöğretimde yeniden yapılanma gibi konular üzerinde durulmuştur. Bu şûrada temel eğitim kavramı yerine ilköğretim kavramının kullanılması, ilköğretimin sekiz yıl zorunlu eğitim olarak uygulanması, sekiz yıl sonunda tek bir diploma verilmesi, sekiz yıllık ilköğretim uygulamasına geçilmeden önce ilköğretimin amaçlarının ve ders programlarının bütünlük ilkesine uygun olarak yeniden düzenlenmesi, altı, yedi ve sekizinci sınıflarda seçmeli derslere işlerlik kazandırılması gibi kararlar alınmıştır.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, 1996-2000 yılları arasını kapsar, zorunlu eğitimin Eğitim Birliği Yasası çerçevesinde sekiz yıllık ilköğretim olarak uygulanmaya başlaması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağını belirten ilk plandır.

Hükûmet programlarını da şöyle bir gözden geçirecek olur isek: Hükûmet programlarında "ilköğretim" tabiri ilk defa İnönü Hükûmeti, 1961-1962 programında kullanılmıştır. 12 Mart muhtırası sonucu kurulan Birinci Erim Hükûmeti programında; "zorunlu öğretim süresinin ileride bütün yurda yayılmasına hazırlık olarak çok yönlü öğretim yapan ve öğrenciyi hem üst okullara hem de çalışma hayatına hazırlayacak sekiz yıllık okulların deneme olarak kurulmaları için gerekli hazırlıklara hemen başlanacaktır." denilmiştir.

1972 tarihinde Ferit Melen tarafından kurulan Hükûmet programında da "ilkokulların sekiz yıla çıkarılması çalışmalarına devam edileceği" ifade edilmiştir. Daha sonra Beşinci Demirel Hükûmetinde, 1977-1978 ve Mesut Yılmaz başkanlığında kurulan hükûmet programında ilköğretimin sekiz yıl olacağı ibaresi yer almıştır. Rahmetli Necmettin Erbakan başkanlığında kurulan 54. Hükümet Programı'nda ise "Zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarılacak, öğrencilerin ilgi ve kabiliyetlerine göre çeşitli meslek alanlarında eğitim görebilmeleri için ilköğretimin ikinci kademesinde yönlendirme sistemine işlerlik kazandırılacaktır." denilmektedir.

Türkiye’ de ilköğretim kurumlarının sekiz yıllık okullardan oluşması, bu okullarda kesintisiz eğitimin yapılması ve bitirenlere 18 Ağustos 1997 yılında Mesut Yılmaz Hükûmetiyle çıkarılan 4306 sayılı Yasa ile ilköğretim diploması verilmesi hükmü getirilmiştir.

Zorunlu eğitimde Türkiye’deki genel yapılanma ve dünyayla kıyaslaması konusunda birkaç bilgi sunmak istiyorum. Biliyorsunuz zorunlu eğitim, öğrencinin belli bir yaştan başlayıp yine belli bir yaşa gelinceye kadar gösterilen, eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan yasal bir kavramdır. Yasal dayanaklarını, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı, UNESCO kararlarından alan bu kavram devletlerin eğitim hakkını himayesindeki tüm vatandaşlarına eşit olarak sunmayı ön görür. Temel eğitim ise belli bir seviyede ve nitelikteki eğitim kavramını anlatır. Yani temel eğitim ve zorunlu eğitim arasındaki bu kavram farklarını da görmemiz için bunun altını çizerek belirtiyorum.

Türkiye’de zorunlu eğitim 28 Şubat 1997 tarihli MGK kararında “derhal, kesintisiz, kademesiz ve yönlendirmesiz” olarak tavsiye edilip bu tarihten itibaren uygulamaya geçirilse de tarihsel olarak bir dizi sürecin sonunda gelişmiştir. Söylediğim gibi, ilk defa 3. Millî Eğitim Şûrası’nda dile getirilmiş, daha sonra şehir okullarında ortaokulların birleştirilmesi adı altında yine 1961 Anayasası’nın 50’nci maddesinde de ifade edilmiştir.

1973’te ilköğretimin yedi-on dört yaş arası sekiz yıl olması kararlaştırılmıştır. 9 Mart 1992’de kabul edilen yasada zorunlu eğitim, çocuğun beş yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlayıp, on dört yaşını bitirip on beşine girdiği yılın sonunda biter denilmiştir. 1993 yılında Ankara’da UNESCO ve Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi iş birliği ile gerçekleştirilen sempozyumda ortaya konulan verilerin amacı, kabul edilen yasanın bir an önce hayata geçirilmesi üzerine kurulmuştur.

28 Şubat 1997’ye kadar, yasanın boşluğundan yararlanarak ve keyfî uygulamalar sonucu kanunun icrası geciktirilmiştir. 28 Şubat kararlarının ardından 55’inci Hükûmet tarafından uygulamaya sokulan bu yasa, dönem koşulları çerçevesinde siyasi tartışmaların ışığında değerlendirilmiş, içerikle ilgili tartışmalar da medyada yeterince yer bulamamıştır.

Sekiz yıllık eğitime geçilmesinin ilköğretim uygulaması doğal olarak sınıf geçme sisteminde değişikliğe yol açtığı için öğrenci başarılarında gözle görülür bir artış olmuştur fakat bu başarı rasyonel nitelikte değildir. İlkokuldaki değerlendirme sisteminin ortaokullarda uygulanmasından ileri gelmektedir.

Sekiz yıllık eğitim uygulaması, mesleki ve teknik liseleri olumsuz yönde etkilemiş, ÖSYM’nin çeşitli kaygılarla getirdiği kat sayı tartışmaları sonucu bu okullar cazibesini yitirmiştir. Bu yüzden de bahse konu okullardan, genel liselere öğrenci akışı olmuştur.

Buradaki amacımız, AKP Grup Başkan Vekili Nurettin Canikli tarafından getirilen ve zorunlu eğitimin “4+4+4” şeklinde formüle edilen tekliften hareketle dünyadaki zorunlu eğitim örnekleriyle Türkiye karşılaştırmasını yapmaktır. Öncelikle Almanya örneğini anlatmak istiyorum.

Almanya: Almanya’da zorunlu eğitim altıncı yaş gününü kutlayan her çocuk için 1 ağustos tarihinde başlar. Bu tarih Almanya’da bölgeler, land’e göre 30 haziran ve 30 eylül arasında olarak düzenlenebilir. Genel zorunlu eğitimi tamamlamak için her öğrencinin Grundschule’ye, ilköğretim okuluna devamı şarttır. Her land öğrencisinin eğitim-öğretim yılı içinde okula başlayabilmesi için ayrıca karar çıkarabilir. Bu olanakların sunulmasındaki amaç, çocuklarını okula geç gönderen çok sayıdaki ailenin sayısını azaltmak ve anne babaları çocuklarını mümkün olduğunda okula göndermeye teşvik etmektir. Bütün land’lerde zorunlu eğitim on iki yıldır, altı-on sekiz yaş arasını kapsar ve bu sürenin on yılı tam zamanlı, kesintisiz, geri kalan iki yıl ise yarı okul olarak yani meslek eğitimidir.

Okul öncesindeki land’lerin çoğunluğunda çocuklar schulkindergarten, anaokulu ya da vorklassel, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eder. Öğrencinin makul uzaklıktaki çevresinde bunlardan birinin bulunmaması hâlinde, zorunlu eğitime başlama yaşı geçmiş olan çocuklar bir kindergarten, anasınıfına devam edebilir ya da ilkokulun birinci sınıfında özel yardım alabilirler. Gecikme dönemi sonunda çocuğun normal bir okula devam etmesinin uygunluğuyla ilgili hâlâ kuşku varsa, okulları denetleyen yetkililer öğrencinin özel okula gitmesi, sonderchule’ye gitmesinin gerekip gerekmediğine karar verir.

Öğretim süresi boyunca materyallere erişim devlet tarafından karşılanır veya kısmen ücretli sağlanır. Genel olarak devlet okullarında ihtiyaç olduğu sürece ders kitabı ve diğer pahalı malzemeleri ödünç olarak bırakır. Ulaşım konusunda, öğrenci ulaşımı devlet okullarında ücretsizdir.

Federal Almanya Cumhuriyeti’nde tüm öğrenciler, ders ya da ulaşım ya da okul gözetiminde gerçekleştirilen etkinliklerde meydana gelecek kazalara karşı sigortalıdır.

İlkokul öğrencileri altı-on yaş arası normal sistemde yaşlara göre gruplandırılır. İlk iki sınıfta tek öğretmen uygulaması vardır. Üçüncü sınıftan itibaren branş öğretmenleri derslere gelir.

İlkokul sonunda herhangi bir bitirme sınavı yoktur. Tüm öğrencilere bitirme belgesi verilir. Dördüncü sınıf sonunda ya da altıncı sınıf öğrencilere o sene için karne verilir. İlkokulun sonunda ortaokula geçişte her land’in kendi yasasına göre değerlendirme yapılır. Çocuğunu, bitirdiği ilkokulun vereceği karar ya da yönlendirme öğrencinin gelecekteki eğitim kariyerinin belirlenmesinde temel teşkil eder. Öğrenci, veliyle ayrıntılı bir fikir alışverişi sonucu bu karar alınır. Öğrenci ilköğretimden orta öğretime geçişte okul kariyeri tercihleri belirlenirken, başta öğrencinin görüşü alınır. Öğretimin her aşamasında yönlendirmeden önce öğrencinin isteği değerlendirilir.

Temel dört yıl eğitimi aldıktan sonra, ilkokuldaki eğilimleri ve etkinlikleri göz önüne alınarak orta öğretim süreci inşa edilir. Son iki yıl böylelikle inşa edilir, ilk on yıl kesintisiz olarak devam etmektedir.

Danimarka: Tüm zorunlu eğitim dönemi “folkeskole” diye adlandırılan zorunlu bir eğitim basamağı şeklindedir. Bu süreç çoğu AB üyesi ülkede olduğu gibi ilk ve orta diye ikiye ayrılmaz.

Sıfırdan, okul öncesi onuncu sınıfa kadar öğrenci öğrenim görür. Bunun bir yılı okul öncesi olan ve bir yılı da onuncu sınıf olan kısmı zorunlu değildir. Dokuz yıllık bir zorunlu eğitim süreci vardır. Folkeskole eğitimi belediyelerin sorumluluğundadır. Tüm çocuklar folkeskole’de ücretsiz eğitim alır.

Zorunlu eğitimle ilgili hükümlerin yerine getirilmesinde farklı yollar vardır. Belediyelerin sorumluluğundaki olan bu okullara devam etmek, özel bir okula devam etmek, çocuğun eğitimini evde sürdürmek ya da temel eğitim kademesinin son iki-üç yılları için alternatif okul türlerinden birine örneğin; efterskole ya da gençlik okullarına devam etmek.

Folkeskole; altı-on yedi yaş arası çocukları kapsar. Farklı türleri vardır.

1) Bir yıllık okul öncesi sınıfların ardından birden den onuncu sınıfa kadar eğitim veren okullar.

2) Bir yıllık okul öncesi sınıfların ardından birden yedinci sınıfa kadar eğitim veren okullar.

3) Birbirini izleyen üç ya da daha fazla sınıf kademesinde eğitim veren okullar.

İkinci ve üçüncü, özel koşullara göre belirlenir, esas olan, Danimarka’da birden onuncu sınıfa kadar eğitim veren okullardaki kesintisiz eğitimidir. Bu yüzden zorunlu eğitim iki ve üçüncü tip okullarda tam olarak verilmemektedir. Dolayısıyla öğrenci, yedinci sınıftan sonra okul değiştirmek zorunda kalmaktadır. Nüfusun yoğun olduğu yerlerde birinci tip, seyrek nüfuslu yerlerde iki ve üçüncü tip okullara rastlanılır. Çeşitli şekillerde özel okullar da mevcuttur. Bunlar, azınlık, cemaat, misyoner, kademeli okullar gibi türevler hâlinindedir.

Anne-babaların, bizzat kendisi öğrencilerin Danimarkaca, aritmetik, matematik ve İngilizce derslerindeki başarısını kontrol etmek için gözlemci seçebilirler.

Folkeskole’nin amacı, velilerle iş birliği içerisinde öğrencilerin bilgi, yetenek, çalışma stratejileri ve kendilerini ifade yeteneklerini geliştirir ve böylelikle de her bir öğrencinin topyekûn gelişimine katkıda bulunur. Okulda verilen eğitim, Danimarka kültürünü anlatmakla beraber, insan hakları, fikir, düşünce ve vicdan hürriyetlerini öne çıkarır.

Folkeskole’ye alternatif yapılardan görülen birimlerin ilki evde eğitim sistemidir. Şayet veliler isterlerse çocuklarını, eğer engelliyse çocukları, zorunlu eğitim sorumluluklarını bizzat üstlenebilirler ancak bunun için eğitimin başlamasından önce belediye meclisini yazılı olarak bu

hususla haberdar etmeleri gerekmektedir. Belediye meclisi evde verilen eğitimi denetler. Folkeskole' deki eğitime eşdeğer bir eğitim olduğunu anlamak için her yıl test düzenlenir.

İkinci alternatif olan efterskole, on dört-on sekiz yaş arası çocuklar için verilen normal eğitimidir. Efterskole, devlet onayı ve finansmanı almak için iki şartı sağlamak zorundadır. İlki on dört-on sekiz yaş arasına eğitim verecek bağımsız bir kuruluş olması, ikinci olarak yatılı olmasıdır. Okul, programını müdürün, okul kurulunun, öğretmenlerin ve velilerin görüş ve istekleri doğrultusunda düzenler. Efterskole normal dönemde başarılı olamamış öğrenciler için fırsat sunar.

Üçüncü alternatif olan gençlik okulları kamusal girişimle oluşturulur. Belediye Meclisi en yüksek mülki amir konumundadır. Temel eğitimin yedi yılını tamamladıktan sonra çıkan öğrencilerin eğitimin kalan kısmını tamamlamalarına imkân tanır. Temel eğitimle gençlik okulları arasında geçişi kolaylaştırmak için bir yıla kadar çeşitli eğitim programları ve rehberlik dersleri "köprü ders" çerçevesinde verilir.

Fransa'ya bakacak olur isek: 1954' te kabul edilen kanunla on yıl olarak belirlenmiştir zorunlu ve kesintisiz eğitim. 1975' te bugünkü hâlini almıştır. İlköğretim okullarında zorunlu eğitim verilir, anasınıflarını da içerir. Bütün çocuklar altı yaşında ilköğretime başlar ve eğitimleri bir üst seviyeye yani, alt orta öğretime kadar devam eder.

Eğitim basamakları dörtlü bir yapı hâlinindedir: Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimdir.

Birinci okul öncesi eğitim: İki Altı yaş arası çocukların devam ettiği anaokulları ve ana sınıflarını kapsar.

İkincisi ise zorunlu eğitim kapsamında altı-on bir yaş arası çocukların devam ettiği beş yıllık ilkokuldur.

Üçüncüsü, zorunlu eğitim kapsamına giren on bir-on beş yaş arası öğrencileri kapsamına alan ortaöğretimin birinci devresi dört yıllık kolejlerdir.

Dördüncüsü, ilk bir yılı zorunlu olan geri kalan kısmı isteğe bağlı olan on beş yaşından büyük çocukların devam ettiği ve onlara yükseköğretime giriş için gerekli olan genel ve teknik eğitim alanında olgunluk diplomasına ve/veya yüksek dereceli mesleki öğrenimine ya da doğrudan mesleğe hazırlayan ortaöğretimin ikinci devresindeki üç yıllık genel, teknik ve meslek liseleri.

Beşincisi ise ortaöğretimin ikinci devresindeki genel, teknik veya meslek liselerinden olgunluk diploması alan öğrencilerin giriş sınavıyla alındıkları üniversiteler ve yüksekokullar.

Okul öncesi eğitim, isteğe bağlı ve ücretsizdir, üç-altı yaş aralığını kapsar. Öğrencileri yaşlarına göre üç kategoriye ayırır. Üçüncü kategoride yer alan beş-altı yaş aralığındaki öğrencilere el becerilerinin yanı sıra, temel okuma yazma eğitimi de verilerek dolaylı olarak okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getirme amaçlanmaktadır.

İlköğretim, altı-on altı yaş arasını kapsar. Beş yılı ilköğretim, dört yılı ortaöğretimin birinci devresinde verilir. Ortaöğretimin birinci devresini bitiren öğrenciler zorunlu temel eğitimleri tamamlamak için, ortaöğretim ikinci devrede genel eğitim, teknik eğitim veya meslek eğitim liselerinden birinde bir yıl daha tam zamanlı öğretim görmek zorundadır. İlkokullar yerel yönetim birimlerine bağlıdır. Altı yaşına gelen her çocuk için zorunludur ve ücretsizdir. Belediye, zorunlu eğitim çağına gelmiş 15 çocuğun olduğu yere okul açmak zorundadır. Sınıf açmak için sayı yeterli değilse birleştirme veya taşınmalı sistemle eğitim yapılır. Her ne kadar yerel yönetimlere özel yetkiler verilse de eğitimin işlerliğinden Eğitim Bakanlığı sorumludur.

Ortaöğretim: Fransa'da ortaöğretim iki basamaklıdır. Birinci basamak tüm öğrencilere ortak bir genel eğitimin verildiği ve onların istek ve eğilimine göre, ikinci basamak ise yükseköğretim veya mesleğe götüren eğitim yıllarına hazırlandıkları dört yıllık kolejlerden oluşur. Yine bu kolejler, öğrencileri ilgili istek ve başarılarına göre akademik veya mesleki yükseköğretime veya mesleğe hazırlayan genel, teknik ve meslek liselerini kapsar.

Birinci devrede kolejlerde eğitim iki devrede dört yıl sürer. İlk devrede altı ve yedinci sınıflar okula uyum dönemi olan gözlem devresidir. Sekiz ve dokuzuncu sınıflar ikinci devrede yönlendirme devresidir. Öğrenciye koleje başladığı andan itibaren öğretmenler ve bir uzman danışman tarafından izleyebileceği öğrenim yollarıyla ilgili bilgi verilir. Koleji bitirenler en az bir yıl daha tam zamanlı eğitim görerek zorunlu eğitimi tamamlar.

Hollanda'ya bakacak olursak: Zorunlu eğitim beş-on yedi yaş arası çocukları kapsar ve on iki yıldır. Dört yaşındaki çocukların ilköğretime kaydı mümkün olduğundan okul öncesi eğitim kurumları basamağı kaldırılmış, dört-beş yaş grubu da ilköğretime dahil edilmiştir. Sekiz yılı ilköğretimde altı yılı ortaöğretimde olmak üzere on dört yıl düzenlense de son iki yıl yarı zamanlı olarak düzenlenebilmektedir. On altı yaşını bitiren öğrenciler on sekiz yaş doluncaya kadar tam zamanlı veya yarı zamanlı eğitim görmek zorundadır. İki yıllık kısmi eğitim, çıraklık eğitimi kapsamındaki meslek okullarında verilir. Dikkat edin, buradaki çıraklık eğitimi o öğretimin son iki yılında verilmektedir, bizimkisi gibi, sizin önerdiğiniz gibi orta dört alanında verilmemektedir. Okul çağına gelen her çocuk Hollandalı olmasa bile zorunlu eğitime alınır.

İlköğretim, toplamda sekiz yıldır. Dört-on iki yaş arasını kapsar. Genel prensiplerini hükümet belirlemekle birlikte esas yük yerel yönetimlerin üstündedir. Okullar amaçlarının ne olduğunu, bu amaçlara ulaşma kararlılığını ve amaçlara giden yolu gösteren prospektüsü hazırlamak zorundadır. Bu prospektüs, yerel yönetim birimlerine tasdiğe sunulur. Yine aynı şekilde her okul ilk dört yıl planı çıkarmalıdır. Eğitimde önemli görülen kısım ilk dört yıldır. İlköğretime terk eden öğrenciye hiçbir diploma verilmez ancak müdür, öğrenci hakkında geleceğe dair tavsiye niteliğinde bir dizi öneriyi öğretmenlere danışarak öğrencinin ailesine verir.

Ortaöğretimin amacı, bilgi edinme, anlama ve kavrama yeteneklerini geliştirip Hollanda geleneklerini, Hıristiyanlık ve hümanizmi temel alan bir eğitim sistemini uygulamaya koymaktır. Bu, Hollanda Millî Eğitim Bakanlığının sayfasından alınmıştır.

Devlete ait okullar belediye meclisi ve belediye meclisi yönetim kurulu tarafından yönetilir. Üç farklı ortaöğretim modeli vardır:

Birincisi, dört yıl eğitim süresi olan mesleğe hazırlayan ortaöğretim modeli; ikincisi, beş yıl eğitim süresi olan üst dereceli genel ortaöğretim modeli; Üçüncüsü, altı yıl eğitim süresi olan yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim modeli. Her üç model de on iki yaş ve üstünü kapsar. Bütün orta öğretim kurumlarında iki-dört yıl arası değişen temel ortaöğretim verilir.

Ortaöğretimin ilk aşaması, mesleğe hazırlayan ortaöğretimin dört yılını, üst dereceli genel orta öğretim üç yılını, üniversite öncesi ortaöğretimin üç yılını kapsar. Ortaöğretime kabul, ilköğretimin son sınıfında uygulanan test sınavı baz alınarak gerçekleştirilir. Ulusal Eğitim Ölçme Değerlendirme Enstitüsü test sonuçlarına göre, öğrencinin yönlendirmesini ilgi alanı, motivasyonu ve performansları göz önüne alarak yapar.

İngiltere'ye bakacak olur isek: İngiltere ve Galler'de beş, Kuzey İrlanda'da 4 yaşından itibaren 11 yaşına kadar zorunlu eğitim verilir. İngiltere ve Galler'de beş-on bir yaş arası verilen zorunlu eğitim iki ana kademeye kendi içinde sınıflamaya göre dört kademeye ayrılır. Birinci kademe beş-yedi yaş, ikinci kademe sekiz-on bir yaş.

Kuzey İrlanda'da ise eğitim on iki yıldır ve dört-on altı yaş arasını kesintisiz olarak kapsar. Birleşik Krallık'taki eğitimin en önemli özelliği çocuğun yaşına, istidat ve kabiliyetlerine ve özel eğitim ihtiyaçlarına uygun olarak kapsamlı bir temele sahip olması gerekliliğidir.

Kuzey İrlanda'da hiçbir din ayrımı yapılmaksızın her öğrenci istediği okulda eğitim alabilir. Gerek İngiltere ve Galler'de gerekse İrlanda'da din dersi zorunlu olmakla beraber, her gün ibadet etme zorunluluğu da vardır ancak aileler isterse bu ibadete öğrencilerinin katılmasını istemeyebilir. Devlet, tam gün eğitim gören on altı yaş ve altındaki çocukların ailelerine "child benefit" adı altında yardım yapabilir.

İngiltere ve Galler'de temel kademedeki eğitim çağına gelmemiş beş ve düşük yaşlardaki çocuklar başlangıç sınıfına gider. Beş ve yedi yaş arası birinci kademedir. Bu kademe bir ve ikinci sınıflara karşılık gelir. Yedi-on bir yaş arası ikinci kademeyi oluşturur. Bu kademe de üç, dört, beş ve altı yıllara karşılık gelir. Birleşik Krallıkta zorunlu eğitim görüldüğü üzere altıncı sınıfa kadar geçerli olmaktadır.

İspanya: Bir başka krallık olan İspanya'da zorunlu eğitim altı-on iki yaş arasındadır. Her biri ikişer yıl süren üç alt kademeye ayrılır. Eğitim ilköğretim düzeyinde ücretsiz olarak verilir.

İsveç: Zorunlu eğitim ilkokul ve ortaokulun alt kademesini kapsayan grundskolar'dan ibarettir. Okul öncesi sınıf okul sistemine dahil olan ve grundskolar'ın parçasını oluşturan bir yapı hâlinindedir. Belediyelerin altı yaşındaki çocuklar için okul öncesi sınıf açması zorunludur. Katılım isteğe bağlıdır. Birinci sınıftan dokuzuncu sınıfa kadar eğitim zorunludur.

Yunanistan: Orada da ilkokullara devam süresinin altı yıl olduğunu belirtmek istiyorum. Zorunlu eğitimin Yunanistan'ın dokuz yıl olduğunu altını çizerek belirtmek istiyorum. Japonya'yı okumak istiyorum özellikle.

Japonya: Uzak doğu ülkesi olan Japonya'da eğitim altı-on beş yaş arası zorunludur ve kesintisizdir. Bununla beraber ortaokul mezunlarının büyük kısmı devam etmek istemekte ve bunun sonucunda lise eğitimi vazgeçilmez bir nitelik taşımaktadır. Ülkemizdeki açık öğretim üniversitesi sisteminin bir benzeri Japonya'da da mevcuttur. Japonya, zorunlu eğitimi dönemsel olarak kısa tutsa da çok sayıda üniversitesi ve üniversite mezunları ile dünyada adından sıkça söz ettiren bir ülke konumundadır. Eğitim sistemi beşe bölünmüştür... (Gürültüler)

Fazla değil üç saat içerisinde bitireceğim.

Anaokulu bir-üç yıl, ilkokul altı yıl, ortaokul altı yıl... (Gürültüler)

Değerli arkadaşlar, ben burada herhangi bir kitap ya da bir şey okumuyorum, bunu, lütfen, bu kanunla ilgili eleştirimi yapabilmek için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına çok ciddi olarak araştırdığımı ve bu bilgilerimi de, bu edindiğim bilgileri de sizlerle paylaşmak için burada olduğumu, altını çizerek belirtmek istiyorum efendim. (Gürültüler)

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Baydar.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Japonya'da eğitim yerel yönetim birimlerinin denetimi altındadır.

Amerika: Amerika'da eğitim kurumları, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Kanunu destekliyor, eğitimi kesintili hâle getirmenin gerekçelerini kendisi okuyor sağ olsun. Bunu, ya okuduğumuzu anlamamalıyız yahut da okuduklarımızı...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Yorumu yapacağım Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bunların hepsi kesintili eğitimden bahsediyor. Kesintili ve esnek bir eğitimin gereği ne ise elini vicdanına koy, burada onu söyle. Burada anlatılanlar da beni destekleyen şeyler değil mi zaten?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Bakan, hayatı algılamamız nereden baktığınıza bağlı. Ben sizin sadece bakışınızı sergilemek için bunu anlatıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, müsaade ederseniz konuşmacılar bitirsinler, toplu cevapta değerlendirelim.

Buyurun Sayın Baydar.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Amerika'da eğitim kurumları, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere inşa edilmiştir ve üç ana sistem vardır: Sekiz-dört sistemi, altı-üç-üç sistemi ve altı-altı sistemi.

Burada, temel olarak Amerika'da yaygın olan sistemin sekiz-dört olduğunun altını çizmek istiyorum.

Aileler bu sistemlerden herhangi birini seçebilmektedirler. İlk sistemde çocuklar sekiz yıl ilkokul okuduktan sonra dört yıl lise okumaktadır. İkinci sistemde altı yıl ilkokul, üç yıl ortaokul, üç yıl lise okunmakta, üçüncü sistemde ise altı yıl ilkokul, altı yıl lise okunmaktadır. Zorunlu eğitim eyaletlere göre on ile on üç yıl arası değişmektedir.

Yine, çocuklar eyaletlere bağlı olarak çok farklı yaşlarda, beş, altı, yedi yaşlarında okula başlarlar, ancak federal yasalar gereği en az on altı yaşına kadar mecburi eğitim söz konusudur.

Mesleki eğitim genelde liseden sonradır ve iki yılı kapsar. Lisenin on bir ve on ikinci yılında mesleki eğitime yönelmek isteyen öğrenciler için mesleki teknik okullar vardır. Bu okullarda ortaöğretim düzeyinde teknik programlar uygulanır.

Sonucuna bakacak olursak, bu çalışmada dünyadan çeşitli zorunlu eğitim örnekleri sunulmaya çalışılmış, girişte verilen Türkiye'deki zorunlu eğitim süreciyle karşılaştırılmaları imkân tanınmıştır.

Özellikle Hollanda'daki Ölçme Değerlendirme Merkezi gibi bir kuruluş özerk şekilde oluşturulmadığı sürece, Türkiye modeli için düşünülen dört-dört-dört sistemi öğrenci yönlendirmesi ve başarı endeksi saptamasının eksik olmasına sebep olacak tehlikeleri arz etmektedir.

Yine, aynı şekilde, ilk dört yıldan sonra açık öğretim sisteminin getirilme teklifi, eğitimde devamlılık ve başarı kriterlerini düşürmeye açık olmakla birlikte, özellikle cinsiyet eşitsizliğine sebep olabilecek kaygılara sebep olmaktadır.

Getirilen teklifte okul öncesi eğitimin yer almaması da öğrencilerin ilkokul düzeyinde öngörülen ilk iki yılında ciddi uyum sorunlarına sebep olabilecek niteliktedir.

On bir yaşında bir öğrencinin gelişim sürecinin pedagojik olarak değerlendirilmeden alan yönlendirmesine gidilmesi, öğrencinin geleceğine dair ciddi sıkıntıları bünyesinde taşımaktadır.

Eğitim sisteminin, siyasi kaygılardan uzak olarak, palyatif tedbirlerden sıyrılmış bir şekilde dizaynı sağlanmalıdır.

Bu konudaki kaygıların temel noktasının, söz konusu düzenlemenin bir Bakanlar Kurulu tasarısı olmaktan ziyade, grup başkan vekili eliyle düzenlenmiş teklif şeklinde gelmesi bile siyasetin etki alanına girdiğinin açık göstergesidir.

Değerli arkadaşlar, şimdi getirilen teklifin tümü üzerinde görüşlerimi eleştirel düzeyde yapmak istiyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi, zorunlu eğitimde dört artı dört formülünü büyük ölçüde mesleki eğitim gerekçesine dayandırmaktadır, ancak mesleki eğitimin geliştirilmesi için daha kapsamlı ele alınması gerekmektedir.

Mesleki eğitim sorunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 76'ncı maddesinde öngörülen finansal desteğin il özel idareleri aracılığıyla yapılması yönündeki düzenlemeyle çözülebilecek bir sorun değildir. Zaten ilköğretim okullarıyla ilgili böyle bir düzenleme vardır, ortaöğretimleri de bunun içerisine katarak bunu çözümlenebilir mümkün gözükmemektedir.

Getirdiğinizi ifade ettiğiniz çözümler mesleki eğitimde ve temel eğitimde kalabalık sınıflar, mesleki eğitimin ciddi düzeyde cinsiyetçi olarak yapılmış olması ve kız öğrencilerin mesleki eğitime katılımlarının ciddi düzeyde düşük olması, mesleki eğitimde uygulama ve staj eksiklikleri, istihdam ihtiyaçlarıyla bağlantı kurulmaması gibi sorunların ve çözüm beklentilerini karşılamaktan ne yazık ki uzaktır.

Bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin dindar ve kindar nesil yetiştirme projesini hayata geçirme yasasıdır. Bunu biz bu şekilde algılıyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisinin arka bahçesi olarak gördüğü imam hatip liselerinin dört yıllık ortaöğretim kısımlarını da açmak istemelerinin ürünü olarak algılıyoruz.

İmam hatip odaklı hâle getirmeye çalıştığınız gençlerimizden, devlet okullarında eğitim almak istemeyenleri özel okula, yoksul olup çocuğunu devlet okuluna göndermek zorunda kalanı da bilimsel olmayan bir eğitime mahkûm etmek mi istiyorsunuz? Ya da bunun da ötesinde nerede sizin adaletiniz, nerede sizin fırsat eşitliğiniz, nerede sizin tercih özgürlüğünüz?

Eğer sekiz yıllık eğitimi dört artı dört olarak bölerseniz, dershaneciliği de ilkokul 3'üncü sınıfa kadar indirirsiniz, yazıktır ve özel dershanecileri, yandaş hale getirdiğiniz kesimleri de daha mutlu edersiniz belki ama, aileleri mutlu etmezsiniz. Sizin derdiniz, ailelerin, öğrencilerin, piyasanın sorunlarını ve önceliklerini anlamak ve çözüm üretmek değil. Konuyu mesleki eğitimi geliştirmek diye cilalıyorsunuz ama, alttan alta da dindar ve kindar nesil yetiştirme projenizi hayata geçirmeye çalışıyorsunuz ve ne yazık ki milleti uyutuyorsunuz.

Bu yasada dert, mesleki eğitimi güçlendirmek ve çekici hâle getirmek değildir. Yasa gerekçesinde de 8'inci sayfa 4'üncü paragrafta "Çocukluk ve ergenlik dönemleri insanın değer yapısının henüz oturmadığı, temel ahlaki normları ve sosyal davranış kurallarını özümseme aşaması" olarak belirtilmekte, sekiz yıllık eğitim dört artı dört olarak bölünmekte ve din eğitimi daha da küçük yaşlara indirgenmeye çalışılmaktadır. Buradaki esas amaç, dindar nesil yetiştirme vaadiyle mutedil vatandaşlarımızı kandırma projesidir.

Ülkemizin yeterince din insanı yetiştirecek okulu mevcuttur, ama bu okulların, Ankara ve birkaç gelişmiş il dışındakilerin ciddi öğretmen ve kaynak sorunları var. Sokaklar işsiz öğretmen kaynıyor, sizse bu okullarda bilim ve fen derslerine, yabancı dil derslerine sokacak öğretmen bulamıyorsunuz. Bunu görmek için herhangi bir ilin, herhangi bir ilçenin imam hatip lisesini ziyaret etmeniz yeterlidir. Bu okullarda okuyan öğrenciler, sizin on yıldır uyguladığınız politikalar yüzünden kendilerini diğer yaşlılarından ayırışmış ve dışlanmış hissediyorlar, yanınızdan ayrılmasınlar diye bunu bilerek yapıyorsunuz değerli arkadaşlarım.

Ayrıca, izlediğiniz sözde muhafazakâr demokrat politikalarla kızlara da ayrımcılığı meşrulaştırdınız. Cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle kız öğrenciler liseye devam etmiyorlar. Dört artı dört formülüyle sizin sayenizde ortaokula da devam etmeyecekler değerli arkadaşlarım.

Bu yasa büyük emeklerle kurulan sekiz yıllık eğitimi bozan bir uygulamayı öngörmektedir. Oysa formül anaokulunu da içererek şekilde bir artı sekiz artı dördür değerli arkadaşlarım. Eğer biz anaokulu da içerecek tarzda bu on iki yıllık eğitim diye getirdiğiniz yasayı bir artı sekiz artı dört olarak getirirseniz sonuna kadar destekleyeceğimizi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sözümün altını ifade ediyorum.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Bunu yapan var mı?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – 48 tane ülke böyle yapıyor. Sadece 8 ülke sizin getirdiğinizi yapıyor, en az 48 tane ülke bunu uyguluyor değerli kardeşim, biraz bakarsanız.

Bu on üç yıllık dönemi tamamlayan her genç sadece üniversiteye değil hayata hazır olmalı, artık paralı yapmak için denemelere başladığınız yükseköğretime gitmeden, isterse doğrudan bir mesleğe başlayabilmelidir. Bu ekonomimizin de çok ciddi bir ihtiyacıdır değerli arkadaşlarım.

Adalet ve Kalkınma Partisi, eğitimde mesleki eğitimi imam hatipler üzerinden çözmek gibi bir hata yapmaktadır. Mesleki eğitim, ulusal kalkınma ve artan ara eleman ihtiyacını karşılamak için çok önemlidir. Ülkemizin tabii ki gereği kadar imam hatiplere de ihtiyacı vardır, ancak siz dört artı dört formülüyle devlet eğitimini yılda mezun sayısı 200 bini aşan imam hatip liselerine ve üniversiteye hazırlığa odaklıyorsunuz.

Bunu iyi dinleyin Sayın Bakanım. Avrupa'yı Orta Çağ karanlığına götüren, Osmanlı'yı çöküşe sürükleyen mantık, bilimsel, toplumun ve ekonominin ihtiyaç duyduğu akılcı bir eğitimden uzaklaşmak değil midir?

Fatih İstanbul'u fethettiğinde, kendisiyle birlikte İstanbul'a ilk getirdiği bilim insanları ve kütüphaneler olmamış mıdır? Fatih, Avrupa'nın skolastik ve din temelli eğitim anlayışına mahkûm olduğu dönemde, bilimsel düşüncüyü öne çıkararak Osmanlı'yı dünya devleti yapmamış mıdır? Bu kadar Osmanlıcılıyız diyorsunuz, Sayın Dışişleri Bakanınız gittiği her yerde Osmanlı'nın Dışişleri

Bakanı gibi konuşarak bunu hep ifade ediyor zaten, ama Osmanlı'nın iyi değil, onu çöküşe götüren kötü uygulamalarını örnek alıyorsunuz, bu nedenle siz de çökeceksiniz değerli arkadaşlarım.

İnsanımızın, toplumumuzun ve ekonomimizin esas derdi ve ihtiyacı, çocuklarını meslek sahibi, ülkesine ve toplumuna hizmet edecek iyi ve yararlı bireyler olarak yetiştirebilmektir, ama siz bu yasayla bu amaca hizmet etmiyorsunuz. Millet size kendini kandırma yetkisi vermedi değerli arkadaşlarım. Siz milleti kandırdığınızı düşünebilirsiniz, ama aslında bu şekilde kendinizi kandırıyorsunuz.

İlköğretimin kesintili hâle gelmesiyle, öncelikle kız çocuklarının okuldan alınabilmesinin önü açılacak, birçok kızımız ilk dört yıldan sonra okula gitmeyecek.

Kaynaştırma eğitiminin uygulaması riske atılacak, engeli bulunan öğrenciler ilk dört yıldan sonra açık öğretime yönlendirilecek.

Çocuklar on yaşında mesleklere yönlendirilecek, erken yaşta yapılan bilinçsiz seçimlere ömür boyu mahkûm edilecekler.

Çıraklığa başlama yaşı uluslararası insan hakları sözleşmelerine aykırı olarak on bire düşürüldüğü için çocuk işçiliği yaygınlaşacak.

İlköğretim ikinci kademedeki farklı okul türleri bulunduğu için merkezi sınav sistemi kaçınılmaz olacak, çocuklar 2'nci, 3'üncü sınıftan itibaren dershaneye gidecekler, on yaşında SBS'ye girecek, bu durum toplumsal eşitsizlikleri şiddetle arttıracak.

Fatih'in adıyla andığınız proje güzel bir proje esasında, ama daha önce yine Sayın Hüseyin Çelik zamanında yapılan bu bilgisayar sınıflarını, yine iletişim öğretmenlerini, bilişim öğretmenlerini kaldırarak, onu bir altyapı olarak kullanmayarak yapmanızı eleştirerek burada da yine sözümün altını çiziyorum ama, bir şeyi anladığınız çok net belli.

Projenin alımlarını Kamu İhale Kurumu Kanunu dışında tutarak, milletin parasını nasıl götürürüz felsefesini iyi kapmışsınız. Kılıfınız da belli, önce istediğiniz yandaş firmaya Devlet Malzeme Ofisiyle sözleşme imzalatıyorsunuz, sonra da "İhale yapmadık ama, Devlet Malzeme Ofisi üzerinden aldık." diyorsunuz.

Sizin mantığınız hep aynı, kanunları ihale yolsuzluklarında nasıl yakalanmam mantığıyla yapıyorsunuz. Bu, bunun esasında açık bir örneğidir.

Harun gibi gelip Karun olmakla, "Rab" deyip cebini doldurmakla, kelime-işhadet getirip ihale kapmakla, ulus açken tok yatmakla dindar olunmuyor değerli kardeşlerim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu üsluba itiraz ediyorum. Bakın, burada temiz bir dil kullanmak...

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sloganlarınızı değiştirin. Bundan sonraki sürede size yakışacak yeni slogan “Durmak yok, yandaşlara selam, cebimizi doldurmaya devam.”

Değerli arkadaşlarım, bu kadar önemli bir yasa içerisinde kamu ihale kapsamı dışına alınmasını nasıl biz bunu şey yapabiliriz? Öyle bir şey olabilir mi?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, buna itiraz ediyorum, şiddetle kendisine iade ediyorum. Bakın, her bir milletvekili ağzından çıktığını kulağı duymalı. Bu milletvekilliğinin konuşma özgürlüğünü...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Siz söz mü aldınız?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Söz mü aldınız efendim, ben sözümü bitirmedim.

BAŞKAN – Bir dakika...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne sıfatla konuşuyorsun ya! Ne sıfatla konuşuyorsun! Başkan size söz mü verdi? Konuşmacı devam ediyor.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Ne demek?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır efendim...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Bu uyarıyı Başkan yapabilir!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Meclis İç Tüzük’ü...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşmacı devam ediyor, orada Başkan var, sen kimsin! Sen kimsin!

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sen niye konuşuyorsun? Sen niye konuşuyorsun?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sözümü bitireyim efendim...

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Siz milletvekiline hakaret edeceksiniz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne demek hakaret edeceksin?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, kimseye hakaret etmiyorum ben, yarası olan gocunacak, ben kimseye hakaret etmiyorum.

BAŞKAN – Sayın Baydar, lütfen konuşmanızı gündemimizle sınırlı tutarsanız ve bir an önce de toparlarsanız memnun olurum.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, şunun altını çizerek belirtmek istiyorum. Bu kadar önemli bir temel kanunda, bir eğitim kanunu içerisinde kamu ihale kapsamının dışına çıkarılarak birtakım şeylerin yapılmasını içime sindiremediğimi söylemek istiyorum. Ya, kardeşim Kamu İhale Kurumuna güvenmiyor musunuz? Yani neden açık ihale yapmıyorsunuz?

AYŞENUR İSLAM (Sakarya) – Sayın Baydar, böyle söyleyin!

BAŞKAN – Sayın Baydar...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Niye yapmıyorsunuz bunu yani, ben de onu söylüyorum, hakaret etmedim.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Öğretmenlik yapmış bir insana böyle bir konuşma yakışmaz!

BAŞKAN – Bir dakika, Sayın Baydar...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Değerli arkadaşlarım, ben kimseye maksadını aşan bir ifade kullanmadım. Yalnız çok söyledim, Harun gibi gelip Karun olmakla, bunu ben söylemedim ya... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Baydar, konuşmanız bitti mi?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Giriş kısmı bitti, bundan sonra daha şey olarak devam edeceğim.

BAŞKAN – Şimdi bu aşamada bitti mi?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Giriş kısmı bitti. İsterseniz daha sonra da devam edebilirim, ama giriş kısmında söyleyeceklerimi bitirdim.

BAŞKAN – Şu anda 15 arkadaşımız söz sırası bekliyor, isterseniz onlara da saygılı olmak adına bekleyelim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Tamam efendim, onlara verelim.

BAŞKAN – Bu arada salonumuzun havası biraz ağırlaştı oksijen bakımından, havalandırma ihtiyacından söz ediyor arkadaşlarımız, bir on dakika ara verelim, on dakika sonra diğer arkadaşlarımızla devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 15.45

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.03

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın üyeler, Sayın Bakan, görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz. Yalnız, konuşma sırasında 6'ncı sırada ama Sayın Türmen'in başka bir randevusu nedeniyle konuşmasını öne alma talebi var. Ben Sayın Sena Kaleli, Sayın Aytun Çıray ve Sayın Engin Altay'ın müsamahasına güvenerek Sayın Türmen'i öne almak istiyorum.

Buyurun Sayın Türmen.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de arkadaşlarımla müsamahasına güvenerek ve kendilerinden özür dileyerek bu konuşmayı yapıyorum.

Efendim, bu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Adalet ve Kalkınma Partisi grup başkan vekilleri tarafından sunulan. Burada birkaç tane büyük problem var.

Birinci büyük problem, bu kanun teklifinin hazırlanmasından kaynaklanan problemdir. Böylesine önemli, böylesine gelecek kuşakları yapılandıracak olan, onları, ülkemizin geleceğini etkileyecek olan, bu kanun teklifi, danışılmadan, bir toplumsal mutabakat, siyasi mutabakatın yanında bir toplumsal mutabakat bile aranmadan, o nedenle de nesnel, objektif, bilimsel verilere dayanmadan, bulgulara dayanmadan hazırlanmıştır. Hazırlanışının kökenine baktığımız zaman, görüyoruz ki bu –Sayın Bakan da bunu kendisi ifade etti- 2010 Kasım ayında gerçekleşen Şûra'dan, Millî Eğitim Şûrası'ndan kaynaklanmıştır. Fakat önce Şûra'nın kompozisyonunu ve karar alma yöntemlerini değiştiren bir yönetmelik yapılmıştır ve bu Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmıştır, bu değişiklik sonucunda Millî Eğitim Şûrası üyelerinin sayısı 500'den 750'ye çıkarılmıştır. Ondan sonra, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen üyelerin oranı yüzde 60'dan yüzde 75'e yükseltilmiştir. Ayrıca, karar yeter sayısında değişikliğe gidilerek Şûra'nın üye tam sayısının dörtte birinin oyuyla karar alınabilmesi sağlanmıştır. Şimdi, biz bu şablonu daha önce gördük tabii. Bu şablonu nerede gördük? Yargıda gördük. Önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kompozisyonu değiştirilmiştir, o dizayn edilmiştir, ondan sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu eliyle bütün yargı yeniden biçimlendirilmiştir. Şimdi, aynı şeyi, aynı şablonu, benzer bir şablonu millî eğitimde görüyoruz. Önce

Millî Eğitim Şûrası dizayn edilmektedir, ondan sonra da o Millî Eğitim Şûrası'ndan çıkan bir kararla bütün millî eğitim politikası yeniden biçimlendirilmektedir.

Benim önümde bir liste var efendim. Tam yirmi iki tane –benim tespit edebildiğim bu- sivil toplum kuruluşu bu kanun teklifi yasalastığı takdirde bunun bir geriye gitme olacağını, bunun Türkiye millî eğitiminde bir geri adım niteliği taşıyacağını ifade etmektedirler ve bu teklifi eleştirmektedirler. Bu yirmi iki benim tespit edebildiğim sayıdır, bunun aslından çok daha fazla olması bekleniyor. Önümüzdeki günlerde de bunların içinde TÜSİAD, Türkiye İş ve Meslek Sahibi Kadınlar Federasyonu, Türk Kadınlar Birliği, Anne Çocuk Eğitim Vakfı, Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Vakfı, hepsini okumayacağım bunların ama son derece önemli sivil toplum kuruluşları vardır. Bunun anlamı nedir siyasi iktidar bakımından? Ben bunu merak ediyorum. Yani siyasi iktidar şunu mu söylüyor: “Bu yirmi iki sivil toplum kuruluşunun görüşü bizi hiç mi hiç irgalamaz. Biz bildiğimizi okuruz, onlar istediklerini söylesinler.” Bu mu söylenmek isteniyor? Tabii, buna verilecek cevap, bu soruya verilecek cevap siyasi iktidarın demokrasi anlayışıyla çok yakından bağlantılıdır. Eğer sivil toplumu hiç dikkate almayan bir siyasi iktidarla yönetiliyorsak bu demokrasimiz bakımından iyi bir işaret değildir. Bu böyle değilse eğer sivil toplumu dikkate alan bir siyasi iktidar tarafından yönetiliyorsak o zaman bu önümüzdeki kanun teklifinin bu sivil toplumla, bu konuda uğraşan, bu konuda çaba sarf eden, bu konuda belirli bir bilgi birikimine sahip olan sivil toplumla danışılarak yapılması doğru olurdu, bu yapılmamıştır. Bu yapılmadığı içindir ki biraz sabah dinlediğimiz Sayın Canikli'nin de laflarından anlıyoruz ki bu teklif aslında hiçbir bilimsel bulguya dayanmadan hazırlanmıştır. “Biz buna inanıyoruz.” dedi Sayın Canikli, “Bizim inancımız böyledir.” dedi. Bu inançla olacak şey değildir tabii.

Bir de şöyle bir durum vardır efendim: Mevcut sistem yani sekiz yıl kesintisiz eğitim sistemi görülmektedir ki, bulgularla saptanmıştır ki olumlu sonuçlar vermektedir, son derece olumlu sonuçlar vermektedir. Baktığınız zaman, mesela on dört yaşındakiler için eğitime katılım oranı 1993'de yüzde 43 iken 2008'de yüzde 78'e yükselmiştir. Tipik bir ortaöğretim öğrencisinin devamı yüzde 3,2 oranında yükselmiştir. On beş-on dokuz yaş grubunda bulunan kadınlar 2000 senesinde 4,4 sene eğitim alırken 2010 yılında bu rakam 5,2'ye ulaşmıştır. Bütün bunlar göstermektedir ki yani objektif, bilimsel bulgular göstermektedir ki mevcut sistem yani olumlu sonuçlar vermiştir. Eksiklikleri olabilir, bazı kusurları olabilir, bunlar tamir edilir ama böyle ondan önceki sisteme kıyasla olumlu sonuç veren bir sistem ortada. Şimdi, böyle bir sistem varken bunu değiştirmek için son derece sağlam, somut verilerimizin olması lazım elimizde. Böyle bir şey yok ortada, böyle bir şey yok. Danışmadan, böyle sağlam verilere dayanılmadan grup başkan vekillerinin imzasıyla bir kanun teklifi önümüze gelmiştir. Şimdi, o zaman, tabii, soruyorsunuz: “Bu kanun teklifinin amacı nedir? Bu kanun teklifinin amacı eğitimde kaliteyi artırmak mıdır, yoksa bu kanun teklifinin amacı belirli bir ideolojik zihniyetli bir

toplumsal mühendislik projesinin bir parçası mıdır? Eğitimi belirli bir kalıp insan yetiştirmek için araçsallaştırmak gibi bir amacı mı vardır?” Tabii, akla bu sorular geliyor.

Bu projenin, bu kanun teklifinin en önemli sakıncası, bence, bu projede çocuk yoktur. Bu proje çocuğa yönelik bir proje, kanun teklifi değil. Bu proje, bu kanun teklifi büyüklerin kanun teklifidir, çocuklar yok bu kanun teklifinde, oysa çocukla ilgili bir kanun teklifi. Bu Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne baktığınız zaman, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 29'uncu maddesi eğitimle ilgilidir ve eğitimin amaçlarını sayar: Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygısının geliştirilmesi filan. Yani burada, aslında, Çocuk Hakları Sözleşmesi eğitimin amacını şöyle özetler: İnsan haklarına yönelik saygının gelişmesi, bu dâhil çocuğun potansiyelinin tam olarak ve bütünlüklü gelişimi, çocuğun kimlik ve bağlılık duygusunun gelişmesi, çocuğun sosyalleşmesi ve başkalarıyla etkileşimi, çocuğun çevreyle etkileşimi, böyle özetler. Bu amaçlar bu kanun teklifinde yoktur. Bir örnek vereyim olmadığını göstermek için. Örneğin, kanun teklifinin gerekçede denmektedir ki: “Bu çocukların büyüklerle aynı mekânı paylaşması sakıncalıdır.” Şimdi, tabii, bu kabul edilmez bir şey. Çünkü burada amaç zaten çocuğun karşılıklı etkileşimi, çocuğun aynı mekânı paylaşması, başka çocuklarla, kendinden büyüklerle ya da kendinden küçüklerle aynı mekânı paylaşması, onlarla bir etkileşim içine girmesi, onlardan bir şey öğrenmesi, onlarla bağlar kurabilmesi yani bu çocuğun sosyalleşmesi. Bu amacı -örneğin, işte bu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde belirtilen- tamamen bu kanun teklifi bir tarafa itmektedir ve asıl önemli şey çocuğu özgün eğitim sisteminin dışına çıkarmaktadır. Çünkü dört yıl sonra yapılan şey şudur: Dört yıl zorunlu eğitim öngörülmektedir, dört yıl sonra bu eğitim, ilköğretim kesintili hâle gelecektir. Tabii, kesintili hâle gelince ne olacaktır? Bir kere, ondan sonra, çocuklar bakımından, “Erkek çocuklar çırak olsun.” denmektedir. Yani çıraklık eğitimi on bir yaşına düşürülmektedir. Şimdi, bu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün belirlediği kriterlere açıkça aykırıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kriterleri, bizim de tarafı olduğumuz kriterleri ihlal etmektedir bu. Yani bir kanun teklifiyle bizim taraf olduğumuz uluslararası bir sözleşmeyi ihlal etmekteyiz. Kız çocukları bakımından, tabii, bu başka bir sonuç verecektir. İşte biliyoruz ki kız çocukları üzerindeki ataerkil baskılar ve endişeler nedeniyle kız çocuklar dört yıl sonra evlerine gönderilecektir ve ondan sonra da işte Türkiye'nin böyle yanan bir problemi olan çocuk gelinler, küçük yaşta evlendirmeler problemi büsbütün geniş boyutlara ulaşacaktır. Bu kanun teklifinin yol açacağı sonuç budur. Yani bu kanun teklifi eğitimin ötesinde Türkiye'deki sosyal sorunları, sosyal yaraları büsbütün ateşleyecektir, bu sosyal yaraları büsbütün deşecektir. Bu sosyal yaralara biz çözüm ararken eğitimle ilgili bu kanun teklifi bu sosyal yaraları genişletecektir, böyle bir sakıncası vardır.

Ondan sonra, tabii, bir de efendim okula devam etmeden eğitim teşvik edilmektedir. Okula devam etmeden eğitim teşviki biraz önce söylendi, bu, tabii, dersaneleri çok daha küçük yaşlara

indirecektir. Tabii ki bu öğrencinin metalaştırılması sorunu vardır bu dersanelerde. Yani öğrenciler bir kâr aracı hâline gelmiştir Türkiye’de dersaneler yüzünden. Şimdi, bu dersaneleri genişleterek, daha küçük yaşlara indirerek öğrenci daha küçük yaşlarda metalaştırılmaktadır. Böyle bir sakınca yaratacaktır bu kanun teklifi.

Yani vallahi benim tavsiyem şudur, yani önerim şudur: Hükûmet bence bu kanun teklifini geri çeksın, bir geniş kapsamlı danışma mekanizması kursun, buradan gelecek önerileri, değişik görüşleri alsın. Buradan, bu görüşlerden ne çıkacak, hangi sistem daha iyidir, bizim bünyemize daha en uygun sistem ne olabilir? Böyle bir mekanizma oluştursun bence. Bu çok daha sağlıklı olur, çok daha demokratik olur ve çocuklar bakımından özellikle çok daha iyi sonuç verir. Yani çocuklarımızı seviyorsak bunu yapabilmemiz lazım gibi geliyor. Eğer siyasi hırslarımızın, siyasi ideolojilerimizin ötesine geçip çocukları düşünebiliyorsak böyle bir şey yapabilmek lazım ama geçemiyorsak yapamayız, tabii, böyle bir seçim var ortada.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türmen.

Sayın Sena Kaleli.

SENA KALELİ (Bursa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 5 grup başkan vekili birleşiyorlar, danışmadan, görüşmeden, uzlaşmadan, tartışmadan, şûraları toplamadan, hiçbir süreç hazırlığı yapılmadan, birden akıllarına esiyor, İnsani Gelişmişlik Endeksi’nin düşük olacağını görerek yükselteceğini söyledikleri çok önemli bir konuda İlköğretim ve Eğitim Yasası’yla ilgili bir değişiklik önergesi veriyorlar, oysa bizim bildiğimiz kadarıyla her şey iyi gidiyordu. Niye bizlerle doğru veriler paylaşılmıyor.

Şimdi, aslında toplumun ve yeni nesillerin sorgulayan, tartışan, uzlaşan, düşünen, ifade edebilen olabilmesi için çocuklarımızın sosyalleşmesi gerekiyor. Oysaki ayağına yardım paketi giden, eğitim giden çocuklarımız ve insanlarımız giderek asosyalleşiyorlar ve asosyalleşen insanlar hak ve özgürlük taleplerini kısıtlıyorlar, sınırlıyorlar ve ne yazık ki sınırlanmış, kısıtlanmış hak ve özgürlük talepleriyle oluşturulmuş bir toplum ortaya çıkıyor. Şimdi, bunun sonuçları şiddet, çocuk annelerin artması, evden kaçmalar, intiharlara kadar varabilir. Bu sonuçları düşündük mü?

Ayrıca, şunu da ifade etmek isterim ki: Yaygın eğitim daha henüz özel, tüzel kurumlarda ve MBA programlarında dahi yerine oturamadı ve yaygınlaşamadı. Şimdi, yaygın eğitime geçecek altyapı, içerik hazırlığı, çekim, montaj, kurgu, ölçme, değerlendirme hazırlıkları daha yapılmadan örgün eğitimden nasıl vazgeçeceksiniz?

Şunu da ifade etmek istiyorum ki: Toplumun beklentisi olduğu yönünde bir sav da var. Toplumun beklentilerini ve algısını yükseltmek biz siyasilerin, özellikle iktidarın görevi değil mi? Taşmalı eğitim ve aynı ortamda farklı yaş grubu çocukların bir arada olmalarının korumacı bir

yaklaşımına sakıncalı olduğu ifade ediliyor, öne sürülüyor. Peki, aile içinde de biz çocuklarımızı yaşlarına ve cinsiyetlerine göre ayıracak mıyız? Yarın öbür gün cinsiyetine göre çocukların eğitimlerinde bir ayrışma mı da olacak?

Evet, öyle görünüyor ki bugüne kadar çıkan yasalar ve bu yasa teklifi klan hukuku mantığındadır, izanla ve mantıkla bağdaşmaz. Dolayısıyla bu yasa teklifinin böyle çıkmaması gerekir. Kesinlikle tartışmadan, demokratik bir ortamda mantıklı zeminlerde uzlaşmadan böyle bir yasa teklifi bu topluma zarar verecektir. Bu yasa teklifinin tartışılması, görüşülmesi gerekir, daha henüz ham bir yasa teklifidir, demlenmemiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaleli.

Sayın Aytun Çıray.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben bu tartışmaların sonunda bir uzlaşma beklemiyorum. Çünkü bugüne kadar çok önemli kanun tasarıları tartışıldığında tecrübelerimiz göstermiştir ki AKP hiçbir şekilde uzlaşmaya ve katkı almaya yanaşmamıştır. Bu bir formalitenin yürütülmesinden ibarettir. Hissiyatıma göre belki de Sayın Bakanın bile bu teklifin bu hâle geleceğinden son dakikalarda haberi olmuş olabilir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, o hâlde biz neden tartışıyoruz burada? Eğer bir uzlaşma sağlanamayacaksa, Cumhuriyet Halk Partisinin veya muhalefetin diğer partilerinin fikirlerinin hiçbir önemi yoksa ve her şey sadece bir süreç prosedürünün tamamlanmasından ibaretse “Türkiye Büyük Millet Meclisinin gereği ne?” diye sormaz mı insanlar bir süre sonra?

Şimdi, değerli arkadaşlar, sadece bu kanunla ilgili söylemiyorum. Çok daha hayati kanunlarını Türkiye'nin –bir hekim olarak söylüyorum- en önemli kanunlarını da kanun hükmünde kararnameyle geçirdiniz. Bırakın sadece Cumhuriyet Halk Partisini baypas etmeyi, AKP milletvekillerini de baypas ettiniz. Bu anlayıştan demokratik bir sonuç ortaya çıkması beklenemez. Doğrusu, şimdi, Batılı ülkelerden çok örnekler verildi ve onlara göndermeler yapıldı ve çağdaş ülkelerden referanslar verilmeye çalışıldı, onlar refere edilmeye çalışıldı.

Bundan bir süre önce Alman Cumhurbaşkanı'nın istifa ettiğini hepimiz biliyoruz. Alman Cumhurbaşkanı'nın istifa etme nedeni bir yakınından düşük faizli kredi alması ve istifa gerekçesinde de kendisinin tartışmalı hâle geldiğini, bu nedenle istifa etmek istediğini söylemişti. Doğrusu kimseyi kırmak gibi bir niyetim yok, kişiselleştirmek gibi bir niyetim yok ama normalde Sayın Bakanın burada Bakan olmaması gerekirdi. Çünkü haklı ya da haksız bir kitabı nedeniyle kendisi Türkiye'de tartışmalı hâle gelmiştir. Bu hâle geliyorsanız bazı görevleri kabul etmeyeceksiniz, ediyorsanız o zaman güven sorunu ortaya çıkar, aynı Alman Cumhurbaşkanı'nın söylediği gibi. Bu tasarı konusunda da güvenimiz ta önce Bakandan başlıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu dindar kindar meselesi de biraz kafiyeli olduğu için çok sözü edildi. Doğrusu kindar vatandaş yetiştirmeye kimsenin gücü yetmez, bu insan fıtratına, tabiatına, doğasına aykırıdır ama dindar vatandaşa gelince, elhamdulillah, Türk milletinin yüzde 99'unun olduğu gibi, buradakilerin çoğunluğunun olduğu gibi ben de Müslüman'ım. Bu iktidar olmadığı dönemlerde ailem beni ve kardeşlerimi elinden geldiğince dindar yetiştirmeye çalıştı. Aynı zamanda da laik sisteme sonuna kadar inanırım, bunu sahiplenirim. Çünkü inançlarımın özgürce veya inanmayanların özgürce yaşamasını sağlayan bu sistemdir. Eğer bir Başbakan dindar vatandaş yetiştirmeyi bir hedef koyuyorsa bunu haneye tecavüz kabul ederim. Bu onun ne haddidir ne görevidir, bunlar ailenin işidir. Dolayısıyla eğitim sisteminden söz ederken bu tür kuşularla başlıyoruz olaya. Ama doğrusu çok da yadırgamıyorum, çünkü AKP İktidarı on yıldır sistematik olarak bir programı uygulamaktadır. Bu sistematik uygulanan programın kırılma noktası 12 Eylül referandumudur. 12 Eylül referandumundan sonra bu programın dizaynı hızlanmıştır. Son çıkan MİT Yasası ile bu programın devletin siyasi dizaynı aşaması tamamlanmıştır ve Türkiye artık tam bir kuvvetler birliği rejimine geçmiş bulunmaktadır, geçirilmiş bulunmaktadır. Manzara demokrasi adına hepimiz için üzüntü vericidir ve vahimdir. Şimdi, öyle anlaşılıyor ki programın nihai aşamasına geçiliyor, bu kanun onu gösteriyor. Bu aşamaya ben devletin siyasi dizaynından sonra, toplumun sosyal dizaynına geçilmesi aşaması diyorum. Sosyal mühendisliğin hepimizin bildiği gibi en önemli aracı eğitimidir. Zorunlu eğitimi "4+4+4" şeklinde formüle eden yeni yasa teklifi AKP zihniyetinin toplumu kendi programına göre yeniden formatlama hedefinin en somut göstergesidir. Herkesi, hangi siyasi görüşten olurlarsa olsun, özellikle kadın milletvekillerimizi, siyasilerimizi, sanatçılarımızı, kamuoyu oluşturucularını buradan uyarmak istiyorum. Kardelenler bahara erişmeden koparılmak istenmektedir. Bu yasa teklifi AKP'nin sunduğu şekilde geçtiği takdirde kızlarımızın eğitimi konusunda ortaya çıkacak felaketin sonuçlarını görmek için çok fazla beklememiz gerekmeyecektir. Kadınların iki yüzyıllık modernleşme süreci içinde bin bir zorlukla âdeta tırnaklarını kazıyarak elde ettikleri kazanımlar tehdit altına girecektir. Bu yüzden, başta kadınlar olmak üzere hepimiz seferber olmak zorundayız. İki yüzyıllık modernleşme, doksan yıllık cumhuriyet, altmış yıllık demokrasi tarihimizde kadınların geleceği ilk kez bu kadar tehdit altındadır. Bir parti kızlarımızın geleceğini boğmaya çalışıyor.

Ben, buradan bir İzmir Milletvekili olarak bir İzmirliye, Kardelen Şarkısı'nı Türkiye'ye kazandıran Sezen Aksu'ya seslenmek istiyorum. Kardelenleriniz koparılıyor, "Baba beni okula gönder." çığılığı kesiliyor. Sayın Sezen Aksu, işte şimdi tam şarkı söyleme zamanı.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çıray.

Sayın Engin Altay.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sayın Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Mecliste kanun yapmanın metotları belli, bunlara uzun uzun girmeme gerek yok. Şimdi, AKP çoğunluğu Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü' nü değiştirmek isteyerek Genel Kuruldaki kanun yapma sürecini hızlandırmayı amaçlanmakta. Olabilir, doğrudur yani kendi açısından, kendi penceresinden ve bunu derken de şunu zaman zaman kimi AKP yöneticileri söyler: “Efendim, komisyonlarda enine boyuna tartışılsın, Genel Kurulda daha seri bir şekilde kanun yapılsın.” Bugün, inşallah, bu düzen ve usul bozulmazsa, Sayın Komisyon Başkanımızın da müspet hoşgörülü, mantıklı ve İç Tüzük'e uygun tavır ve tutumu devam ederse, belli ki bu Komisyon bu kanunu epeyce bir süre konuşacak. Burada Sayın Başkanın bir tavır ve tutum değişikliğine gitmemesini temenni ediyorum, gitmeyeceğini de umuyorum ayrıca. Başkan doğru yapmaktadır. Bir kanun tasarısı ya da teklifi komisyonda gerçekten enine boyuna değerlendirilmelidir. Ondan sonra Genel Kurulda da makul bir süre içinde görüşülür geçer.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Plan Bütçe de var.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Velev ki o da var. Çünkü Plan Bütçe tabii olacak; Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu var, Bankacılık Kanunu var, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun var, Kamu İhale Kanunu var, YÖK var, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu var, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu var. Aşure bile bu kadar olmuyor yani ve bütün bunların aslında özünde 1997'de başlamış bir eğitim reformundan on beş yıl sonra geriye dönüş arzusu var.

Sayın Bakanı dinledim, konuşmasının yarısını yani konuşmasının yarıdan sonraki kısmını dinledim. Şimdi, Sayın Bakan, bu salondaki Komisyon üyesi olan, olmayan milletvekillerine birer kâğıt versek, “Eğitimi bir ya da iki cümleyle tarif edin.” desek, siz de takdir edersiniz ki çok değişik tanımlar çıkar. Şimdi, eğitim geçmiş yıllarda bir prototip yetiştirmeye odaklı başlamıştır tüm dünyada ve bizde de yani bir tip yaratmak üzere kurulmuştur ve işte, istedik davranışlardır, şudur, budur, davranış değişikliği falan filan. Şimdi, geldiğimiz noktada eğitim deyince artık herkes için genel bir kabul oluşuyor. O da şu: Eğitim eşittir aklın özgürleştirilmesidir. Diğer tanımların hepsi rafa kalktı, benim açımdan kalktı.

“Eğitimle ilginiz nedir?” dersiniz bilmeyenler için söyleyeyim: Ben on dört yıl öğretmenlik yaptım, son üç yılını da müfredat laboratuvar okulunda, tam standart... Hani “Her şeyi AKP döneminde yaptık.” diyor ama sizden önce de Türkiye'de müfredat laboratuvar okulları vardı ve benim yönettiğim okulun da bilişim teknolojisi sınıfı vardı.

Şimdi, ailenin, Hükûmetin, Başbakanın, Millî Eğitim Bakanının -arkadaşlar söyledi, belki tekrar olacak ama- “Türkiye'nin önüne, toplumun önüne biz şöyle bir tip istiyoruz.” deme hakkı hem pedagojik olarak yok hem siyasi olarak yok hem ahlaken yok. Bu noktada bu kanun niye geldi? Lafı fazla dönüp dolandırmaya da gerek yok. Şimdi, bu kanunu niye getirdiniz? “Bu kanunu niye bir

Hükümet tasarısı olarak getirmediniz?” diye de biraz önce sormuştum öğleden önceki oturumda. Çok enteresan, şimdi, keşke Sayın Canikli burada olsa. Şimdi, Sayın Canikli iktisatçıdır, maliyecidir, Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu konusunda ben Sayın Canikli'nin yanında bir cümle konuşmam, haddim değil. Ama Sayın Canikli'nin de böyle bir kanun teklifinin altına imza atarken azıcık düşünmesi lazım. Yani bakın, değerli arkadaşlar, açın, genel gerekçe 2'nci paragraf: “Bu noktada özellikle temel öğretim aşamasının doğru kurgulanması...” Ne demek bu? Temel öğretim ne demek? Pedagojide böyle bir kavram yok ya, varsa ben bilmiyorum ama yok yani. Temel eğitimidir bu. Öğretimle eğitimi birbirine karıştıran bir kafanın getirdiği kanun tasarısını görüşüyoruz burada.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yazıp vermişler eline.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bilmem. Yazan da doğru yazmamış Hocam, yazan da doğru yazmamış.

Şimdi, bu noktada, Sayın Bakan sekiz yıllık temel eğitimin muhasebesini yaparken çok garip bir şekilde 1999-2000 eğitim öğretim yılı istatistiklerini baz aldı. Peki, bu kanun ne zaman uygulamaya geçildi? Zaten 98'de geçildi. Kanun 97'nin yaz tatilinde çıktı. 97-98, 98-99; iki öğretim yılından sonra... Sayın Bakan bize burada istatistikler verdi; derslik sayısı verdi, derslik başına düşen öğrenci sayısı verdi, okullardaki bilgisayar sayısını verdi, şunu verdi, bunu verdi. Bir kere şurada ayıp ediyorsunuz: AKP'den önce Türkiye'deki okulların yüzde 60'ında bilgi teknolojisi sınıfları vardı, “Her şeyi biz yaptık.” demeyin. Ben o zaman sahadaydım, sahadan geliyorum. Şimdi, Sayın Bakan, “97'de 4306 sayılı Kanun çıktı, 2000'e geldiğimizde Urfa'da derslik başına şu kadar öğrenci düşüyor, Antep'te bu kadar düşüyor, falan yerde bu kadar düşüyor, İstanbul'da bu kadar düşüyor.” dediniz. 2002'de Türkiye'yi devraldınız, on yılınızı bitirmek üzeresiniz. Peki, devraldığınız dönemdeki Urfa'da derslik başına düşen öğrenci sayısı ile şimdiki arasında ne kadar fark var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Onları da söyleyeceğim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Söylersiniz. Yani, inşallah, doğru... Yani bize yanlış bilgi vereceğinizi zannetmem ama sizin yönettiğiniz Bakanlığın istatistiklerinden benim aldığım bilgilere göre çok büyük bir fark yok. Devraldığınız Millî Eğitimde İstanbul'da ikili öğretim yapan, eğitim yapan kaç okul vardı, biraz önce siz onu söylediniz. Şimdi kaç tane var? Ciddi bir fark var mı sanıyorsunuz? Yok Sayın Bakan. Kendi Bakanlığınızın resmî istatistiklerini buyurun alın. Ben müteaddit defalar Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Millî Eğitim istatistikleriyle konuşmuşumdur.

Ben size başka bir şey söyleyeyim: Her sene bütçe öncesi çıkan yıl programları vardır. İşte, 2009 Yılı Programı, 2010 Yılı Programı, 2011 Yılı Programı. Bu aynı zamanda bir resmî gazetedir. Sayın Bakan, sizden rica ediyorum, 2003'ten itibaren 2012 Yılı Programı'na kadar bütün programları isteyin ve “Eğitim” bölümünü açın -her sektör var orada- ve on kitabı şöyle yan yana koyun ve

hepsinde ilk paragrafın aynı olduğunu göreceksiniz. Bunu nasıl açıklayacaksınız? Hepsinde, istisnasız hepsinde millî eğitimin içinde bulunduğu nitelik sorunu, başarı sorunu, güven sorunu altı çizilerek yazılmıştır. Hepsinde erişim sorunu, fırsat eşitliği sorunu altı çizilerek yazılmıştır. Yani her vesileyle sizden önceki bakanların, Sayın Başbakanın her vesileyle “Şu kadar bin derslik yaptık...” O kadar bin derslik sahiden yapsanız derslik başına düşen öğrenci sorununun Türkiye’de bitmesi lazım.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Okullaşma oranı... Okullaşma oranı...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Okullaşma oranında kayda değer bir şey yok.

AVNİ ERDEMİR (Amasya) – Nasıl yok?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Kayda değer bir şey yok. Okullaşma oranında... Alın, bakın, ben size... Şimdi, ben buraya kitaplarla gelmedim Sayın Vekilim. Millî Eğitim Bakanlığı 2001-2002 İstatistik Yıllığı’ nı al, oradaki okullaşma oranına bak; sonra 2010-2011’i al, ona da bak; aman aman bir şey yok. Okullaşma oranında okul öncesinde büyük fark var, büyük aşama var. Bak, yapılan işi de söylüyoruz yani Sezar’ı öldürsek de hakkını veriyoruz. Okul öncesinde bir şey... Ama gariptir, siz şimdi burada zorunlu eğitimde okul öncesini çıkarmışsınız. Ya, Sayın Bakan, otuz küsur ilde hatta yanlış hatırlamıyorsam elli bir ilde bu zorunlu hâlde uygulanmıyor mu zaten şu anda, pilot ilde? Elli bir ilde başardığınız işten şimdi niye vazgeçiyorsunuz?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Engin Bey, getiriyoruz, getiriyoruz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Nereye getiriyorsunuz? Nerede burada?

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Getireceğiz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Onu da ayrı getireceksiniz. Onun içine de başka bir şey koyacaksınız o zaman.

Ve sahiden mesela benim ilimde, Sinop’ ta okul öncesi eğitimde okullaşma oranı yüzde 100 dersem yeri var. En ücra köyden bile ilçenin kaymakamı taşıyarak çocukları okul öncesine getiriyor ama haftada üç gün götürüyor, doğrusu da odur zaten. Yani bunları söylüyoruz ama siz olmadık şeyleri, yapmadığınız şeyleri...

Yani zaten bir şeyi anlamıyorum. AKP’ den önce Türkiye sanki karanlık bir çağdaydı, hiçbir şey yoktu, yol yoktu, elektrik yoktu, bilgisayar yoktu, hiçbir şey yoktu; bu AKP geldi -Allah razı olsun!- Türkiye bambaşka bir ülke oldu; yok böyle bir şey. Bir tane iyi yaptığınız bir şey var bence - biraz konuyu dağıttım ama aslında bununla ilgili, eğitim her şeyle ilgilidir- kara yolu konusunda başarılısınız, bak söylüyorum. Bölünmüş yol, otoyol vesair.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yapmaları gerekenleri yaptılar.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Efendim, ya işlerini yapıyorlar, babalarının parasıyla yapmıyorlar, buna bir şey demiyorum.

Neyse, Őimdi, Sayın Bakan; YÖK, Sayın YÖK BaŐkanından önceki Sayın BaŐkan kat sayıyı kaldırdığında ben dedim ki: “Kanuna aykırı iŐ yapamaz YÖK. YÖK’ün yaptığı bu kat sayı uygulaması kararı yok hükmündedir çünkü YÖK Kanunu’nun 45’inci maddesi orada dururken YÖK böyle bir karar alamaz.” Bunun böyle olduğunu siz de biliyorsunuz, nitekim buraya 45’i getirmiŐsiniz Őimdi. Peki, Sayın Bakan, “hukuk”, “adalet”, “hakkaniyet” diyorsunuz her vesileyle, bu olaya niye göz yumdunuz? YÖK’e niye Őunu demediniz: “KardeŐim, bu 45 orada dururken sen bunu nasıl yaparsın?” niye demediniz? Yani hukuk ve hakkaniyet bakımından da karne notlarınız çok baŐarılı sayılmaz. Göz yumdunuz, hukuksuzluğa, YÖK’ün, önceki YÖK BaŐkanının hukuk fütursuzluğuna göz yumdunuz. YÖK BaŐkanı protokolde milletvekillerinden önce gelir ama bu onu kanun yapıcı merci, Parlamentonun üstünde bir güç vehmetmez. YÖK BaŐkanı da neticede sečilmiŐ sayılmaz, Cumhurbaşkanı tarafından atansa da atanmıŐtır. Ama siz buna göz yumdunuz.

Buradan Şunu anlıyoruz: Sizin bu konudaki samimiyetinizi bizim sorgulamamız lazım. Yani hakikaten inansak, “Ya dünyanın çeşitli ülkelerinde bu var. Kardeşim, biz de buna bir bakalım.” falan deriz belki ama buradan sizin niyetinizin ne olduğu belli. Lafı dolaŐtırmaya gerek yok. Siz bu teklifle imam hatiplerin orta kısmını yeniden açmak istiyorsunuz. Bunun özü, ruhu, mantığı budur. Yani keşke bunu direkt yapsaydınız da on beş yıldır oturmuş, anca oturmuş bir sistemi ellemeseydiniz. Şimdi, iki parça yapacağız; 1, 2, 3, 4’ler bir okulda; 5, 6, 7, 8’ler bir okulda. Bunu nasıl yapacaksınız? Ve bunun pedagojik olarak da, okul ortamı, iklimi olarak da yanlış olduğunu söylüyorsunuz. Allah aşkına, siz ilk etapta, ilk beş yıl ayrı bina, ayrı kurum bakımından yüzde 25’e ulaŐacađınıza inanıyor musunuz? Mevcut okulların hepsinde 1-8 devam edecek ama isteyenleri, sizin 5’inci maddeyle getirdiğiniz, Bakanlar Kurulu kararıyla hangi programların açılacağıyla ilgili bölümden yararlanmak isteyen herkesi de oralara yollayacaksınız.

Sayın Canikli -demin söyledim, yeni gelenler için bir daha söyleyeyim- “Efendim, bu, işte, Belçika’da 100 öğrenci için uygulanıyor, bilmem Şurada bu kadar öğrenci için. Bizde nitekim bunun için -yani bu kolay olmayacak- Bakanlar Kurulu karar verecek bu öğrenciler için.” dedi yahu gözümüzün içine baka baka. E ama getirdiğiniz Őeyde hangi programların açık öğretimle ilişkilendirileceğine Bakanlar Kurulu karar verecek. Biraz önce arkadaşımızı eleŐtirdiniz yani “Sert oldu, hakaret ediyorsun.” diye ama bir kanun teklifinde çoğunluk partisi Grup Başkan Vekilinin böyle bir, gözümüze baka baka bize yanlış ve eksik bilgi vermesi -“Yalan söyledi.” dersek dava açılıyor, ceza yiyoruz- hoş bir Şey değil Sayın Başkanım, değil, değil yani. Burada bizim de, iktidar partisinin de, diğer partilerin temsilcilerinin de bir tane amacı var. Esasen siyasetin üç tane amacı var, başka amacı yok: Millet’in huzuru, refahı, mutluluğu. Başka bir derdi burada kimsenin olmamalı, yoktur. Kimsenin beyninin arkasında, alt beyninde başka ajandalar olmamalıdır. Hem Türkiye’nin olumlu

iklimini bozmamak için, bu kadar dertle uğraşırken, Türkiye’de uzun yıllar tartışılacak, eğitim sistemimize çok ağır bedel ödeyecek olan bu işten bence vazgeçin.

Bakın, şunu ben tartışmaya açtığım kendi adıma -burada kendi adıma konuşuyorum- imam hatiplerin orta kısmıyla ilgili bir düzenleme, bunu belki başka türlü tartışabiliriz. Sayın Bakan, ben size soruyorum: İmam hatip lisesi meslek lisesi midir, değil midir? Sonra cevap verirsiniz. Yani bu muğlak bir durumdur. Şimdi, imam hatip lisesi meslek lisesi değilse siz imam hatip lisesinin altına bu artı dördü nasıl koyacaksınız? Koyamazsınız. İmam hatip lisesinin meslek lisesi olduğunu kabul etmeniz lazım. Yani böyle şeyler olur mu ya, bu eğitim sistemi!

Ben 23’üncü Dönemde Parlamentoda şöyle bir laf ettim Sayın Başkanım, dedim ki: “Gelmiş geçmiş birçok Millî Eğitim Bakanı, ‘Millî Eğitim Bakanlığında reform yapacağım, devrim yapacağım.’ diye telafisi imkânsız, onulmaz yaralar açıp, bırakıp gittiler.” Şimdi, tabii, burada istisnalar koymadığım için dönemin bir Millî Eğitim Bakanı da, Sayın Köksal Toptan da satışmadan dolayı söz almış ve bana cevap vermişti.

Şimdi, böyle olmaz. Amerika’yı yeniden keşfetmeye gerek yok. Eğitimin standartları da bellidir, normları da bellidir, başarıyla ilgili artık kriterler dünya genelinde belli olmuştur. Sayın Bakanım, biraz önce Bakanlık mensuplarınızdan şöyle bir dosya aldım; güzel, teşekkür ederiz, bir çalışmadır; bunun bir nüshası da burada, aynı. Şimdi, bir giriş yapmışsınız ve sonra da dünyadan çeşitli örnekler vermişsiniz, dünyadaki uygulamaları buraya koymuşsunuz. Biraz önce Sayın Milletvekilim söyledi, işinize geldiği zaman dünyadaki uygulamaları söylüyorsunuz. E, bak, Alman Cumhurbaşkanı’nın uygulamasının benzerini de şey katliamından dolayı, 34 yurttaşımızın öldürüldüğü katliamdan dolayı Millî Savunma Bakanı da gösterseydi ya. Yani işinize geldi mi “Dünyada şu şöyle, bu böyle.” diyorsunuz, ne oldu? Uludere’de 34 insanla ilgili, bunun bir siyasi hesabı, bir siyasi sorumluluğu olmaz mı? Yani en azından bir Millî Savunma Bakanı çıkıp da istifa etmez mi ya? Yani devlet adam vurmuş kardeşim. Eee, ondan sonra, dünyadan örnek...

Arkadaşlar, Sayın Bakanın size, hepimize dağıttığı bu bilgi notunun en arka sayfasında kaynak var. Kaynak: wikipedia. Bu wikipedia olayı da gene geçen dönem çok tartışılmıştı. Ben Sayın Başbakanın mal varlığıyla ilgili Parlamentoda bir konuşma yapmıştım. Hürriyet gazetesiyle Milliyet gazetesini karıştırırız ya bazen, bir haber okursunuz da “Hangi gazete?”, “Hürriyetti, ha Milliyetti.” deriz. Ben de “wikipedia”yı “The Economist”le karıştırmışım, İnternet’ten baktığımız için bunlara. Vay “The Economist’te böyle haber yok.” Dedik: “Tamam, Hürriyetle Milliyetin karışması gibi karışmış, wikipedia.” “Efendim, wikipedia’ya güvenilmez. Oradan alınan kaynaklar doğru değildir. Oraya herkes girer, istediği gibi bilgiler üzerinde oynar.” Doğru mu? Doğruymuş, o güne kadar ben de bilmiyordum.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – O gün öyleymiş, bugün böyle!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yok, doğruymuş. Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığının wikipedia'yı kaynak göstererek bize böyle bir bilgi notu sunmasını da yadırgadığımı söylemem lazım. Wikipedia'dan alıntı yapılarak eğitim sistemimizle ilgili, dünya standartlarıyla ilgili milletvekillerine servis yapmak... Bu Millî Eğitim Bakanlığındaki bu Bilgi İşlemler, İstatistik Dairesi ne işe yarıyor? Yani yurt dışındaki kaç ülkede eğitim ataşesi var, bilmiyorum. Bu adamlar ne işe yarıyor? Bu Bakanlıkta boşuna, Beşevler'de bir binaya doldurduğunuz görev değişikliği, yeni yapılanmayla ilgili bu kadar insan ne işe yarıyor? Otursun bari bu işlere baksınlar. Ben hep söylemişimdir, Millî Eğitim Bakanlığı kadar hantal bir bakanlık olmaz. 16 tane genel müdürü olan bir bakanlık mı olur ya? Tamam, bir düzenleme var ama wikipedia'nın kaynaklarını bizim önümüze koyarsanız bu da olmaz Sayın Bakan, bu yanlış olur.

Şimdi, kızların okula gidememesi sorunu realitedir. Bu yeni bir şey de değildir. Yani dün de vardı, bugün de var, Türkiye'de belki belli bir süre daha bu olacak. “Efendim, biz bunu dört artı dört yaparız. Kızlar da işte, başını kapatmak isteyen kapatırsa isteyen imam hatibe gider, gitmeyeni de evde idare ederiz.” vaziyeti; ya böyle bir pedagojik yaklaşım olur mu Sayın Bakan? Bunu hangi pedagojik yaklaşıma dayandırılıyorsunuz? “Efendim, dünyada değişik ülkelerde altı artı üç var, beş artı iki...” Olabilir, olabilir. Dünyanın on iki yıl ve üstü zorunlu eğitim yapan ülke sayısı da 6 tane galiba. Şimdi, siz okul öncesini de getirince on iki artı bir olacak değil mi? On üç. Wikipedia kaynağına göre, Sayın Bakanın, doğruysa... Bu bilgilere artık çok itibar etmiyoruz çünkü bu bilgilere çok itibar edersek Sayın Başbakanın dünyanın en zengin 8'inci başbakanı olduğunu da kabul etmiş oluruz; bunu da kabul etmek içimize sinmez. Ama bu şekilde ülke sayısı arkadaşlar, dünyadaki biz 6'ncı ülke olacağız. Belki de tek ülke olacağız, 1 tane var on üç.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Avrupa'da 1 tane.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Şimdi, ne yaptığınızı bilmiyorsunuz. Aslında biliyorsunuz da bir tane şey için yani bir çuval inciri berbat etmeye hakkınız yok. Bu meseleyle ilgili AKP'nin iktidar olduğu 2002'den beri kat sayı, türban ve imam hatip diye bir sendromu vardır. Bu sendromdan gelinen süreç içinde epey kurtuldunuz, birçok meseleyi zaten hallettiniz. Şimdi, bunun adı ilköğretimde isteyen kız çocuklarının kapanmasının önünü de açmaktır, bir şekilde budur. Oraya gidiyor iş, oraya gidiyorsunuz, anlayışınız bu.

Yahu, Allah aşkına, İslam dini, mensubu olmaktan da iftihar duyduğumuz, kimsenin ne kadar dindar olduğunu, ne kadar çok Müslüman olduğunu sorgulayamayacağımız İslam dini bu ülkeye 1969'da mı geldi? Bu millet 1969'a kadar gayrimüslim mi yaşadı ya? Bu nasıl bir mantıktır? Nasıl bir kafadır bu ya? Yani niye 1969'dan sonra o malum sembolü takanlarla takmayanlar bu ülkede kamplaştırılıyor kardeşim? Bu milletin günahı ne? Bu toplum, bu ülke bunu hak ediyor mu?

Şimdi, Başbakan bir dönem demişti ki: “Hem laik hem Müslüman olunmaz.” “Olunur mu?” diye sormuştu yani olunmaz olduğunun işaretini vermişti. Şimdi, geçen de kendisi diyor ki: “Hem dindar hem çok çağdaş çocuk yetiştireceğiz.” E, şimdi, sorarlar Başbakana: Senin çok çağdaş çocukların mübarek Ramazan ayında oruç tutmayanın kafasına taş atıyorlar. Bu nasıl çağdaşlık? Bu nasıl dindarlık?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Nerede?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bu hep olmuştur, olagelmıştır Hocam.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – O geride kaldı efendim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – İnşallah, geride kalır.

Şimdi illeri şey etmeyelim. Bir yer vereyim, sen git orada gündüz bir sigara iç bakayım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Söyleyin, isimlerini verin.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Neyse, hayır, yani benim demek istediğim başka bir şey. Evet, hem dindar hem çağdaş olunur; hem laik hem Müslüman da olunur ama dindarlıkla ilgili kimsenin elinde bir terazi olamaz.

Hep söylediğim bir şey söylemek istiyorum. Yani çok beğendiğim bir şeydir bu benim. Belki de çoğunuzun bildiği bir hikâye vardır. Peygamberimizin çok yakını bir sahabeti sürekli sormaktadır: “Öbür dünyada yerim neresi?”, “Öbür dünyada yerim neresi?” Peygamberimizi de çok sevdiği için yani böyle Cenabı Allah'tan bu konuda bir işaret beklemektedir fakat bu işaret hiç gelmez. Ama bir gün Peygamberimiz sıcakta kuyudan su çeken adamın karşıda çok susamış bir köpeğe su verdiğini görür ve o köpeğe su veren adama Cenabı Allah tarafından, cennet, Peygamberimiz aracılığıyla muştulanır, müjdelenir. Ben böyle bir İslam'a inanıyorum. Yani kimin kimden daha çok Müslüman olduğu, insanların dinî inançlarını, dinî duygularını sorgulama hakkı Cenabı Peygamberimize bile verilmemiştir ve ona denilmiştir ki: “Sen tebliğ edicisin, ikna edici değilsin.” Siz şimdi ikna ediciliğe soyunuyorsunuz yani kimi uygulamalarınızla, buna gerek yok.

Yani lütfen, eğitime daha bilimsel, daha çağdaş, daha aydınlık bir bakışla, aklın ışığında, bilimin ışığında bakalım. İnançları herkesin kendine kalsın. Allah herkesin gönlüne, kalbine göre zaten verir. “İktidarı da bize Allah verdi.” demeyin, o ayrı bir şey. Onun gönlünüzle, kalbinizle bir ilgisi yok. İnançlarını, milletin inançlarını kendilerine bırakın.

Sayın Bakan, mesleki yönlendirme on yaşında olabilir mi? Pedagojik olarak mümkün müdür bu? On yaşındaki bir çocuğa nasıl yönlendirme yaparsınız? On yaşındaki bir çocuk pazartesi gün avukat olmak ister, salı günü uzay mühendisi olmak ister, çarşamba günü doktor olmak ister, perşembe günü öğretmen olmak ister. İşte, sizin eğitime bakışınız bu. Evet, on yaşındaki çocuğu

mesleki yönlendirme yapacaksınız, olur mu böyle bir şey? Böyle bir şey eğitimin hangi yaklaşımıyla izah edilebilir, ben bunu da anlamış değilim.

Bizim millî eğitim sistemimizle ilgili Anayasa'nın 42'nci maddesi, 1739 sayılı Kanun'umuz, 222 sayılı Kanun'umuz ve 4306 sayılı Kanun'umuz temelinde, dört mihenk taşı üzerinde oturmuş bir sistemimiz var. Millî eğitimin sorunu dört artı dört değil, millî eğitimin nitelik sorunu var, başarı sorunu var, güven sorunu var, eğitime erişim sorunu var, fırsat eşitsizliği sorunu var. Sizin Talim Terbiye Kurulu Başkanınız daha dün "Türkiye'de, bölgeler arası eşitsizlikten vazgeçtik, iller arasından vazgeçtik, aynı okul içinde aynı sınıfın şubeleri arasında uçurum derecesinde eşitsizlik var." dedi. Siz bunlarla uğraşsanıza, siz eğitimde fırsat eşitsizliğini giderecek tedbirler alsanıza, bu konuda kafanızı yorsanız. Yani çok abestir -Sayın Bakan kusura bakmayın- yani 5 grup başkan vekilinin böyle bir kanun teklifi getirmesine seyirci kalmanızı garipsiyorum, bir eğitimci olarak garipsiyorum. Bunu siz getirmeliydiniz, Hükûmet tasarısı olarak gelmeliydi bu. O zaman daha çok saygı duyardık ama bunu anlamak şey değil.

Sayın Bakan, ortaöğretimle ilgili yasal dayanağınız nedir? Türk Millî Eğitim Temel Kanunu diyeceksiniz çünkü başka dayanak yok. Türkiye'de ilköğretimin kanunu var, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu var ama bakın, ortaöğretimle ilgili bir kanun var mı? Yok. Siz şimdi buraya -kaçıncı madde, bilmiyorum- ortaöğretimin bazı bina, arsa vesair işlerini 222'ye koymuşsunuz. 222 ilköğretimle ilgili bir kanun. Siz ortaöğretimle ilgili derli toplu bir kanun tasarısı buraya getirsenize, bunu yapsanız; asıl işiniz bu. Bunu yapın, sizden beklenen bu; sizden beklenen, başarı.

Şûralardan hem Sayın Bakan hem Sayın Grup Sözcümüz örnekler verdi. Vallahi, ben 18'inci Millî Eğitim Şûrası'nı Türk millî eğitim tarihimiz için kara bir leke, tarihî kara bir gün olarak görüyorum. Böyle bir şûra olur mu? Yani cumhuriyetle didişen bir şûra ve Millî Eğitim Bakanlığı himayesinde yapılan bir şûra. Orada alınan kararları, şöyle hafızamızı bir tazeleyelim. Böyle bir şûra olabilir mi? Millî Eğitim Bakanının böyle bir şûrayla ilgili atıf yapması oradaki kararlarla ilgili; bu da beni üzmüştür. Kafanın aynı kafa olduğunun, değişmeye pek niyet olmadığını da bir göstergesidir. Sayın Başbakan zaman zaman "Gelişerek değiştim." diyor ama herhâlde takımının pek değişmeye niyeti yok, öyle anlıyorum yani. Bu 18'inci Şûra'da alınan tavsiye kararlarını o günün Millî Eğitim Bakanı bile savunmadı, kapattılar bu konuyu. Örtbas edilmiş bir şûradır 18'inci Millî Eğitim Şûrası, örtbas edilmiştir, üstü örtülmüştür. Şimdi bugün burada 18'inci Millî Eğitim Şûrası'yla ilgili, Bakan alıntı yapıyor; bunu da çok şey yapamadım.

Efendim, kademe meselesi... Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, Sayın Başkan, Sayın Bakan; bizim şu andaki sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim -kesintisizi kullanmıyoruz zaten de- temel eğitimde de zaten birinci kademe ve ikinci kademe yok mu? Var, var kardeşim. Yönetmelikte, kanunda, yönergelerde bu belirlenmiştir. Bazı hususlarla ilgili birinci kademe muaf tutulmuştur örneğin. Yani

bu sizin düşündüğünüz, yaş grubu bakımından 1, 2, 3, 4'le yani minimini 1'lerle eşek kadar 8'ler arasında aynı zamanda birlikte yapılamayacak işler, uygulamalar; hepsi belirtilmiştir. Bu var olan bir şeyi siz şimdi bize böyle kanun dolandırarak böyle yutturmaya çalışıyorsunuz. Kademe, dünyanın çeşitli ülkelerinde var, evet; e, bizde de var. Birinci kademe ve ikinci kademe var, buna "Yok." diyemez Millî Eğitim Bakanı da, Millî Eğitimin yetkilileri de. Kademe işi var arkadaşlar. Yani kademe... Bazen gerek duyulur ona yani bir etkinliğe hem 1'inci sınıf çocuğunu hem 8'inci sınıf çocuğunu değerlendiremezsiniz, onun için de bu kademe işi zaten pratikte fiilen ve resmen var. Onun için, bu kanun -ben size söyleyeyim, kusura da bakmayın- bir rövanş kanunudur. 28 Şubat... Peşinen şunu söyleyeyim: 28 Şubatı da reddederim, 27 Nisanı da reddederim, 12 Eylülü de reddederim, 12 Martı da reddederim, daha ileri gidiyorum, 1960'ı da reddederim. Ben bu anlayışta da bir adamım ama...

ORHAN ATALAY (Ardahan) – 28 Şubatta siz sustunuz Sayın Vekilim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ne biliyorsun? Git, o günkü gazetelere bak. Benim kendi adıma mı diyorsun? Ya bırak! Benim ertesi gün beyanatım var "Tankın üstüne ben çıkarım elimde tabancayla." diye. Öyle şey olur mu? Demokrasi dışı yola kim ki tevessül ediyorsa ben onun karşısındayım, isterse babam olsun.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sekiz yıllık kesintisize karşı olmanız lazım.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Sekiz yıllık... Niye karşı olacağım?

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Çünkü kesintisizlik bu Komisyonunda tartışılmadı, Mecliste tartışılmadı, STK'larda tartışılmadı.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Tartışıyoruz işte, şimdi yaptığımız ne?

ORHAN ATALAY (Ardahan) – MYK'da karar alındı, Meclise dayatıldı. (Gürültüler)
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Sinop) – O MYK'da kimler vardı? Oraya girersek... Şimdi oraya geldik, şimdi oraya geldik. Sayın Vekilin dediği doğru. Bir şeyin iyi olması... Yani bir şeyi, yanlış kişiler tarafından, ehliyetsiz kişiler tarafından önerilmiş bir şeyi, ama aslında da doğru bir şeyi, yani bunları sırf ehliyetsizler önerdi, yetkisizler önerdi diye reddetmenizi de gerektirmiyor? Kardeşim, sekiz yıllık eğitim -bak, ben sana söyleyeyim; şurada bir yerde notumda olması lazım- 7'nci Millî Eğitim Şûrası'nda da kaç yıl önce söylenmiş bir mesele.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – 71'den beri.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Evet, yeni bir şey değil ki bu. Şimdi, ehliyetsiz insanlar bunu dayattı, Hükûmet de kabul etti. Yani yanlış yapmış Hükûmet, o dayatmadan yapmalıydı. Sayın Grup Sözcüm "Erbakan'ın ismini de Sinop Üniversitesine verelim." dedi. Erbakan'ın da -arkadaşlardan şeyi aldım şimdi- imzası var. Erbakan'ın annesi Sinopludur ama eğer Hükûmet böyle bir şey getirirse ben

bundan şeref duyarım. Yani Erbakan'ın babası Sinoplu değildir ama Sinop Üniversitesi'nin adı "Necmettin Erbakan Üniversitesi" olursa buna hiçbir itirazım olmaz. Biz böyle bakıyoruz meselelere, biz böyle bakıyoruz yani ön yargılı değiliz ama burada mesele şu kardeşim: Şimdi, cumhuriyet bir imparatorluğun üstüne kurulmuş bir rejimdir. Şöyle olmuştur, böyle olmuştur. Sizin, bu kanunu getirenlerin, bu kanunu isteyenlerin yani "İmam hatiplerin orta kısmını açalım." diyenlerin derdi nedir? Derdi şudur: Diyolar ki onlar, biz istiyoruz ki kardeşim, hem imam hem hatip hem vali; biz istiyoruz ki hem imam hem hatip hem doktor, hem imam hem hatip hem mühendis, hem imam hem hatip hem başbakan, falan filan. Kardeşim, Sayın Bakan, geçenlerde bir açıklamanızı gördüm, doğrudur, eğitim fakülteleriyle ilgili sınır; doğru. Niye doğru? Eğitim fakültelerinden adamı mezun ediyorsun 300 bin öğretmen dışarıda. Sınır getiriyorsun. Peki, imam-hatip liseleri ve ilahiyat fakülteleri... "Yok bu olsun, herkes imam olsun." Ya herkes imam olursa imam olmanın özelliği kalmaz ya. İmam, arkasına geçip namaz kıldığı adamdır kardeşim. Herkes imam olursa bu olur mu? Böyle şey olur mu? Anlayışınız bu ve siyasetinizi genel olarak, tümünüzü kast etmem mümkün değil, AKP siyaseti buna göre tanzim ediliyor. Bak, ben samimi söyleyeyim, cumhuriyeti içselleştirememiş, cumhuriyetin icaplarına uymaktan imtina eden kadrolar var, arkadaşlar var içinde. Şu veya bu oranda. Kişisel olarak, nokta olarak kimseyi suçlamam. Evet, AKP'nin içinde cumhuriyetin icaplarına uymaktan imtina eden insanlar var; milletvekili olarak var, belediye başkanı olarak var, bakan olarak var, var, var, var, var.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Neler mesela cumhuriyetin icapları?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bir sürü...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Söyleyin lütfen.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Söylersiz, onları da söylersiz. Yani nelerden çekiniyorsunuz, onlardır.

Şimdi, cumhuriyetin... Ben şunu da -arkadaşlar bitiriyorum- hak ve özgürlük kapsamında görürüm: Bir insan bugünkü sistemi beğenmeyebilir, insanlar şeriat da isteyebilir. İster ister adam, ne yapacaksın? Kafasını mı keseceğiz şeriat istedi diye. Ama şeriat gelirse şeriatı istemeyenlerin kafası kesilir. İşte, cumhuriyet böyle güzel bir iş. Olay bu.

Ve baktığımız zaman, kronolojik olarak geriye dönüp baktığımız zaman değerli milletvekilleri, 22'nci Dönemde, yani Sayın Başbakanın çıraklık döneminde AKP'nin elinde bir törpü vardı, 22'nci Dönem Parlamentosunda, 22'nci Dönemdeki iktidarınızda o törpüyle cumhuriyeti biraz törpülediniz. 23'üncü Dönemde, kalfalık döneminde törpüyü bir kenara koydunuz elinize bir bıçak aldınız, o dönemde de biraz doğradınız. Şimdi, ustalık döneminiz; görüyorum ki elinize satır almışsınız. Bu iyi gidiş değildir, bu işin sonu iyiye varmaz. Bunu bilin. Bu memleket o kadar da sahipsiz değil ama yanlış da anlaşılmasın, "sahip" dediğim yine bu milletin ta kendisidir, milletin

üstünde güç de yoktur hiçbir şekilde ve şunu da bilin: Milletimiz cumhuriyeti içselleştirmiştir. Milletimiz sizin parça parça, ufak ufak bu kırıntılarınızı sezmiştir, bunun farkındadır. İyi olmaz. Ne olur? İktidardan düşerseniz, başka bir şey olur demiyorum, yanlış anlamayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sevinirsiniz, size gün doğar işte.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Geldiğiniz gibi gidersiniz ama bazı şeyler vardır ki rejimde yapılan tahribatların, bazı tahribatların telafisi çok zordur. Bu memleket yazık etmeyin. Bu memleket sokakta bulunmuş, yolda kurulmuş bir memleket değildir. Buna saygılı olmanız lazım, samimi olmanız lazım. Yeri geldi mi kürsülerde kimi AKP sözcülerinin... Dün yine bir hanımefendi, çok da saygı duydum, hoşuma da gitti “Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk” dedi, çok güzel mesela. Yeri geldi mi öyle deyip ama yeri geldi mi de o Ulu Önder’in Türk milletine bıraktığı bu güzel cumhuriyeti ve çizdiği hedefle ilgili bu sapmalara, yol ayrımına, kırılma noktasına Türkiye’yi taşımanız veya bunun taşınmasına ortak olmanız da büyük bir çelişkidir. Ben Başbakan gibi “Hem laik hem Müslüman olunmaz.” demiyorum, olunur ama hem çağdaş hem dindar da olunur ama dindarlıkla dinciliği birbirine karıştırırsanız dindar görünüp dinden geçinmeyi -“geçinmekten kastım siyasi ranttır- siyasi rant olarak dini bir geçim aracı görürseniz, dini size oy getirecek bir araç görürseniz, insanların dinî duyguları üzerinden iş tutarsanız bunun millette belki bir dönem karşılığı olur ama bilin ki Allah katında karşılığı hiç yoktur, Allah katında karşılığı yoktur, sizi kötü yapar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Yalnız şu “eşek kadar” lafını çıkaralım tutanaktan.

BAŞKAN – O ilkokul şakasıdır canım.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tutanaktan çıksın, tutanaktan.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ya biz okulda öğrencilere söyledik “eşek kadar adam oldun” diye, ne olacak ya? Açık olalım, samimi olalım Hocam; fark etmez.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Tutanaktan çıksın ya.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ayrıca Montaigne’in eşeklerle ilgili bir yazısı var, onu okuyun bakın göreceksiniz, herkes eşek olmak ister yani.

BAŞKAN – İllkokul tekerlemesi o.

Sayın Binnaz Toprak, buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sevgili milletvekili arkadaşlarım; ben şöyle başlayayım: Ben bu konunun ne dinle ne laiklikle ne imam-hatip okullarıyla ne Kur’an kurslarıyla ne cumhuriyetle ne Atatürk’le bağlantılı olarak tartışılması taraftarı değilim çünkü konu bunlarla ilgili değil diye

düşünüyorum. Konumuz, eğitimle ilgili olan bir konu ve eğitim, hakikaten de Türkiye'nin ilerisini düşündüğümüzde son derece önemli bir konu.

Mesela, ben size şöyle bir araştırmadan söz edeyim: Goldman Sachs firması, ki bu uluslararası bir firmadır, bunun ekonomistleri her yıl dünya ekonomisini inceler ve sıralamaya koyarlar. Bunların yaptığı araştırmaya göre, iki yıl önceydi galiba ama fikirlerinin değiştiğini de zannetmiyorum, 2050 yılında Türkiye dünya ekonomisinde en önemli olabilecek on bir aktör arasına girebilir. Bunu aslında istatistiki olarak da belirlemişler. Ancak iki şart koşuyorlar. Bir tanesi, kadınların istihdama katılması, ki bu son derece önemli hakikaten ülkelerin gelişmesi açısından. İkincisi de genç nüfusun eğitilmesi. Yani, eğitim gerçekten de son derece önemli. Bir dönemde, bizim kendi Osmanlı geçmişimizde de işte böyle büyük fetihler, ülkeleri fethetmek, büyük toprak sahibi olmak, yer altı kaynakları filan iktisadi gelişmişlikte belki önem kazanıyordu ama bugün için hiç de öyle değil, herkesin, bütün iktisatçıların hemfikir olduğu konuların başında insan sermayesi geliyor. Yani sermayenizi insan sermayesi olarak tanımlayacaksınız ve oraya öncelikli olarak yatırım yapacaksınız. Bu, zaten herkesin bildiği bir şey ama ben tekrarlamak istedim.

Şimdi, dolayısıyla millî eğitimi yeniden düzenlemek, değiştirmek veya eğitimi -millîsini bile bırakayım- yeniden düzenlemek bir ülkenin geleceğini şekillendirmek anlamına gelmekte. Şimdi, bu kadar önemli bir konu, bu şekilde, daha... Ben şahsen iki gün önce duydum bunu, böyle 4+4+4 meselesini gazetelerden okudum. İşte yasa teklifini ele geçirdim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Şans topu gibi, hani var ya.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hakikaten öyle.

Anladığım kadarıyla bir süredir bu tartışılıyor fakat o tartışmanın da öyle çok gerilere gitmediği belli oluyor. Çünkü benim öğrendiğime göre, ki bu kesin bir bilgi, ilk defa olarak bu konu, yani İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu'nda değişiklikler yapılacaktır fikri ilk önce Kasım 2010'daki Millî Eğitim Şûrası'nda, gündeme gelmiş. Yalnız, bu Şûra toplanmadan altı ay önce, ki bu maalesef giderek AKP İktidarının da çok sık başvurduğu bir yöntem hâline geldi, Şûranın kompozisyonunda değişiklik yapılmış, karar alma yöntemleri değiştirilmiş bir yönetmelikle, bu da Tebliğler Dergisi'nde yayınlanmış. Şimdi bu değişiklikler sonucunda Şûra üyelerinin sayısı 500'den 750'e çıkmış, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen üyelerin oranı yüzde 60'tan yüzde 75'e yükselmiş, yani Bakanlığın doğrudan belirlediği üyeler ve toplantı yeter sayısında değişikliğe gidilerek Şûranın üye tam sayısının dörtte 1'inin oyuyla karar alınması sağlanmış. Şimdi, bu olacak iş değil. Yani bir şûra toplanıyor, bu kadar önemli bir konuda karar alacak, bir kere kompozisyonu değiştiriliyor bu toplantıdan önce. Millî Eğitim Bakanlığının oradaki aynı mesela HSYK'da yapıldığı gibi Adalet Bakanının ve Müsteşarının orada üye olması, çünkü hâkimler hakkında, bunların gelecekleri hakkında karar verecek bir kurulda doğrudan doğruya Adalet Bakanı var, yani bu kurumun bağımsız olacağını

düşünebilmek bile mümkün değil. Burada da öyle değiştiriliyor ve bu şekilde, bu Şûra... Verilen teklifte genel gerekçeler arasında da gündeme gelmiş “Bu Şûrada da kabul edildi.” deniliyor. Millî Eğitim Şûrası’nda, bu şartlar altında kabul ediliyor. Dolayısıyla, yani bu kabulün kendisi biraz sorgulanacak bir mesele. Şimdi bu gerçekten de tartışılmadı, yani bu Şûrayı falan göz ardı edersek, ki ben şahsen ediyorum söylediğim nedenlerden dolayı, tartışılmadı. Yani ilgili kurumlar, eğitim fakülteleri, üniversiteler; bu konuda kafa yormuş, kitap yazmış insanlar; bütün bir millî eğitim camiası, öğretmenler dâhil olmak üzere, veliler dâhil olmak üzere; hatta bu sabah Sayın Rıza Bey de söyledi, çocuklar da dâhil olmak üzere, yani bundan etkilenecek öğrenciler de dâhil olmak üzere; sivil toplum örgütleri, vesaire... Bunun gerçekten de çok ciddi bir biçimde tartışılmaya ihtiyacı var. Yani herkesin iki gün önce duyduğu bir meseleyi bugün bu Komisyona geçirmek, işte ne kadar sürecekse bu Komisyondaki tartışma ondan sonra Bütçe Komisyonuna yollayıp ondan sonra da Meclise getirip “Biz yüzde 50’ yiz -sabahleyin de onu söyledim- yüzde 50 oy aldık, tabii ki bizim istediğimiz olur, azınlığın mi olacak?” gibi demokrasiyi matematiksel bir mantığa indirerek ellerinin kalkıp bunun geçmesini ben fevkalade yanlış olduğunu düşünüyorum.

Sabahleyin de söyledim, bu teklif geri çekilmelidir ama çeşitli nedenlerden geri çekilmelidir. Onu da müsaadenizle açmak istiyorum. Şimdi, Engin Bey kendi öz geçmişini söyledi, ben de çok kısa olarak şunu söyleyeyim: Ben otuz iki yıl bir devlet üniversitesi olan Boğaziçi Üniversitesinde hocalık yaptım, siyasete girmeden önce de bir vakıf üniversitesindeydim, Bahçeşehir Üniversitesinde iki buçuk yıl; yani toplam otuz beş yıl eğitim camiasının içindeyim. Gerçi bu yüksek eğitim ama tabii öğrenciler ilk geldiğinde, ilköğretimden, ortaöğretimden ve lise eğitiminden geldikleri için ne şekilde geldiklerini de çok iyi biliyoruz. Şimdi ben Boğaziçi’ne 1976 yılında girdiğimde, Boğaziçi çok da ciddiye alınan bir üniversite değildi, daha yeni kurulmuştu, kimse öyle fazla önemsemiyordu falan. Ama giderek önem kazanmaya başladı ve bugün Türkiye’nin en iyi üniversitelerinden bir tanesi. Bana göre en iyisidir ama bir tanesi diyeyim de alçak gönüllü olayım. Bunun nedeni de yetiştirdiği öğrencidir, yani öğretim üyelerinden çok, verdiği derslerden çok, her şeyden önce yetiştirdiği öğrencidir. Şimdi, bu öğrenci neden bu kadar özeldir diye baktığınızda, niye mesela bu öğrenciler mezun olduklarında, istihdam olanaklarını aradıklarında herkes tarafından, devlet tarafından da, sivil toplum örgütleri tarafından da, medya tarafından da, değişik holdingler, firmalar tarafından da niye kapış kapış istihdam ediliyorlar diye düşündüğünüzde onların özelliğinin şu olduğunu düşünüyorum: Bu üniversiteden, ki bunu yapan başka üniversiteler ve başka kurumlar da var tabii, mezun çocuklar başka üniversiteden mezun çocuklara göre daha fazla bilgili değiller, daha çok şey biliyor değiller, mühendislikten çıkmışsa daha iyi mühendis değiller, belki İstanbul Teknik Üniversitesinden veya ODTÜ’den çıkan daha iyi mühendisler olabilir Boğaziçi’ne göre veya en iyi işletmeci, en iyi ekonomist, en iyi siyaset bilimci değil ama bu çocukların özelliği, ki iyi üniversitelerimizin hepsinde

var, Engin Arkadaşımın dediği gibi, akıllarının özgür olması. Bundan ne kastediyorum? Analitik düşünce. Yani soru sormayı bilmeleri, bir konuyu araştıracakları zaman nasıl araştırılacağını bilmeleri, dünyaya açık olmaları, dil bilmeleri, yaratıcı olmaları. Nitekim, mesela ben size bir örnek vereyim, Cannes' da birinci olan, kaç kerede uluslararası ödüller almış olan Nuri Bilge Ceylan, film yönetmeni biliyorsunuz, Boğaziçi Üniversitesi mühendislik mezunudur. Yani alakası yok, ne film okumuş ne sanatla ilgili dersler almış, mühendislik dersi almış ama o ortam içinde gidip de Türkiye' de Cannes gibi dünyanın en prestijli film ödüllerinden birini getirebilecek nitelikte bir öğrenci olarak çıkmış. Bunun gibi daha bir sürü, bir sürü örnek var film alanında, sanat alanında, başka alanlarda falan; burada onların hepsine girmeyeyim.

Dolayısıyla, burada söylemek istediğim şöyle bir şey: Bu yasa teklifine itirazlar... Ki pek çok sivil toplum örgütü tarafından itiraz edildi, demin bana mesela mesaj atılmış; TÜSİAD da "Aman bu öğrencilerin kalitesini düşürecekse, kız öğrencileri -ki ona geleceğim- örgün eğitimin dışına atacaksa biz buna karşıyız." diye TÜSİAD'dan tutun bütün kadın kuruluşlarına -öyle sadece bir tanesine, iki tanesine değil, çünkü ben bu kuruluşların birbirleriyle haberleştikleri sitelere de üyeyim, dünden beri kıyamet kopuyor- eğitim sendikalarına; Sabancı Üniversitesine bağlı ve bu konuda Millî Eğitim Bakanlığıyla da yıllardır birlikte çalışan Eğitim Reformu Girişiminin -zamanında Boğaziçi'nin eski Rektörü Üstün Ergüder'in, galiba şimdi Fuat Keyman onun başında- yayınladığı bir dilekçe var, CHP Kadın Kolları ve genel olarak kamuoyu. Şimdi, bunların bence hepsinin itirazı ve temel kaygısı, yasanın eğitim felsefesine ters düşmüş olması. Yani, demin de söylediğim gibi ne dinle ne imam-hatip liseleriyle ne Kur'an kurslarıyla falan ilgili olarak değil, asıl kaygı eğitimle ilgili bir kaygı, yani eğitimin kalitesiyle ilgili olan bir kaygı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Daha somut bir şekilde söyleseniz de biz de hep beraber ne anlama geldiğini öğrensek.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii, tabii; hemen şimdi geliyorum efendim, somut...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Kaliteden ne anladığınızı, eğitim felsefesinden ne anladığınızı...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii, hemen şimdi geliyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bu yapılan uygulamadan sonra nasıl etki vereceğini söyleseniz biz de çok yararlanacağız.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii onu anlatmaya çalışacağım Sayın Bakan.

Şimdi, bir kere her şeyden önce, bunu sabah da söyledim, şöyle başlayayım bununla ilgili olarak: Bu yasa gerçekleştiği takdirde dört yıldan sonra önemli bir grup öğrenciyi örgün eğitimin dışına attığı için fırsat eşitliğine aykırıdır diye düşünüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Onu nereden çıkardınız? Lütfen söyleyin.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Onu şuradan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Ben girmek istemiyorum ama burada...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sayın Bakan, siz daha sonra cevap verebilirsiniz değil mi efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Lütfen, siz bilim adamısınız, bakın kimseye bir şey söylemedim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Evet, evet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Siz bilim adamısınız, bilim adamı olarak konuşurken...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Anlatıyorum müsaade ederseniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Bilim adamı olarak konuşurken dürüst davranmak zorundasınız.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii ki.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Hepimiz dürüstüz Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Burada kız çocuklarının nasıl dışarıya atılacağını...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Ne demek bu? Hepimiz dürüstüz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Aynı şey sizin için de doğru Sayın Bakan. Bir müsaade ederseniz...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Ben bir bilim adamından bahsediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Konuşma düzenini bozuyorsunuz Sayın Bakan, bütün konsantrasyonu bozuyorsunuz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tabii, tabii... Sayın Bakan, siz de bilim adamısınız, ayın şey sizin için de doğru, onun için lütfen bir dakika dinlerseniz ben kendi görüşümü anlatmaya çalışacağım.

Şunun için söylüyorum: Bu 4+4+4 okuduğunuzda bu teklifi -belki niyetiniz başka, onu kastetmiyorsunuz ama buradan o çıkıyor- eğitimi, mecburi eğitimi, örgün eğitimi yani sınıfta bilfiil bir öğretmenin eşliğinde sınıf arkadaşlarıyla birlikte okumayı dört yıla indiriyor. Dört yıldan sonra birtakım öğrenciler çıraklık için bir yerlere gönderilecek, bir kısmı meslek okullarına gidecek, bir kısmı da evlerinde oturacak ve uzaktan eğitim alarak diğerleriyle eşit diploma sahibi olacak. Bu, eğer

yanılış bir algılamaysa bunu lütfen siz söz aldığınızda düzeltin ama buradan anladığım kadarıyla ve kamuoyundaki tartışmalarda şu ana kadar bu yönde. Yani cumhuriyet tarihinde ilk defa olarak ta benim çocukluğumda, ki eski bir tarihtir, beş yıl olan örgün eğitim, sınıf ortamında eğitim dört yıla iniyor. Şimdi, bunun en önemli sakıncalarından bir tanesinin, en başta onu söyleyeyim, fırsat eşitliğine darbe vurması olduğunu düşünüyorum. Şöyle ki; tabii ki buradaki, hepimiz milletvekiliyiz veya üst düzey görevlerdeyiz, bizler gibi eğitime önem veren insanlar çocuklarını o dört yıldan sonra da okula devam ettireceklerdir. Yani parası olan, imkânı olan, kentlerde yaşayan, eğitime önem veren pek çok insan çocuklarını dört yıldan sonra 4+4+4, ondan sonra üniversite, ondan sonra belki lisansüstü eğitime de göndereceklerdir. Asıl gönderemeyecek olanlar, fakir fukara olanlar ve tam da Sayın Canikli'nin sabahleyin bahsettiği doğu, güneydoğu, vesaire gibi Türkiye'nin az gelişmiş illerinde ve bölgelerinde yaşayan çocuklar olacaktır. Bu hakikaten kabul edilemez, yani bu çocuklar dört yıldan sonra örgün eğitimin dışına çekilecek, evde oturmaya ve evden uzaktan eğitimle... Bundan ne öğrenecekler, nasıl öğrenecekler falan, yani hakikaten herhangi bir eğitim felsefesine ters düşecek bir tablodur bu, orası hiç belli değil. Ama uzaktan eğitimle güya 21'inci yüzyılın çağdaş insanları, geniş bir perspektifi olan insanlar dünyaya açık insanlar, esnek istihdam politikalarına ayak uydurabilecek insanlar olarak yetişecekler. Bu, imkânsız.

Şimdi, bakın, aynı zamanda Sayın Canikli bu sabah biraz bahsetti, siz de anlattınız bunun amaçlarını. Burada verilen bilgiler de doğru değil Sayın Bakan. Sayın Canikli'nin söylediği, "Efendim biz inanıyoruz ki bu kız çocukları için daha iyi olacaktır." Şimdi böyle bir eğitim yasası inançla falan olmaz, yani daha iyi olacağını düşünüyorsanız nasıl daha iyi olacağını kanıtlamanız lazım. Ben, Sayın Canikli'yi Mecliste kaç kere dinledim, televizyonda da dinledim, son derece rasyonel konuştuğunu düşünüyorum, rasyonel bir kafası da olduğunu düşünüyorum, yani söylediklerine katılıyorum, katılmamam ama saçmalayan bir insan değil, rasyonel düşünce sahibi bir insan. Bugün, burada kendini nasıl savunacağını bilemedi, çünkü verdiği yasa teklifine bence kendisi de inanmıyor. "Bizim görüşümüze göre.", "Bizim inancımıza göre.", "Biz inanıyoruz ki böylece olacak." falan gibi sözler etti. Şimdi, böyle inanç üzerine millî eğitim gibi bir alanda bir yasa değiştirilemez. Mesela Sayın Canikli dedi ki: "Bizim görüşümüze göre, bize göre doğu ve güneydoğu illerinde kızların okullaşma oranları azaldı bu sekiz yıllık eğitimde." Tam tersi, lütfen, siz de daha iyi rakamlar vardır, bakın ve hesaplayın. Kızların okullaşma oranı artmıştır. Genel olarak da okullaşma oranı artmıştır. Rıza Bey bu rakamları verdi. Yani, burada iddia edilenin tam tersi.

Aynı şekilde deniyor ki, buradaki yasa teklifinde de var: "Dünyanın her yerinde kesintili eğitim var. Hiçbir zaman böyle devamlı bir eğitim yok." Burada mesele kesintili eğitim değil Sayın Bakan, demin siz de araya girip bunu söylediniz, benim çocukluğumda da kesintiliydi; ilkokullar ayrıydı, ortaokullar ayrıydı, liseler ayrıydı. Bazı okullarda da orta ve lise birleştirilmişti. Oraya

girdiğimizde, ben bir kız okulunda yatılı olarak okudum, on bir yaşında mıydım neydim, 11'inci sınıftakiler de on sekiz yaşındaydı, yani başımıza da hiçbir iş gelmedi çok şükür. Bunun gibi bir sürü okul vardı. Karışık olan da, sadece kız okulu olan da, sadece erkek okulu olan da; bir sürü okul vardı. Yani buradaki amaç bu tür bir kesintiye olabilir bu tekrardan o eski sisteme geri dönülüp ilkokullar, ortaokullar, liseler geri getirebilir.

Burada itiraz edilen nokta bu tür bir kesinti veya kesintisizlik değil, itiraz edilen nokta önemli bir grup öğrencinin örgün eğitimin dışına çıkarılıyor olması, yani evlerinde oturarak eğitim sistemine katılacak olmaları. Ve bu maalesef “On iki yıla çıkardık.” diyerek, hakikaten yanıltıcı bir söylemle birlikte gündeme getiriliyor. Burada on iki yıla falan çıkarılmıyor, mecburi eğitim dört yıla indiriliyor; bunu görmek zorundayız biz. Şimdi, dolayısıyla burada çok dile getirildi, ben tekrarlamak istemiyorum ama bunun gerçekten de en büyük zararı kız çocuklarına olacaktır. Zaten çok iyi biliyorsunuz, sizin İktidarınız döneminde de bu meseleyle çok uğraşıldı, kız çocuklarını okula nasıl çekebiliriz, bunların okullaşma oranını nasıl yükseltebiliriz diye Millî Eğitim Bakanlığı çeşitli kampanyalar açtı, televizyonlar açtı, sivil toplum kuruluşları açtı, “Haydi kızlar okula” vesaire ve yani Allah'tan bir miktar durum düzeldi, okuma yazma oranları yükseldi, kız çocukların okullaşma oranları yükseldi. Şimdi bu geldiği takdirde, özellikle daha az gelişmiş bölgelerde, daha fakir bölgelerde kız çocukları okula gönderilmeyecektir. Ya evde tutulacak, ev işlerine falan yardım ettirilecek, daha küçük bebeklere falan baktırılacak bu çocuklar, dile getirildiği gibi bir kısmı belki çocuk gelin... Ki, bu da hakikaten Türkiye'nin kanayan yaralarından biri, on bir yaşında, on iki yaşında daha kendileri bebekken evlendirilen -kız çocukları olanlar bilir, on bir yaşındaki kız çocuğu hâlâ bebeklerle oynayan bir kız çocuğudur, çocuktur yani- kızlar... Ya öyle olacak. Ama aynı şekilde aynı problem erkek çocuklar için de söz konusu çünkü şunu biliyoruz ki, özellikle tarım kesiminde vesaire aileler tarlada çalışsın, evde çalışsın, her neyse yani ekonomik olarak zor durumda oldukları için çocuklarını çalıştırıyorlar. Onun da ötesinde bir de yani şehirlerdeki, büyük kentlerdeki oradan buradan göç etmiş, bu Kürt sorunuyla birlikte büyük kentlere gitmiş sokak çocukları ve sokakta çalıştırılan, dilenci olarak çalıştırılan çocuklar fenomeni de var. Yani bunları örgün eğitime çekeceğimize tamamen dışına itiyoruz.

Ve yine çok söylendi, eğitim aslında şey meselesi değil, “Evinizde oturun, kitap okuyun, televizyonda birtakım uzaktan programlar olsun, bunları dinleyin.”; aynı ayar da.. Hayır efendim, değil; yani o sınıf ortamı çok şey fark ettiriyor. Yapılan bütün araştırmalar da bunun çok şey fark ettirdiğini gösteriyor. Yani öğrencilerin aynı sınıfta olmaları, teneffüse çıkmaları, birbiriyle alışverişleri, birbirleriyle olan etkileşimleri, hocalarıyla olan etkileşimleri gerçekten çocukların pedagojik açıdan, çocukların büyümesi, çocukların daha demokrat, daha hoşgörülü, daha liberal insanlar olması için son derece önemli. O kadarki mesela bu araştırmaları çok sık yapan dünya

değerler araştırmasının içinde Türkiye’den katkı sunan benim meslektaşım Yılmaz Esmel diyor ki: “Hayret bir şey, ne soru sorarsanız sorun, eğitim kademesi arttıkça daha demokrat olanların oranı yükseliyor. Yani anlaşılan -ki biz çok eleştiririz eğitim sisteminin içeriğini, hakikaten de çok sorunludur Türkiye’deki eğitim sisteminin içeriği, yani şeyden başka- çok eleştiririz ama yani bütün bu eleştirilerimiz fasa fiso anlaşılan.” diyor. Çünkü bir grup çocuğu sınıfa koyun, onlara bir öğretmen hiçbir şey öğretmesin, şarkı söyletsin, yine de fark ediyor; sorduğunuz soruda ilkokul mezunu okumamışa göre farklı cevaplar veriyor, lise mezunu ilkokula göre, üniversite falan.

Dolayısıyla, bu yasa teklifi kanıtlanmayan birtakım varsayımlara dayanıyor ve kanıtlanmayan birtakım iddialara dayanıyor. Yani hiçbir kanıtı yok buradaki bu iddiaların. Mesela deniyor ki işte dünyanın her yerinde, demin söylediklerimin yanı sıra, 6-14 yaş arasındaki çocuklar tek aşamada düzenlenmemiş. Bunlar sayılıyor, işte şu ülkede böyle, bu ülkede böyle. Demin de söylediğim gibi onların öyle olması mecburi eğitimin belirli bir yaşa kadar mecburi olduğunun tersi anlamına gelmiyor, çünkü hakikaten de Amerika’sından Avrupa Birliğinin pek çok ülkesine, belki de hepsine kadar -ben hepsini bildiğimi iddia etmeyeceğim- belirli bir yaşa kadar çocuklar örgün eğitimin içinde tutuluyor. Hatta, Almanya’da bile, ki Almanya’da bu meslek okullarına yönlendirme biraz daha erken başlar, şimdi yeni alınan kararlara göre daha geç başlatmaya çalışıyorlar bunu. Çünkü hakikaten küreselleşmeyle birlikte ekonominin ve istihdamın niteliği de değişti. Dolayısıyla, bu esnek istihdam son derece önem kazandı.

Şimdi, bu genel şeyin yanı sıra, mesela kaynaştırma eğitimini de bu engelliyor. Engelli öğrenciler, zaten bunlarla sorunumuz var, zaten engelli öğrencilere yeteri kadar fırsat tanınmıyor bu ülkede. Şimdi bu tür bir şey olduğu takdirde 4+4+4, dördüncü yıldan sonra engelli öğrenciler de örgün eğitimin dışına atılacaklardır. Yani bunun o açıdan da çok büyük sakıncası var.

On yaşında mesleklere yönlendirilecekler ve burada, yani kusura bakmayın ama neredeyse komik iddialar var. Burada, bu yasa teklifinin 9’uncu sayfasında mesela deniyor ki: “On dört yaşını bitirene kadar henüz hiçbir meslek dalına yönelik temel ve hazırlayıcı eğitim almamış bir öğrenci için bu süreçte yapılacak tercihlerin bilinçli ve doğru tercihler olmasını beklemek mümkün değildir.”

Ha, buna katılıyorum, on dört yaşında da bilinçli tercih değildir ama siz bunu on yaşına indiriyorsunuz. On yaş, hiç mi hiç bilinçli tercih değil.

Bakın, demin Boğaziçi Üniversitesinden bahsettim. Boğaziçi’ne giren her öğrenci, -liseyi bitirmiş öğrenciler bunlar- ilk iki yıl boyunca ne istediğini, hayatta ne olmak istediğini, hangi mesleği seçmek istediğini öğrenebilsin diye -bütün Amerikan sistemi mesela bunun üzerine kuruludur- çeşitli alanlardan mecburen ders alır, mecburidir bu. Yani mühendis olarak girer ama siyaset bilimi dersi almak zorundadır, sosyoloji dersi almak zorundadır. Alakası olmayacak belki sosyoloji veya siyasetle ama almak zorundadır ve nitekim de çok öyle öğrenci görmüşüzdür -ailesi ısrar ediyor “Aman oğlum

mühendis ol.” diyerekten- mühendislik fakültesine gidiyor, alıyor sosyoloji dersini veya tarih dersini, tarihçi olmaya karar veriyor.

Şimdi, bu şanslı öğrencileri tanımak lazım ama on yaşındaki bir çocuk bu tercihi yapamaz, on dört yaşındaki, burada belirtildiği gibi tabii ki hiç hiç yapamaz ama siz “On dört yaşındaki yapamaz.” deyip ondan sonra bunu ona indiriyorsunuz.

Yani kendi içinde çelişkili bir yasa teklifi bu ve de bir öğrencinin ilgisinin ve becerisinin - buradaki iddia- küçük yaşlardan itibaren tespit edilebileceği.

Bakın, bunu tespit etmek mümkün değildir; aileler de tespit edemiyor, çocukların kendisinin tespit etmesini beklemek hiç hiç mümkün değil çünkü on yaşındaki bir çocuk, hani dediniz ya siz bugün o, bu... Benim bildiğim kadarıyla, on yaşındaki erkek çocukların hepsi mesela itfaiyeci olmak ister. Yani dolayısıyla hakikaten bilemez. Bilemediği içindir ki mesela ben yıllardır bu imam-hatip liseleriyle ilgili olarak katsayının kalkması taraftarıyım.

Şu açıdan taraftarıyım: Bunu haksızlık olarak görüyorum; bir. Yani mademki üniversiteye giriş eşit şartlardadır ve o sınavı kazanan herkes istediği yere girebiliyor. Sınavı kazanıyorsa tabii ki imam-hatip lisesi mezunu da kazanabilmeli ama onun da ötesinde şu nedenle de kazanabilmeli: Neden imam-hatip lise bir çocuk, on yaşındayken babası onun namına karar verdi diye, onu imam-hatip lisesine gönderdi diye imam veya hatip olmak zorunda kalsın? Böyle bir şey kabul edilemez.

Dolayısıyla, şu argümanım, yani benim en azından buna karşı olma argümanım, on yaşındaki bir çocuğun veya on bir yaşındaki bir çocuğun ne istediğini bilmemesine dayalı. Bilemez bu çocuklar. Başka bir otorite de onların namına karar veremez. Bakanlar Kurulu karar verecekmiş... Ne hakla karar veriyor benim çocuğumun hayatına Bakanlar Kurulu? Ne yapacağına, hangi tercihi yapacağına ne hakla veriyor? Anne babaların bile böyle bir hakkı yok aslına bakarsanız. Yani çocuklarını, evet, yönlendirebilirler ama çocuk belirli bir yaşa geldiğinde kendi seçimini yapabilsin diye sistemin ona bu olanakları tanıması lazımdır. Bu, tamamen olanakları ortadan kaldırıyor, devletin birtakım kurumları, Bakanlar Kurulu, bakanlar, sanki hepsi böyle eğitim felsefesine çok vâkıflarmış gibi bu bakanların, hepsi bunu çok çok iyi biliyorlarmış gibi ve hepsi sanki oradaki birtakım öğretmenlerin kararıyla “Bu çocuk buraya gidecek, öbür çocuk şuraya gidecek, öteki burada çırak olacak.” falan diyerekten, on yaşındaki çocukların hayatını belirleyecek. Yani “demokrasi” falan deyip duruyor AKP'nin bütün milletvekilleri, bunun demokrasiyle memokrasiyle, seçimle ilgisi yok ki demokrasiyle ilgisi olsun. Bu, hakikaten kabul edilebilecek bir mesele değil.

Şimdi, verilen oranlarda mesela deniyor ki: “AB ülkelerinde mesleki eğitim oranı -bu teklifte yüzde 60'tır.” Yüzde 60 değil efendim. Lütfen, bu teklifi veren arkadaşlarımız gitsinler, araştırınlar yüzde 48'dir mesleki eğitim oranı. Dolayısıyla yani şurada o kadar yalapaşap yazılmış ve aceleyle yazılmış bir teklif ki verilen bilgiler bile doğru değil.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – İstatistiki yalanlar onlar efendim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Okul öncesi eğitim, bu Şûra'daki... Şûra zaten tartışmalı bir şûra ama hiç olmazsa bir yıl okul öncesi eğitimi öngörmüş. Bu tekliften çıkmış o. Neden çıktığı belli değil. Yani hiçbir bilimsel gerekçe yok okul öncesi eğitimin çıkmasıyla ilgili olarak.

Ve de şey yani genel olarak verilen şey: “Mesleki eğitim her hâlükârda desteklensin, geliştirilsin...” Tabii ki desteklensin, tabii ki geliştirilsin yani hiç kimse “Mesleki eğitime yönlendirilmesin çocuklar.” demiyor ama bunu bu şekilde yapmak, 4'üncü sınıftan sonra yani 4'üncü sınıftaki çocuk, çocuk. Yani oğlan çocukları bilyelerle, kız çocukları bebeklerle falan oynuyor 4'üncü sınıftan mezun olduğunda. Biz bu çocukların kendi hayatlarını şekillendirebilecekleri, kabiliyetlerinin ne olduğunun farkına varabilecekleri, onlar varamıyorsa bakanların bunun farkına varabileceğini veya ailelerin veya öğretmenlerin farkına varabileceğini sanıyoruz. Hiç öyle bir şey yok.

Dolayısıyla da bu teklif geri çekilmelidir. Hakikaten bu kadar gayri ciddi bir biçimde, bu kadar çabucak böyle bir teklif getirilemez.

Buradan Sayın Bakan, sizden de ricam, AKP'li arkadaşlardan da ricam, bu teklifi geri çekmeniz, bunun kamuoyunda yaygın bir şekilde tartışılması, bütün bu görüşlerin ortaya çıkartılması. Yani belki de yanılıyorumdur bu eleştirilerimde. Belki de bütün bu tartışmanın sonunda “A, hakikaten ne kadar iyi fikirmiş.” diyeceğiz. Ortak akıl bu demek ama. Yani öyle bir hâle geldi ki hakikaten Mecliste, Meclis böyle bir şeye dönüştü, orada öyle insanlar kendi kendine konuşuyor, kimsenin dinlediği yok, dinlese bile herhangi bir şekilde AKP'li arkadaşlarımızı ikna edebilmek mümkün değil; vicdanlarına hitap etseniz bile ikna olmuyorlar ki çünkü karar vermişler ki bu yasa böyle çıkacak.

Şimdi bakın, demokrasi bu da demek değildir. Demokrasiler ortak akıl üzerine kuruludur. Yani demokrasinin en temel ilkelerinden biri olan düşünce özgürlüğü niye vardır? Neden düşüncenin özgür olması önemlidir? Yani ne olur kısıtlasak, ne olur sansürlesek? Niye önemli bu? Şu açıdan önemlidir: Çünkü düşünce özgürlüğü olmayan yerde neyin doğru, neyin yanlış olduğunu saptayabilmek mümkün değildir. Ancak özgürlük olacak, birtakım şeyleri tartışabileceksiniz ki mesela bu verilen teklif doğru mudur yanlış mıdır anlayabilelim, bunu siz de anlayabilin. Yani 3 arkadaşınız bunu yazmış diye bunu buraya getiriyorsunuz, şurada Allah bilir, AKP milletvekillerinin birini sorguya çeksek yüzde 70'i de haberdar bile değil bu getirilen şeyin ne anlama geldiğinden. Böyle bir şey olamaz.

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sizin sorguya çekme yetkiniz mi var?

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Efendim?

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Sizin sorguya çekme yetkiniz mi var diyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, sorguya çekeyim, “Allah bilir.” dedim ya. Siz de her lafa atlamayın, mesela diyorum.

Bizim arkadaşlarımız da bilmiyor, kimse bilmiyor, sorguya çekelim anlamında değil, siz de söylenen lafı mı anlamıyorsunuz Allah aşkına. Mesela diyorum, böyle bir şey yapılacak, olsa bir anket yapacak olsak Meclisin yüzde 70'i, yüzde 80'ini belki de cevap bile veremeyecek "Şu teklif neyle ilgilidir?" Burada 3-5 kişi, ilgilendik diye geldik konuşuyoruz.

Dolayısıyla, tekrar rica ediyorum: Sayın Bakan, lütfen bunu geri çekin. Demin siz dediniz ki: "Siz bilim insanısınız." Doğru; siz de bir bilim insanısınız. Bunun bilimsel temelini olmadığını da sizin de bilmeniz gerekir. Çok rica ediyorum, geri çekin, bu tartışılın kamuoyunda, sivil toplum kuruluşları tarafından tartışılın, eğitim fakültelerinin görüşü alınsın, bir konsensüs oluşsun, bir ortak akıl oluşsun, ondan sonra getirin, hep birlikte gönül rahatlığıyla bu yasayı hepimiz onaylayalım.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Toprak.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Saat altıda buluşmak üzere ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 17.40

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.12

BAŞKAN : Nabi AVCI (Eskişehir)

BAŞKAN VEKİLİ : Avni ERDEMİR (Amasya)

SÖZCÜ : Fikri IŞIK (Kocaeli)

KÂTİP : Osman ÇAKIR (Düzce)

----- 0 -----

BAŞKAN – Şimdi oturumu açıyorum.

Arkadaşlar, elimizde on sekiz konuşma talebi var. Bu arada hemen bütün gruptan arkadaşların da konunun bir alt komisyonda görüşülmesine ilişkin gayri resmî talepleri var.

Elimizde iki tane önerge var, bir tanesi alt komisyona havaleyi sağlayabilmek için kifayeti müzakere önergesi, diğeri de hemen arkasından, uygun görürseniz oylamaya sunacağımız alt komisyona havale önergesi fakat isimlerini yazdırmış olan arkadaşlarımız konuşmak istiyorlar, yani bunları hemen işleme koyamıyorum şu anda. Bu arkadaşlarımızın bu taleplerini geri çekmemeleri nedeniyle o işlemi yapmıyoruz ama şunu yapabiliriz uygun görürseniz: Eğer, bu listedeki arkadaşlar konuşmalarını daha ekonomik, daha nokta atışı yaparlarsa ise hem alt komisyonda konuşulacak konulara şimdiden bir katkıda bulunmuş olurlar, nerelerde, alt komisyon hangi konularda uzlaşma arayışı içinde olmalıdır? O konuda bir işaret alınmış olur bu konuşmalardan hem de bu akşamki konuşmalarımız en verimli biçimde tamamlanmış oluruz.

Ben, bu özel ricayla, yani konuşmalarımızın mümkün olduğu kadar konuyla sınırlı, kanunla sınırlı tutularak ve alt komisyonda görüşülecek konulara katkıda bulunacak ifadelerle yapılması hâlinde bu akşamki toplantımızın daha verimli olacağını ümit ediyorum ve bu beklentiyle, bu ümitle Sayın Özcan Yeniçeri'den başlayarak tekrar teklifin tümü üzerindeki görüşmeleri başlatıyorum. Eğer, çok uzun sürerse konuşmalar yani bu beklentilere uymazsa o zaman ister istemez kifayeti müzakereyi gündeme sunmak zorunda kalabilirim ama kalmamayı ümit ediyorum.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Ama söz verdiniz Başkanım. Hepimiz konuşmak üzere hazırlandık.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkanım, haftaya toplanalım bir daha.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başkanım bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Başkanım, şimdi alt komisyona gidecek, bugün tümü üzerinde müzakereler başladı.

BAŞKAN – Onu bitirelim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yani, tabii takdir sizin. Veleve ki uzadı ve alt komisyona havale ettiniz. Alt komisyondan tekrar geldiği zaman Başkanlığın tasarrufu şu mu olacaktır: “Tümü üzerindeki görüşmeler yapılmıştır.” deyip maddelere mi geçeceksiniz yoksa alt komisyondan geldikten sonra...

BAŞKAN – Maddelere geçeriz ama maddelere geçmiş olmamız tümü üzerindeki görüş beyanına bir mâni değil. Yani, zaten dikkat ederseniz usul üzerine konuşurken bile maddeler üzerinde konuşur gibi konuştuk, dolayısıyla, yani kompartımanlar hâlinde artık şey bitti, geneli üzerinde fikir beyan edilmez gibi bir kısıtlamamız yok.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yönetim anlayışınız bu olduktan sonra pek sorun yok.

BAŞKAN – Yok, onda bir sorun olmaz. Yani, maddeler üzerinde konuşurken de aynı rahatlıkla konuşuruz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Haftaya toplanalım efendim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Böylece alt komisyonda görüşülmüş şeylere de belki bir daha değinmeyiz, tekrar geri dönme şeyi varsa...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yeniçeri...

MUSA ÇAM (İzmir) – Efendim, o zaman hiç başlamayalım eğer bu konuda mutabakat sağlanacaksa...

BAŞKAN – Hayır, bazı arkadaşlarımız “Biz konuşmalarımızı hazırladık mutlaka konuşmak istiyoruz.” diyorlar.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Bugün ara verelim, haftaya tekrar devam edelim.

BAŞKAN – Efendim...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Kaldığımız yerden haftaya devam edelim, çarşamba günü toplanalım.

BAŞKAN – Alt komisyon metni üzerinden gideceğiz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır, alt komisyon daha sonra toplansın. Yani, bugün illaki 18 kişinin konuşması Allah'ın emri değil, yani bir gün daha toplanırız önümüzdeki hafta.

BAŞKAN – Değil ama biz...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Aceleniz ne?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Başkanım, onar dakika konuşsalar yüz seksen dakika eder.

BAŞKAN – Üç saat eder, evet. Beşer dakika konuşurlarsa bir buçuk saatte bitiririz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O açıdan diyoruz ki, hem Sayın Bakanımız hem siz zaten tartışılmasından yanasınız, çok da teşekkür ediyoruz...

BAŞKAN – İşte, alt komisyonda tartışalım, oradan çıkacak sonuçlara göre...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, alt komisyonda görev alacak arkadaşlar açısından buradaki görüşleri almak önemlidir.

BAŞKAN – İşte alalım, şimdi alıyoruz...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Alıyoruz ama 18 kişi var diyorsunuz daha.

BAŞKAN – Ne yapalım? İşte söyledim...

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – İşte, o nedenle belli bir saatte tatil yaparsınız, kapatırsınız, önümüzdeki hafta içinde bir gün yeniden toplanırız, bütünü üzerindeki görüşler tamamlanır, sonra alt komisyona iner.

BAŞKAN – Yok, bugün bitiririz, merak etmeyin bugün bitiririz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – O zaman bir acele var demek ki!

BEDİİ SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Çok özür dilerim, usul için söylüyorum, mesela ben de bir şeyler söylemek istiyorum tamamı hakkında ama “18 kişi var.” dedi Sayın Başkan, ben de “Tamam bu 25-30 olmasın o zaman. Eğer alt komisyondan sonra tekrar dönecekseniz genele ben söz hakkımı kullanmam.” dedim ama “Bugün konuşanlar ancak, bir daha bütünü hakkında konuşamazsınız.” dersiniz, o zaman bizim de hakkımız yenmiş olur, o yüzden...

BAŞKAN – Sayın Batum, biz siz gelmeden önce ilk oturumumuzda usul üzerine konuşurken bile geneli üzerinde, artı, maddeler üzerinde konuşmalar yapıldı zaten. Yani öyle söz kesmedik, yani “Bu usulle ilgili değil, siz şimdi usule dönün.” filan demedik.

BEDİİ SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Maddeler üzerinde konuşmaya başladığımız zaman da aynı rahatlık içinde konuşuruz.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Sayın Başkan, şimdi hafta sonu bizim kurultayımız var, yani hem alt komisyon çalışmaları hem de bütünü üzerine olan konuşmalar konusunda o kurultayımızı dikkate alabilerseniz, pazar ve pazartesi, yani ilk toplantı örneğinin hani salı günü olabilirse, mesela söyleyeceğimiz şeyler de var, alt komisyona da gelebiliriz...

BAŞKAN – Şimdi, bugün kurarsak alt komisyonu yarın çalışabilir, hafta sonu bilmiyorum...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Yani, şimdi eğer öyle bir çalışma yapılacaksa en azından cumartesi, pazar, pazartesi, yani Komisyonun, alt komisyon da dâhil olmak üzere...

BAŞKAN – Çalışır.

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – ...çalışmamasını talep ediyoruz. Yani, kurultayımız var. Yani, cumartesi, pazar, pazartesi kurultayımız var, yani mümkünse salı günü alt komisyon çalışmaları başlasın çünkü ona da katılmak istiyorum ben.

BAŞKAN – Yarın var, cuma var... Pazartesiyi boş bırakalım diyorsunuz ama...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Hayır, cumartesi, pazar, pazartesi, üç gün bizim ihtiyacımız var.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Cuma, cumartesi çalışıp pazar, pazartesi çalışılmaz, salı günü devam edilebilir. Yani onlar olabilir, onlar tartışılır, konuşulur. Alt komisyona girecek arkadaşların şeyiyle... En azından bu arada sivil toplum örgütlerini dinlemiş oluruz.

BAŞKAN – Hafta sonunda mesela alt komisyon sivil toplumu da dinleme imkânı bulur çünkü sendikalardan gelen arkadaşlar da bu listenin içinde yer alamamalarından şikâyetçiler, dolayısıyla hafta sonunu alt komisyonda değerlendiririz sivil toplumla ilişkiler bakımından.

FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Yani, pazar, pazartesi sizin kurultayınızla ilgili bir şey yapmayız ama cuma, cumartesi çalışırız, ondan sonra salı günü artık olgunlaştırırız ve esas komisyona getiririz onda sorun olmaz.

BAŞKAN – Uygun mudur?

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, şimdi, pazar, pazartesi kurultayımız olacağı için yarından itibaren bizim birçok delege arkadaşlarımız gelecekler, biz onlarla olacağız, yani alt komisyonda olan arkadaşlarımız da dâhil olmak üzere, hiç kimse şey yapamayacak.

BAŞKAN – Yapmayın, 1 arkadaşımız...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, yemekler yeniyor, oturuluyor, konuşuluyor. Yarından itibaren birçok insan gelecek.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Sayın Başkan, yani bu aceleli sebebi anlamakta zorlanıyoruz.

BAŞKAN – Programımıza uymak için, Komisyon gündemine uymak için.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Efendim, bu ne aceledir? Yani, ne olur iki-üç gün sonra toplanılsa?

BAŞKAN – Acele etmiyoruz, kurultayı hesaba katarak erteledik zaten.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Hayır, yani alt komisyon toplantısının da acelesi nedir, önümüzdeki hafta, salı günü niye yapmıyoruz alt komisyon toplantısını? Salı sabahı yapalım alt komisyon toplantısını.

BAŞKAN – Salı günü de yapacağız evet.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Alt komisyon toplantısını salı günü yapalım efendim.

BAŞKAN – Salı günü de yapacağız ama arada cumartesi, pazar alt komisyon toplanarak sivil toplum, sendikalarla görüşebilsin diye düşünüyoruz.

FATMA NUR SERTER (İstanbul) – Nasıl olacak? Kurultay var efendim. Öyle şey olmaz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Nasıl görüşecek bizim arkadaşlar, nasıl olacak yani? Olmaz öyle şey!

BAŞKAN – Buyurun

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

Öncelikle duyarlılığınıza teşekkür ediyoruz ama tabii alt komisyonda bu sivil toplum örgütleri konuşurken de biz dinlemek isteriz, yani onların görüşlerini almak isteriz. Mesele 1 kişinin bunu dinlemesi değildir, mesele bu sosyal kesimlerin, sendikaların, bu alanla ilgili diğer kesimlerin ne dediklerini... Biliyorsunuz, biz milletvekilleri olarak onların da bu konudaki önerilerinin ne olduğunu anlamak isteriz, yani yalnız alt komisyondan 3 kişinin bunu dinlemesi yerine milletvekilleri olarak, hatta Komisyon üyelerinin tamamı çünkü bu sürecin içerisine dâhil olacağı için, böyle yapılmasının çok uygun olacağını öncelikle düşünüyorum. Yani, kıyamette kopmaz, biz çalışmaktan kaçınan noktada değiliz ama bu hafta bir kongremizin olduğunu bilinmesini istiyoruz. Yarın delegelerin büyük bölümü geliyor, bir kısmıyla temas hâlinde olacağız, oraya da bir zaman ayrılması açısından salı günü asgariden alt komisyonda eğer görüşülecekse orada da biz dinlemek isteriz. En azından sosyal tarafları dinlemek isteriz.

İkinci söyleyeceğim de şu: Eğer, sizin dediğiniz gibi bir yöntem uygulanacaksa ben de konuşma isteyenlerden bir tanesiyim bütününe ilişkin bir konuşma esas komisyonda görüşüldüğünde bizim söz hakkımız baki kalacaksa ben bugün feragat edebilirim. Yani, bu olacaksa o zaman bugünü de değerlendirmek açısından, bugünü de tamamlamak açısından bu anlamdaki bir öneriye ben de katılmak isterim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben de bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, efendim çeşitli arkadaşlarımız konuşmalarında bu eğitim meselesinin ne kadar önemli olduğunu dile getirdiler, ben de bunu vurguladım. Gerçekten de Türkiye'nin birkaç neslini şekillendirecek bir meseledir bu. Yani bu yasa teklifinin şu veya bu şekilde çıkması hakikaten de ileriki nesillerin nasıl şekilleneceğine karar vermemiz anlamına geliyor. Dolayısıyla, bunu aceleyle getirmenin hakikaten bir gerekçesi yoktur diye düşünüyorum.

Şimdi, sivil toplum örgütleri ve diğer kuruluşlarla cumartesi, pazar alt komisyon konuşur dediniz ama bu böyle bir günde, iki günde görüş alınabilecek bir mesele değil, yani bunu hakikaten uzun bir sürece yaymak lazım, bu bir.

İkincisi “Burada söz isteyen arkadaşlarımız daha kısa, daha öz üçer dakika, beşer dakika konuşsunlar.” demek de bence haksızlıktır çünkü daha önce konuşan bizler sınırsız bir şekilde konuştuk, öyle karar verilmişti. Gerçekten de değer herkesin fikrini almaya çünkü siz her ne kadar “Olay açığa çıktı, işte maddeler de görüşüldü.” falan deseniz de burada çok daha farklı fikirde olan arkadaşlarımız olabilir. AKP'li arkadaşlarımızdan da farklı fikirde olanlar ve görüşlerini bildirmek

isteyenler olabilir, o nedenle benim de teklifim salı günü tekrar bu komisyonun devam etmesi, bu genel görüşmenin bitirildikten sonra alt komisyona havale edilmesi ve alt komisyonun da bunun uzunca bir süre, gerçekten nasıl ki Anayasa Komisyonu çeşitli görüşleri almak için beş aydır galiba bununla uğraşiyor, buna benzer bir sürecin kabul edilmesinin daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Lütfen bunu aceleye getirmeyelim, bunu Sayın Bakandan da rica ediyorum, hatta demin benim ricam, bu önerinin, bu teklifin geri çekilmesi, hakikaten, gerçekten de toplumda tartışılıp ondan sonra bir görüş birliğine varıldığı zaman getirilmesi yönündeydi.

Teşekkür ederim. Bunu böyle yapalım derim, doğru olan budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkan, Bakanın bu konuda fikir söyleme hakkı, yetkisi var mı bilmiyorum ama yoksa öyle bir yetkim beni affedin. Yani, konuşmalardan sonra ben de bir teklifte bulunmak istiyorum size. Şimdi, MHP’den arkadaşlarımızdan hiç konuşan olmadı, uygun görüyorsanız en az 2 arkadaşımız da MHP’den konuşsun.

BAŞKAN – Evet, önerimiz oydu zaten.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Sonra, kifayeti müzakere anladığım kadarıyla alt komisyon kurulması için izleyeceğimiz bir süreç.

BAŞKAN – Evet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Kifayeti müzakere dedikten sonra şayet yine Komisyonun çalışma tüzüğü veya mevzuatı gereği tekrar geneli üzerinde görüşmeye geri dönemiyorsanız...

BAŞKAN – Dönemiyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Mesela, burada mutabakata varılabilir, maddelere geçildikten sonra 1’inci madde yine herkes geneli üzerinde görüş beyan ediyormuş gibi konuşabilir.

BAŞKAN – Tabii...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Dolayısıyla, eğer bunu uygun görüyorsanız, bence alt komisyonun ne zaman çalışacağına kararını Komisyon vermesin, alt komisyon oluşturulsun, alt komisyon, komisyondaki üye arkadaşların zamanına uygun bir şekilde, kendi çalışma kararını, saatini, yerini belirlesin. Biz de salı günü, uygun görüyorsanız tekrar toplanalım ve o gün görüşmeler devam etsin. Eğer, uygun görürseniz.

BAŞKAN – Bu önerinin bir adım ilerisi de zaten şu: Yani, alt komisyondan gelecek metin üzerinde yapacağımız konuşmalar da zaten netice itibarıyla geneli üzerinde konuşmalar olur.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ÖMER DİNÇER (İstanbul) – Belki orada bazı düzeltmeler olacak.

BAŞKAN – Çünkü, orada nasıl bir değişikliğe uğrayacağını bilemeyeceğimiz için gelen alt komisyon metni geneli üzerinde konuşmaya elverişli bir metin olacak, her konuda konuşabileceğiz demektir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, bir katkıda bulunabilir miyim efendim?

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hem sizin hem Sayın Bakanın bu konudaki yaklaşımını şöyle görüyoruz: Evet bir iktidar partisi var bir de Cumhuriyet Halk Partisi ana muhalefet partisi var, MHP var, grubu bulunan partiler var. Bu konu öyle ya da böyle gündeme geldi, tartışılması gerekir. Biz de kötü bir şey demiyoruz Sevgili Başkanım, Sayın Bakanım da ifade etti, biz bu konuşmalarımızı geriye çekebiliriz ve MHP'den arkadaşlarımızın fikrini büyük bir samimiyetle dinleriz, fakat bir anlayış istiyoruz, diyoruz ki, bir ana muhalefet partisinin çok da önem verdiği bir kurultayı var, bu kurultayında alt komisyonda bulunacak olan üyemizin yarından itibaren bir sıkıntısı var. Bu yasa iki gün sonra tartışılrsa hiç kıyamet de kopmaz. Diyoruz ki, salı gününe kadar izin verin efendim, biz de bu konuşmalarımızı geriye çekelim, biz kendi görüşlerimiz kendi arkadaşımıza iletiriz, o da size iletir. Ama sizden ricamız, salı günü alt komisyon çalışmalarına başlasın, iki günde mi bitirir, bir günde mi bitirir, üç günde mi bitirir, ondan sonra bu noktaya gelsin diyoruz. Biz bu kurultayı daha önceden planlamadık efendim, yani denk geldi. Sayın Bakan da az önce ifade etti, böyle bir denk geldi.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sivil toplum örgütleriyle görüşmeyi de alt komisyon salı gününden sonra yapsın efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Böylece daha olgunlaşır efendim, hem birbirimizi daha iyi anlamış oluruz.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle yapalım: Anlayışınıza çok teşekkür ediyorum, bu netice itibarıyla benim veya arkadaşlarımızın Divan olarak karar vereceğimiz bir konu değil. Şimdi, konuşmaları alt komisyon kurulacağı ve bir süre sonra tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlayacağımız varsayımıyla konuşmalara başlayalım. Ondan sonra kifayeti müzakereyi verelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, kifayeti müzakere, konuşmalar bittikten sonra...

BAŞKAN – Konuşmalar bittikten sonra vereceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama 18 kişi konuşacak.

BAŞKAN – 18 kişi konuşacak, evet.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki efendim.

BAŞKAN – Ona göre konuşacaklarını ümit ediyoruz arkadaşların.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır, konuşmazlar.

BAŞKAN – O zaman komisyon... Ben bir süre sonra önermeleri işleme koymak zorundayım yani kifayeti müzakereyi oylamaya koyarım.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kifayeti müzakere, İç Tüzük gereği -efendim, siz benden daha iyi biliyorsunuz- belirlediğiniz konuşmacılar bittikten sonra olur.

BAŞKAN – Tamam, bekleyeceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam efendim, konuşuruz o zaman, peki.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Başkan...

BEDİİ SÜHEYL BATUM (Eskişehir) – Sayın Yeniçeri, bir dakika...

Sayın Başkan, ben zamanınızı almak istemiyorum ama usulen bir şey söylemek istiyorum: Burada çok deneyimli arkadaşlarımız da var, Sayın Grup Başkan Vekilimiz de var. Örneğin, ben de tümü üzerinde söz söylemek istiyorum, milletvekili de her zaman sözünü komisyonda söyleyebilme imkânına sahip. Şimdi, ben, burada sizi fazla meşgul etmemek için “Söz almam.” dedim ama “18 kişi konuşacak, başka kimse konuşamayacak.” dediğiniz takdirde benim söz hakkım elimden alınmış olur. Sizin bunu istemediğinizi biliyorum ama bu yüzden ya bunu dedikleri gibi bugünlük kifayeti müzakere kabul ederim, bugünlük yeterdir görüşmeler, salı gününden tekrar başlayacağız ama şimdi 18 arkadaşım konuşup ben de konuşmayacaksam, usulen söylüyorum, İç Tüzük’e aykırı davranmış olmaz mıyız? Ben de çünkü konuşmak istiyorum, benim de söz hakkım var ve komisyon üyelerinden sonra da konuşacağım amma velakin burada arkadaşları bekletmeyelim. Ben uzatalım, özellikle mahsus uzatayım diye söylemiyorum ama İç Tüzük’te benim hakkım var, konuşma hakkım, o yüzden kusura bakmayın zamanınızı aldım, buna bir çözüm bulmak zorundayız. Ya bugün bırakalım, salı günü devam edelim buna, o zaman akşama kadar, sabaha kadar konuşuruz ve herkes şeyini söylemiş olur, ondan sonra salı günü komisyonu kurarlar, salı günü akşamı başlar komisyon, alt komisyon çalışmalarına ya da bizim hakkımızı elimizden almayacağınıza inanıyorum. Çok teşekkür ederim. Yani “Bunu bir birleştirelim, bir şekilde İç Tüzük’e uygun bir çözüm üretelim.” diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Yeniçeri.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Neyse, biz artık fiilî, de facto durum yaptırtmayın bana çünkü saatlerce bekliyoruz ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak da biz hiç konuşmadık.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli komisyon üyesi arkadaşlarım...

BAŞKAN – Affedersiniz Sayın Yeniçeri, bir açıklamaya yapayım da ondan sonra.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Buyurun.

BAŞKAN – Aslında sırada Recep Gürkan Bey vardı.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Özcan Hoca’mdan sonra konuşacağım.

BAŞKAN – Anlaştınız mı? Tamam, buyurun.

RECEP GÜRKAN (Edirne) – Çünkü Özcan Hocamın iki tane kitabı var.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Benim, tabii, eğitimle ilgili daha içerikli olarak yazdığım kitaplardı. Eğer bu devam etseydi ikisini baştan sonuna kadar okuyacaktım ama şimdi öyle yapmayacağız. Ancak önce bir şeyi söylemek istiyorum: Çok değerli arkadaşlarım, şimdi, ben konuşmaları hep izledim, konuşmalarda dikkatimi çeken bir şey oldu. Gerçekten üzüm yemek mi istiyoruz, bağcıyı dövmek mi istiyoruz? Ben bunu ayırt edemedim.

Şimdi, şöyle bir hep galatı meşhur vardır ve herkes girdiğiniz zaman da bürolarda arkalarına yazarlar ve asarlar, derler ki: “Büyük insanlar fikirlerden bahseder, orta boy insanlar olaylardan bahseder, küçük insanlar da kişilerden bahseder.” Tabii, bu tür toplantılarda, belki bilmiyorum, bu siyaseti ben normal klasik anlamıyla veya klasik yürütülme biçimiyle çok fazla algılamıyorum ve bunu çok da doğru bulmuyorum aslında. Kişilerin birbirlerini hırpalamak suretiyle elde edebilecekleri bir üstünlüğün çok geçici, çok da yapıcı bir boyut kazandığının ben çok doğru olmadığını düşünüyorum. Şimdi, bunu ifade ettikten sonra şunu söylemek istiyorum: Niteliği olmadıktan sonra, ister eğitimi kesintili yapın ister eğitimi sürekli yapın, bundan kimin ne faydası olabilir? Eğer eğitim bir memlekette kişilerin davranışlarında istenmeyen değişiklikler meydana getirme süreci ise yani eğitim kendi amacına mugayir yani aykırı bir süreç veya bir proses içerisine girmişse o eğitimin süresinin kesintili olmasının, kesintili olmamasının mantıki ve akli bir temeli olmaz. Bu yönü itibarıyla bizim aslında üzerinde durmamız gereken şey eğitimin içeriğini doldurmak, eğitimde nitelik nasıl artırılır onun üzerinde yoğunlaşmak.

Ben size bir şey söyleyeyim; burada herkes bayağı kesir düşünüyor, parçalı düşünüyor, bir boyuttan düşünüyor. Ben bu memlekette bir şeyi anlayamadım, o da şu: Çok kerli ferli adamlar, çok büyük belli bir mekanizmanın başında olan adamlar bir bakıyorsunuz birisinin milletin problemi var, birisinin devletle problemi var; birisi “Türk’üm” demekten imtina ediyor, birisi “Müslüman’ım” demekten imtina ediyor. Enteresan bir şey yani bu bütünsel bir anlayışla bu değerlerin devletin bizim devlet, milletin bizim millet olduğunun farkına vararak bir politika üretsek acaba ne kaybederiz diye soruyorum. Biz, dinimizle niye kavga edelim? Biz, devletimizle niye kavga edelim? Biz, milletimizle niye kavga edelim? Biz, niye birbirimizi farklı, sanki düşmanmış gibi, sanki hep kötü şeyleri düşünüyormuş gibi ele alarak değerlendirelim ki? Acaba karşımızdakinin yerine biraz kendimizi koyarak olgunun başka, algının daha başka şekillendiğini, aslında verilmek istenen mesajın bizim algıladığımız gibi olmadığını niye düşünmüyoruz? Bu soruları sorarak işe başlamak lazım. Ben bekliyordum ki böylesine çok ciddi, çok yapısal, gerçekten büyük değişiklikler meydana getirme ihtimali bulunan böyle bir yasa teklifi önümüze gelmeden önce -burada diğer arkadaşlar da söyledi- bunların bir çalışması önümüze gelmeliydi, birkaç tane kitap önümüzde olmalıydı. 4 artı 4 artı 4’ün yaratacağı toplumsal fayda, kişisel ve şahsiyet üzerinde üreteceği yapıcı ya da üretici bir sonuç

nedir? Bunları ortaya koyan çalışmaları görmek isterdik; bunları ortaya koyan millî eğitim şûralarının kararlarını görmek isterdik; bunlarla ilgili alan çalışmaları görmek isterdik; bunlarla ilgili yapılmış panelleri görmek isterdik; üniversitelerde bu tartışmaların belirli bir noktaya, özellikle eğitim fakültelerinde belli bir noktaya gelmesini beklemek ve görmek durumundaydık. Şimdi, üç sayfalık bize bir kanun tasarısı geliyor “Gelin, bunu konuşalım.” Bunun neresini... Tutacak tarafı yok ki konuşasınız. Konuşsak ne olur konuşmasak... Ben size beş sayfa yazayım getireyim yarın buna benzer bir şey: 2 artı 2 artı 2 çarpı 4! Bundan nereye gideceğiz biz? Yani yapısal değişimi yapalım, sınıflandıralım, klasifiye edelim, okullar açalım, okullar kapatalım; biz nereye gidiyoruz? Bu ülkede anlaşılmayan bir şey var, bu ülkede hükûmetler devlet gibi kuruluyor. Bu ülkede her bakanlığın, her bakanın kendisine göre bir politikası üretiliyor. Bir millî eğitim politikası var. Biz kişilere bu yetkiyi millet olarak niye veriyoruz? Bizim millet olarak kişilere verdiğimiz yetki, şu ortaya konulan temel ilkeler ve değerler doğrultusunda toplumu daha ileriye taşı yetkisi; toplumu değiştir, dönüştür, kendi kafa yapısına göre inşa et yetkisi değil. Bunları jakobenler yapar, bunları siyaset mühendisleri yapar ve buna hiç kimsenin hakkı yok ki. Dolayısıyla, bu meseleyi biz tartışırken şunu getirmemiz gerekiyordu, şimdi o noktaya geldik. Ben Sayın Başkana ve diğer sağduyulu davranan bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Geldiğimiz nokta şu: Ya bir iktidar var, böyle güç sarhoşu olmuş “İnanılmaz, yüzde 50 oy aldık, her şeye kadiriz.” diyor, “Hikmeti hükûmetiz.” diyor. Ya tamam, tebrik ediyoruz, kutluyoruz, zaten onun için meşrusunuz, onun için ülkeyi yönetmenize ses çıkarmıyoruz yoksa isyan ederdik, dağa çıkardık. Onun için baş eğiyoruz. Milletsiniz siz, milleti irade ediyorsunuz. Bizim o zaman şunu, “Siz çoğunluğun akılcı acaba en doğru akıl mıdır?” sorusunu sormamız lazım. Hayır. Ben söyledim, Meclis Başkanı seçilirken Sayın Çiçek’in de bizzat kendisine söyledim, “Hazreti Ömer’i getirsek seni seçecekler.” dedim. Yani belki şu muhalefette çok ciddi, gerçekten buna katkı sağlayacak adamlar var, niye bir tanesini Millî Eğitim Komisyonuna almadınız? Millî Eğitimin Sayın Başkanı AKP’li, yardımcısı AKP’li, sözcü AKP’li, kâtip AKP’li; çöpçü olsa o da AKP’li olacak. Bu nedir arkadaşlar? Yani bu nedir? Biz oradaydık. Ben bütün başından sonuna kadar hepsine... Beni alsaydınız oraya, deseydiniz “Kâtip ol da sen de yaz bunları veya burada bizi seyret.” Bir tane de CHP’den arkadaş alsaydınız, deseydiniz “Sözcülüğü de sen yap.” Hem şeyin altına elimizi sokarken biraz daha dikkatli bir şekilde sokmuş olmaz mıydık? Siz orada antidemokratik, çoğulcu diktatorya üretirseniz buradan sürekli bir biçimde sizin işlerinizi zorlaştıracak şeyler çıkar ortaya. Ben size ne dedim? Daha önce dedim ki: “Getirdiğiniz hep memleketin, milletin, ülkenin çıkarına olacak bütün tasarımlarda yanınızdayız ama eğer burada yanlış görürsek, biz burada birtakım kuşku görürsek bu ülke için, toplum için yanlış görürsek, bunu da yüksek sesle size ifade edeceğiz; o zaman siz de bize saygı duyun.” İki-üç defa söyledim. Hatta bunu söylerken CHP’li arkadaşlar “Hayırlı olsun AKP-MHP koalisyonu.” şeklinde de ifadede bulundular.

Biz, aklımızın, imanımızın ülke için duyduğumuz stratejik noktaya bu ülkeyi nasıl getireceğimiz düşüncesinin altına kim elini koyarsa, kim bununla ilgili bir şey yaparsa ona “Allah razı olsun.” demekten, ona destek vermekten, omuz vermekten çekinmeyiz. Biz siyasal anlamda zarar görmüş olsak bile kim ne derse desin. CHP’yle ilgili CHP’nin getirdiği tekliflere bazı yönelik “Bunlar haklı, bu doğru bir teklif.” dediğimiz zaman adam çıkıp diyor ki: “CHP’nin kuyruğuna takıldınız.” AKP’nin getirdiği bir şeye “Doğru.” dediğimiz zaman CHP’liler de diyor ki işte: “AKP’yle koalisyonunuz hayırlı olsun.” Sizin derdiniz ne arkadaşlar? Ben size sorayım, herkese birden soruyorum, buradaki bilimum hepinize soruyorum. Yani söylemek istediğim, muradım şudur: Aklın yanında ne zaman olacağız? Hakkının yanında ne zaman olacağız? Bu ülkenin çıkarlarının daha ileriye gitmesi için fikir, düşünce ve buna yönelik mütalalarımızı ortaya niye koymakta sıkıntı çekiyoruz? Ben bunun çok sağlıklı bir tartışma ortamı oluşturmadığını düşünüyorum. Bizde bir sistem vardır - Sayın Bakanım bunu çok iyi bilir- “Sistem yaklaşımı” diye bir şey var. Sistem, parçalardan meydana gelen, parçaların birbirleriyle ilişkisi olan ve dış çevreyle ilişkisi olan bir bütün olarak tanımlanır ve tariflenir. Yani parçalar var ve bu parçalar tek başına sistemi meydana getirmiyor, hepsi birleşiyor onların iç, dış ilişkileri sistemi meydana getiriyor. Bakın, bir makro sistem var, bir mikro sistem var. İçeriye doğru giderseniz neyi görürsünüz? Şimdi, hücre düşünün, protoplazma, çekirdek, hücre zarından oluşur. İşte protoplazmanın içerisinde endoplazmik retikulum, golgi cisimciği, ribozomlar, lizozomlar, mitokondriler, enzimler, şunlar, bunlar, var da var. Bunlar birleşiyor hücreyi meydana getiriyor, hücre birleşiyor dokuyu meydana getiriyor; doku birleşiyor organı meydana getiriyor; organlar birleşiyor organizmayı meydana getiriyor, -işte biziz- biz de birleşiyoruz sosyal meydana getiriyoruz. Makrokozmos, mikrokozmos, içeriye ve dışarıya doğru dediğimiz şey de bu. O zaman biz bu bağlamdan hareket edersek biz hepimiz bir parçayız ve bu ülkenin siyasetini, ekonomisini, sosyalini ya da toplumunu biz meydana getiriyoruz. Bir tanesi mayoz, mitoz bölünme, işte profaz, metafaz, anafaz, telefaz, safhalarından geçerek hücre bölünüyor. Bu bölünen hücreden bir tanesi “Ben kurala uygun bir biçimde bölünmüyorum.” derse ne oluyor biliyor musunuz? O zaman terörist hücre oluyor işte. Onun adına da “kanser” deniyor.

Şimdi, bir bakıyoruz herkes kendine göre bölünüyor, herkes kendine göre doğrular edinmiş, herkesin kendine göre normları ve ilkeleri var. Herkes kendisi için ama bu toplum herkes içindir. Biz, bu toplumun ihtiyaçlarına cevap vermek için buradayız. Hiç kimse –her anlamda söylüyorum- diğerinden çok fazla dindar, çok fazla bu ülkeyi sever, çok fazla işte şu, bu olduğunu hiçbir zaman düşünmesin. Şimdi, bunun kimde olduğunu, nerede olduğunu, hangi enerjiden zuhur ettiğini bizim iyi ortaya koymamız lazım. Biz birbirimizi anladığımız zaman büyürüz, güçleniriz ve bu anlayış bizi bir yere taşır ya da taşımaz ama tekrar bu konuda ifade ettiğim çok net bir şey var, o da şu: Önce biz kendimizi anlayıp anlamlandırmamız ve nerede olduğumuzu ve attığımız adımın sonuç odaklı olarak

nereye bizi götürdüğünü görmemiz gerekir. Eğer gittiğiniz yer, varmak istediğiniz yer değilse ister uçakla gidin ister otomobille gidin, attığınız her adım yanlıştır. Onun için istikameti iyi belirlemek lazım. İşte bu yasa tasarısı ya da bu taslak, bu istikameti belirlemede bizim önümüze çok ciddi bir yol haritası koyuyor. Bu yol haritasını biz ortak olarak desteklemek zorundayız. Bu hâliyle değil, bunu değil yani hepimiz bunun üzerinde en azından bir müşterek mutabakat üretmemiz lazım ve bu mutabakatta kimsenin bunu tartışılır, çok fazla yerden yere vurur bir hâle getirmemesi lazım çünkü bu sonuç itibarıyla bir sistem, bir eğitimi yani kendi kurumlarınızı yıpratıyorsunuz. Bir yerde gördüğümüz bozukluğu esas alarak biraz önce söylediğimiz tarzda yapacağımız bir değerlendirmenin çok bizi sonuca götürecektir bir değerlendirme olmadığını söylemek istiyorum. Ham, işlenmemiş, teorik ve ütöpik bir yaklaşımla önümüze getirilen ve kendi varsayımlarını gerçekmiş gibi ortaya koyan bir taslakla karşı karşıyayız. Bu taslağın her cümlesinin, üzerine basarak söylüyorum, her cümlesinin bilimsel bir araştırmaya dayanması lazım. Efendim, biz diyoruz ki: “Şunu yaparsak okulda öğrencilerin... İşte kız öğrenciler okula gider ya da gitmez.” Nereden biliyorsunuz? Böyle bir çalışma yaptınız mı? Böyle bir araştırma, veriler elinizde mi? Bu sizin yapmış olduğunuz alan çalışmasının boyutu ne? Bunu ifade etmek lazım. Bir de ısrarla ve inatla şunu söylemek gerekiyor, herkes böyle tuhaf bir kompleks içerisinde. Hep Avrupa’dan, Amerika’dan, Antarktika’dan -nedense Burgina Faso’dan kimse örnek vermedi- oradan örnek veriyor. Ya biz kendimizden niye örnek vermiyoruz?

ENGİN ALTAY (Sinop) – Bağırma Hoca’m. Hükûmet veriyor o örneği, ben vermiyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Sayın Hoca’m, şunu söylemek istiyorum, enteresan bir şey, bugün biz, bakın -üç senedir üst üste sabrediyorum- bir Eurovizyon mu kerovizyon mu yarışması var. Ya kendi diliyle yarışmaya katılmayan bir toplum olur mu? Kazansan ne olur, kaybetsen ne olur? Yani böyle bir şey olabilir mi? Yani bu milliyetçilik falan değil ya! Bu kimlik, kimlik, şahsiyet. Biz Tanzimat’la başladık ve bağımlılık paradigmasının etkisi altında başkasına ait olan düşünceleri kendimize aitmiş gibi savunuyoruz ve gerçekten bizim kafamızın içi şu anda başkalarının kavramları ve kuramlarıyla ağzına kadar dolu. Bazen ben başımı sallıyorum bir kısmı dökülsün diye ama dökülmüyor. Şimdi bu neden kaynaklanıyor? Bu aşağılık kompleksinin ürettiği bir şey. Önce Tanzimat Döneminde ontolojik bir mesele olarak karşımıza geldi, sonra bu üst üste konula konula bu bağımlılık yaratan paradigmalara oluşturdu, biz kendimize ait sanıyoruz ama başkalarının düşüncelerini savunuyoruz. Bunu bir defa görmemiz ve sorgulamamız lazım, ne kadar bize ait? Ne kadar bizim toplumumuzu bu konuda ilgilendiriyor? Ve bizim toplumumuzun hangi dinamiklerinden kaynaklanıyor? Büyük bir kültürle karşı karşıyayız. Bu kültürün gerçekten içselleştirilmesi, algılandırılması ve bunun devreye sokulması gerekiyor. Yani büyük milletin çocuklarıyız biz, öyle bu işin lamı cimi yok. Bu öyle kolay kurulmadı, kolay da yapılmadı. Bakın, üç-dört tane şu olay hâlâ Türkiye’de bu toplumun hangi travmalardan beslendiğini veya hangi travmaların ürünü olarak bu tür

bir yanılığın içerisinde düştüğünü anlayamadık. Biz 1683 yılında Viyana önlerindeki bozgunumuzun yarattığı travmayı öğrenmeden, 1876-78 savaşları sırasında, 93 harbinde yaşadığımız bozgunun hangi travmalara, hangi her anlamdaki etkilerini analiz etmeden, 1911-13 Birinci ve İkinci Balkan savaşları sırasında o kaybettiğimiz toprakların, kaybettiğimiz insanların, toprağın altına verdiklerimizin manasını ve mantığını kavramadan, onların bize yüklediklerini algılamadan Çanakkale'yi, Yemen'i, Sarıkamış'ı ve onların yükledikleri travmayı kavramadan bizim kendi kendimizi tariflememiz ve tasniflememiz mümkün değil. Onun için tarihin meydana getirdiği travma. Bu bizim eğitimimize de yansıyor, bu bizim sosyalimize de yansıyor, bu bizim kişiliğimize de yansıyor. Her birimiz azıcık Göktürk, azıcık Uygur, azıcık Hun, azıcık Selçuklu, azıcık Osmanlı, azıcık şu, azıcık bu barındırıyoruz. Bunları biz istesek de istemesek de barındırıyoruz ve bunlar bizim kimliğimizi meydana getiriyor. Ne kadarı dersiniz, tartışılır ama bizim büyük bir kültürün ve bu büyük bir hinterlandın yani büyük bir alanın meydana getirdiği bir medeniyetin çocukları olarak bizim değerlendirmeyi yaparken bu tür bir vasat üzerine oturtup bunun altından bir sonuç üretmeye çalışmamız gerektiğinin özellikle altını çiziyorum.

Şimdi, şöyle bir şey var, şunu soracağız, soruyorum, piyasa okulun önünde mi? Bana sorarsanız otuz beş yıllık eğitimci olarak söylüyorum, piyasa okulun önünde.

İki: Peki, acaba bizim eğitim sistemimizin sosyalle ilişkisi ne? Yani toplumla eğitim sistemimizin ilişkisi ne? Bana bakarsanız büyük ölçüde kopuk. Dolayısıyla, toplumu eğer sizin istemediğiniz biçimde toplumsal değerler var ve siz bunu eğitim veya başka yollarla da istemediğiniz değerler yüklüyorsanız insanlarınıza, o insanla o toplum arasında bir yabancılaşma meydana gelecektir, bir açıklık meydana gelecektir. Dolayısıyla, bu açıklığı siz siyasette hissederseniz, o zaman o ona düşman olur, bu da diğerine düşman olur. O zaman bayağı kesir ve ondalık kesir olarak düşünmeye başlarsınız. Bu çok ciddi bir şey.

Bakın, size çok basit bir hatıramı anlatacağım: Bir gün oğlumla Dikmen'den Kızılay'a gidiyorum, giderken yolda şey bana dedi ki, ayaktayız gidiyoruz, bundan bir sene önce, tam Meclisin önüne geldik, şoför döndü arkaya "Çök." dedi. Herkes çöktü. Bir oğlanla ben kaldım ayakta, geçtik, Güvenpark'ta indik. İndirdim aşağıya, çocuğa dedim ki: "Oğlum bak, Mehmet Batuhan Yeniçeri şunu bil, sen 'çök' dediği zaman birisi çökmeyeceksin. Bu ülkede bil ki yalnız askerler dediği için değil, şoförler dediği için de insanlar çöküyor." Tam o sırada yanımdan geçen bir vatandaş yanıma geldi, o da o çökmeden nasibini almışlardan birisi. Dedi: "Yanlış konuşuyorsunuz." "Neden?" dedim. "Hem biniyorsunuz hem de çökmüyorsunuz." dedi. Ben çökmek için binmiyorum, adam gibi durmak için biniyorum." dedim. Adam "Siz kim oluyorsunuz da çökmüyorsunuz?" dedi. "Vallahı, 12 Eylül öncesi olsaydı seni ben ondalık kesire çevirirdim ama şimdi var git işine." dedim vatandaşa, gitti.

Buradan şu sonucu çıkarıyoruz, şimdi, siz bu vatandaşınızı bilmeden veya gidiyor adam, şeyi tekmeliyor çöp kutusunu tekmeliyor. Bolu Anadolu Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü yapıyorum, adam çöp kutusunu tekmeleyerek gidiyor, herkes de normal bakıyor. Gittim adama “Niye tekmeliyorsun?” Yani yazıktır, günahdır, bu devletin, milletin, sizin de paralarınızla yapılıyor.” dedim. Adam sizinle kavga etmeye kalkıyor. Şimdi, peki, bu ne? Demek ki burada bizim toplumsal yapımızı biz algılamazsak ve bu toplumsal yapımızdan üreteceğimiz dinamiklerle eğer fikir üretmezsek ortaya koyacağımız düşünce elitist bir düşünce olur ve tepeden inmeci olur.

Bunu söylemişken elitist düşünceden de bir şey söylemek istiyorum. Bu Adalet ve Kalkınma Partisinden arkadaşlar bunu iyi dinlesinler, zaten biliyorlar da, Sayın Bakan biliyor da siz diğer arkadaşların bilmiyorum ne kadar bildiklerini. Bu paratoner elitler teorisi vardır bilirsiniz. Yani bir elit grubu oluşur, bu grup ne yapar? Süreç içerisinde iri, diri, canlı, asabiyet şuuruna sahip bir biçimde iddiayla, tezle, projeyle, anlatacak bir hikâyesiyle ortaya çıkar. Sonra bu gelir yönetime oturur, bir süre sonra yönetimde yavaş yavaş bu iddialarının, tezlerinin, projelerinin bir kısmını gerçekleştirir ama bir kısmını gerçekleştiremez. Bunun üzerinden bir de bakarsınız ki o da yıprandı, o da sisteme uydu, o da hantallaştı. Hantallaştıkça saldırganlaşır. Aşağıya doğru gittikçe radikalleşir ve dolayısıyla birtakım tedbirleri ortaya koymaya çalışır. Sonra onun yerine bir başka daha canlı, daha iri, daha diri, asabiyet şuuru daha yerinde olan başka bir grup gelir, onun yerine oturur. Bu sosyolojik bir kural olarak ifade edilir. Ne kadar uyar ne kadar uymaz belli değil ama her toplumda siyasi iktidarların bir seçimlik ömrü vardır arkadaşlar. Bir de bakarsınız ki bir anda varken yok. İşte yüzde 29’dan 2002 seçimlerinde bir partinin yüzde 2’ye düştüğünü hepimiz gördük. Onun için yapılması gereken şey, aklımıza ve vicdanımıza mukayyet olarak, karşıımızdaki görüş ve düşünce sahiplerini fazla oy alamadıklarından dolayı eleştirmek veya onlara yönelik bu yönü itibarıyla bir yaklaşım sergilemek değil, acaba biz onların düşünceleri ve fikirlerinden ne kadar yararlanabiliriz ve ne kadar bu işin içerisine katabiliriz sorgulamaları gerekiyor.

Ben sürekli hayatım boyunca hep itirazcı oldum, onun için “İtirazlar” diye de bir kitap yazdım. İtirazın nedeni şudur, zaten itiraz etmeyen bir adam Müslüman olamaz. “İyyakenabüdü ve iyyakenastain” dir Müslümanlığın özü. Allah’tan başka kimseden beklemeyen ve Allah’tan başka kimsenin önünde başını eğmeyen kişiye “Müslüman” denilir. Başını dik tutmayan adam Müslüman olmaz. El pençe divan duran, yer öpen, paspas olan adamdan bir defa İslami bir kimlik veya İslami bir şahsiyet olarak bahsedemeyiz. Bu bakımdan şunun bilinmesi gerekiyor, eğitim sistemimiz acaba şahsiyetli, kimlikli, itiraz edenlere müsait bir strateji veya bir politika veya öyle bir tip insana izin veriyor mu vermiyor mu? Vermiyor. Ben bunun zararını çok gördüm. Ben “cevaplar” yazdığım, “yanıtlar” yazmadığım için kompozisyon dersinden kalmış bir adamım. Hoca’nın kendisi söyledi. Enteresan bir şey. Toplumda iki kategori oluştu. Yani bu kelimeler üzerinden bir yürütülen bir faaliyet

var, şairler üzerinden yürütülen bir... Mesela biz Nazım Hikmet'le Necip Fazıl'ı hiç yan yana bizim dönemimizde, şimdi biraz daha yumuşadı bu iş ama yan yana koyamadık. Ziya Gökalp'la Karl Marks'ı bir arada düşünerek fikir ve düşünce ikame etme noktasında olmadık. 12 Eylül öncesinde kumaş pantolonlularla kot pantolonluları yan yana koyabilecek tavırda bile olmadık. Sarkık bıyıkla "pis bıyık" dediğimiz ağzının içerisine düşen bıyığı biz... ("Oo" sesleri) Yani âmme tabiri olarak söyleyeyim biz bunları yan yana koyamadık, oturup konuşamadık.

Ben geçen gün, kendime düşünsel olarak bana...

RECEP GÜRKAN (Edirne) – "Pos bıyık" diyelim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Peki, "pos bıyık" diyelim, tamam, peki.

Geçen gün Marksist, sosyalist bir grup beni çağırıyor, ben de gittim görüşlerimi anlattım kendilerine. Beni dinledikten sonra dediler ki: "Yahu, MHP'de senin gibi kaç milletvekili var?" "53 tane var." dedim. "Yahu, nasıl olur?" dediler. "Niye?" dedim. Biz uzay adamı değiliz, biz de bu toplumun insanıyız. "Siz Marks'tan bahsediyorsunuz, Lenin'den bahsediyorsunuz, Engels'ten bahsediyorsunuz, nasıl oluyor?" dediler. Siz bizi tanımıyorsunuz ki kardeşim. Ben fikir neredeyse, düşünce neredeyse oradayım, onu alırım kullanırım. Ben düşüncenin uşağı olmam, düşünce sonuç itibarıyla bana bir yol gösterir, yöntem gösterir. Onun aracı, onun enstrümanı hâline gelmem. Yani fikri baston olarak kullanmak başka bir şey, şemsiye olarak kullanmak başka bir şey. Şemsiye olarak kullanırsanız onun altında kaybolursunuz. Başkasının kötü taklitçisi olursunuz. Onun için kendiniz olarak ifade etmeniz gerekiyor. Peki, diyeceksiniz ki şimdi "Tamam Hocam da bu asıl problemle ilgili şeye ne getirelim?" Şimdi o konuya bir gelelim.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, ben, şurada bir başlık koymuştum, onu biraz size aktarmak istiyorum. İlkokuldan üniversiteye kadar uzanan eğitimin her kademesinde çalışmış -ilkokul öğretmeniyim kendim- otuz beş yıllık bir eğitimci olarak önümüze getirilmiş olan bu tasarımı yadırgadığımı ve şaşkınlıkla karşıladığımı özellikle ifade etmek istiyorum. Doğrusu, bu tasarı bana şaka gibi geldi. Sanki birilerinin bizim komisyonun entelektüel kapasitesinin test edilmesi için verdiği duygusuna kapıldım. Bu bakımdan şunu düşündüm, dedim ki: "Ya, acaba Millî Eğitimi maymuna çevirmeye bizim hakkımız var mı?" sorusunu sordum. Yani hiç kuşkusuz bunu yapanlar kötülük olsun diye yapmadılar, elbette ki ihtiyaçlardan doğdu elbette ki bunu daha iyi yapmak için ortaya koydular ama niye kendiniz yalnız başınıza yaptınız sorusunu sormalı. Niye benim fikrim yok orada? Niye ben emrivaki karşısında bırakıldım? Yani bizim acaba bundan haberimiz olsaydı biraz önce yapıldığı gibi, Sayın Başkanın yaptığı gibi o komisyona davet edilseydi, "Şöyle şöyle bir şey var, bir düşünsel iklim var, bununla ilgili de şu şu çalışmalar yapıldı ve dolayısıyla bunun eğitime çok büyük katkı sağlayacağını düşünüyoruz, onun için burada sizin düşünceniz ne? Buraya nasıl bakarsınız?" şeklinde eğer bize sorulmuş olsaydı, dışlanmamış olsaydık daha açıkça söyleyeyim, bizim tavrımızı, elbette

fikirlerimizi ortaya koyacağımız için buna desteğimiz sonsuz bir şekilde sürerdi ama biz şimdi bir emrivakiyle karşı karşıyayız ve öyle bir emrivaki ki, karşımızda yüzde 50 oy almış bir siyasi iktidar var, Komisyonda da zaten tamamı o iktidarın unsurları yani AKP komisyonu burası, açıkça söyleyeyim. Hayır, yani biz de varız da süs bitkisi. Hayır, fonksiyonel olmadıktan sonra ne anlamı var?

Allah rızası için, ben şimdi düşüncelerimi ve fikirlerimi söyleyeyim, dünyanın en güzel fikrini de söyleyeyim ama parti veya arkadaşlar bir karar almışsa bizim yanımıza kimse gelmiyor, kaldırıyor, geçiyor. Yani yanlış diyoruz.

Ben, mesela, siz İç Tüzük'ü getirmeden önce çıktım basın toplantısı yaptım, saat on birde, "Bu İç Tüzük kan çıkarır. Bu İç Tüzük gerilim çıkarır. Bu İç Tüzük Medise gelirse bizim Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokratikliği tartışılır. Bu çok tehlikeli bir şey. Zaten her yerden sesimizi kısıtınız, şimdi Mecliste de on dakika konuşacağız, onu kısımaya çalışıyorsunuz. Dolayısıyla, gelin, bunu getirmeyin arkadaşlar." diye orada söyledim. Dedim: "Daha önceki İç Tüzük değişikliğinde adam öldü, bir milletvekili öldü. Dolayısıyla, bu çok tehlikeli, getirmeyin." Kimse dinlemedi bizi. Aldı, getirdi, dayattılar "Gelin, ister konuşun ister konuşmayın biz getireceğiz." Ne yapacak milletvekili kardeşim? Getiriyorsunuz.

Bunu şunun için söylüyorum: Yani biz gerçekten çok iyi niyetli olabiliriz, çok da etkin, verimli ve üretken olsun diye bazı şeyleri getirebiliriz ama sosyolojiyi ihmal etmeden getirmemiz lazım, diğer insanları ihmal etmeden getirmemiz lazım ve dolayısıyla, o konuda azıcık bir müşterek yakalanmış olsaydı bu tartışmaların hiçbirisi olmazdı ve çok da tatlı bir şekilde giderdi.

Dönüyoruz tekrar buraya. Şimdi, milletlerin istikbal ve istikalleriyle doğrudan ilişkili olan faktörler onların insan yetiştirme düzeniyle yakından alakalıdır. Açıkça söylüyorum ki, insan yetiştirme düzeni hasta olan bir toplumda hiçbir şey sağlıklı değildir. Bizim, bu insan yetiştirme düzenimizi, kastettiğim nicelik anlamında değil ama nitelik anlamında behemehâl gözden geçirmemiz gerekiyor, elden geçirmemiz gerekiyor.

Bakın, bir şey söyleyeyim: Anadolu otelcilik, turizm meslek liselerinde, bilmiyorum durum şu anda nedir, ama orada ben öğretmenim, müdür olarak atadılar, gittim. Bir gün önüme bir tane şey geldi, gıda maddesi bir şeyler alacaklar, çocuklara temrinlik malzeme yapacaklar. Geldi, bir baktım "Vin rouge, Vin blanc" yazmış yani kırmızı şarap, beyaz şarap. Okul, burada ne işi var kırmızı şarabın, beyaz şarabın diye düşündüm. Çağırdım, dedim ki: "Bu ne?" Dedi ki: "Bu kırmızı şarap, beyaz şarap, biz rom, cin tonik filan yapacağız ama hocam şey yapmayın, biz içmiyoruz, deneyip bunları lavaboya döküyoruz." Çok şaşırdım, inanılmaz şaşırdım. Turizm okulu, bunlar hep turistik tesislere gidecek, mutfakta çalışacaklar, bunların servisini yapacaklar. Ne yapılması gerekiyor? Bunlara bu yönü itibarıyla... Ama o okulda başka bir ders daha var. O okulda ne var biliyor musunuz?

Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi hocası giriyor içeriye diyor ki: Cıvıldaklık kötü bir şeydir, tesettür vardır. Şarap içmek haramdır, faiz haramdır.

Arkasından, mali cebir hocası giriyor içeriye, diyor ki: Arkadaşlar basit faiz, $b=kx^2$ üzeri n ; fant bölü 1.363 bin bilmem ne. Faiz nasıl alınır? Onun hesabını yapıyor. Bir tarafta bunun haram olduğunu öğreniyor, öbür tarafta haramın nasıl üretildiğini, katsayısı çarpıyor, çıkarıyor. Bir taraftan içkinin haram olduğunu öğreniyor, öbür taraftan içkisinin servisini yapıyor.

Şunu söyleyeyim: Burada, biz kendimizi o çocuğun yerine koyalım. O çocuğa şimdi biz bir değeri verirken, öbür tarafta bu değer tersinden bir tavır içerisine sokarsak ondan nasıl bir kişilik oluşur? Oportünist, pragmatist ve günü kurtaran bir kimliğe ve kişiliğe sahip olur. Bunları vermek gerekiyor mu? Evet, vermek gerekiyor. Nasıl vermek gerekiyor?

Sayın Bakanım, buradayken, size özellikle bunu söylemek istiyorum.

Sayın Avni Akyol Millî Eğitim Bakanı, biz de okul müdürüyük, Bolu'da bir toplantı yaptı. Toplantıda, genellikle sayın bakanlar geldiği zaman uysal kişiler çıkarılır konuşma yapmaya ve hep böyle mülayim müdürleri filan çıkardılar, ben de müdürdüm, yanışıklıka beni de çıkardılar. Ben elimde bir kitapla çıktım, ortaokul ikinci sınıf, şimdi öyle değil ama bunu anlatmak durumundayım, matematik kitabı, o zaman. Kitapta 1'den 100'e kadar olan sayıların toplamını veren formülü veriyor ama 8-10 sayfa. Böyle bir formül içerisinde anlatıyor, 10 sayfanın sonunda, çarpı o, çarpı bu, bölü bilmem ne, 1'den 100'e kadar olan çift rakamlı sayıların toplamını veren formül. Kitabı Sayın Bakana doğru doğrulttum, dedim ki: "Siz biliyor musunuz 1'den 100'e kadar olan çift sayılı rakamların toplamını veren formülü?" "Sınav mı yapıyorsun beni?" dedi. Ben de "Hayır, yalnızca soruyorum." dedim. Sonra "Yanınızda bürokratlar var, onlara da sorun bakalım, birisi biliyor mu?" dedim. Arkasından şunu söyledim: "Hiçbiriniz bilmiyorsunuz, ben de bilmiyorum çünkü." Bunu bilmemenin nedeni şu: O kadar gereksiz, lüzumsuz bilgi var ki burada kime neyi vereceğimizi biz bilmiyoruz. Onun için, bu bilgileri buraya verirken kişinin ferdi farklarına dayalı, eğilimlerini esas alan ve bu eğilimlere dayalı olarak alması gereken bilgi. Mesela bir matematik, istatistik bölümü öğrencileri için veya matematik kafalı, mühendis kafalılar için son derece zaruri ve gerekli ama bir sosyal ya da diğer alanlara yönelenler için bunların bir mantığı yok. Bunun tartışılacak bir tarafı yok ve çocuk bundan çok zorlanıyor. 5 sayfa, 10 sayfa çalışacak ki, en sonunda bir formülü tam içselleştirsin, kafasına koysun. Onu kafaya koyarken başkalarını da kafasından çıkarmak zorunda kalıyor. Onun için, orada benim bazı tekliflerim vardı. O tekliflerden bir tanesi, bu öğretmenleri veya millî eğitim müdürlerini, müdür yardımcılarını, sürekli bir biçimde, iktidar geldi mi, bunları bir telaş alıyor, iktidarın, o zaman çok sürekli değişiyordu. Şimdi çok şükür istikrarı var, on senedir aynı iktidar ama bu iktidar da aynı şeyi yapıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – "Çok şükür var." dedin Hocam.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Ben istikrar anlamında “şükür” dedim yoksa uygulama anlamında demedim. Evet, itirazlarımız var ama biz inandıklarımızı rahat söyleyelim.

Şöyle bir şey: Geldiği zaman, adam millî eğitim müdürü. Millî eğitim müdürünü alıyor Urfa'nın Siverek kasabasının bilmem neresine Türkçe öğretmeni olarak atıyor. Bu nasıl millî eğitimidir? Bir adama müdürlük statüsü veriyorsun, hem de millî eğitim müdürlüğü statüsü veriyorsun. Bir süre sonra, gördüğümüz lüzum üzerine, bize yararlı olmadığını anlaşıldığından seni alıyorum, götürüyorum, sıfır düzeyine indiriyorum. Daha önce almış olduğu bütün kariyerler ortadan kalkıyor. Okul müdürlüğü yapmış, müdür yardımcılığı yapmış, millî eğitim müdürlüğü noktasına kadar gelmiş, alıyorsunuz. Benim o zaman bir teklifim vardı, Sayın Akyol benden onun raporunu istedi, raporu da yazdım, verdim ama bir türlü şeye konmadı. Öğretmenlerin ve eğitim camiasının statülerinin kazandıktan sonra bir daha geri vermeyecek şekilde kimlikleriyle özdeşleştirilmesi gerekiyor. Müdür yaptınız, öğretmen ama müdür öğretmen. Genel müdür, öğretmen. Müdür yardımcısı, öğretmen. Verin bunların sıfatını ve bunların hukukunu da çiğnemeyin kardeşim. Dolayısıyla, siz öğretmene böyle değer verirsiniz. Yoksa öğretmene siz iyisiniz, hoşsunuz demek suretiyle bir değer verilmesini ben şahsen doğru bulmuyorum.

Sonra itirazlarımızı konuşuruz inşallah.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Zühal Hanıma söz verecekti, size verdi.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Evet, o bilimsel bir yaklaşımla oldu. Biz orada gittik, münavebeli ve mübadeleli bir hususta oldu. O başka bir şey.

Son cümlem...(Gürültüler)

Arkadaşlar, eğitim söz konusu olduğu zaman, araştırma, geliştirme sürecinden geçmiş, altyapısı çok iyi hazırlanmış, iyi analiz edilmiş, pilot uygulamaları yapılmış, örnekleri alınmış ve kamuoyunda yeterince tartışılmış projelerin devreye sokulması gerekiyor yani tepeden inme projeler mühendislik emaresi ve jakoben projelerdir, kim getirirse getirsin doğru değil. Eğitim toplumların en stratejik konusudur yani o meşhur sözü hepimiz biliyoruz ama bir daha söyleyeyim: Bir yıl içerisinde ürün almak istiyorsanız tahıl, on yıl içerisinde ürün almak istiyorsanız meyve ağacı dikin, yüz yıl içerisinde sonuç almak istiyorsanız insan yetiştirin. Bu, stratejiyi bize gösteriyor. Bizim ona yönelik olarak yaklaşmamız lazım. Bu sebeple, bir toplumun eğitim sistemiyle oynamak, o toplumun geleceğiyle oynamak anlamına gelir.

Eğitimde koy-kaydır, dene-yanıl, yap-boz, olmayınca başa dön gibi bir uygulama olmaz. Böyle bir uygulamanın olduğu yerde eğitimi, tabiri yerindeyse, maymuna çevirmiş oluruz. Son derece yanlış.

Türkiye'nin sosyolojik, kültürel, ekonomik ve sosyal yapısı Avrupa ya da Amerika değil. Sık sık çıkıp Avrupa'dan, Amerika'dan örnekler atfederek meşruiyet kazandırıcı şekilde birtakım yarım

yamalak projelere gerekçe olarak onları sunmayın. Bu, doğru değil. Türkiye, bazı yerlerde aşiret düzeni, kan davası, feodal yapı gibi ayrı bir sosyolojik özellik göstermektedir. İngiltere, İtalya ya da herhangi bir Avrupa ülkesinde Türkiye'nin belirli bölgelerinde olan nevi şahsına münhasır ya da suiijenerist dediğimiz yapı yok. Biz kendi yapımızı sisteme, eğitim sisteminin içerisine katıcı şekilde politikalar düzenlememiz gerekiyor. Bunun da doğrudan doğruya yeri bizzat alanın kendisidir, halkın kendisidir, onun içerisine girmek gerekiyor.

Ben, aslında konuya hiç girmedim, öbür olaylar da gitti ama Zühal Hanım da konuşacak.

Sayın Başkan, ben teşekkür ediyorum.

Vaziyeti görüyorsunuz, anlatmak istediğimi anlatamadım öbür konularda inşallah Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Sevgili arkadaşlar, sayın üyeler, şimdi şöyle bir anlaşma zemini, bir uzlaşma zemini oluşmuş gibi görünüyor, ben onun bilgisini sizlere arz edeyim, sonra gereğini birlikte kararlaştıralım:

Alt komisyonun salı günü toplanması ve şu anda listemizde olup da -hatta olmayanları da ilave edebiliriz- söz istediği hâlde sırası gelmeyen milletvekili arkadaşlarımızın 1'inci maddede konuşma hakları baki kalmak kaydıyla önce bir kifayeti müzakere önergesini oylarınıza sunacağım, arkasından da alt komisyonun teşkiline ilişkin önergeyi oylarınıza sunacağım.

Şimdi, kifayeti müzakere önergesini okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/358) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geneli üzerindeki görüşmeler neticesinde konu açıklığa kavuşmuş olduğundan teklifin maddelerine geçilmesi hususunu arz ve teklif ederiz.

Avni Erdemir

Amasya

Gerekçe:

Bu konu üzerindeki görüşmelerin ilânihaye devam etmesi mümkün değildir. Ayrıca görüşülen konunun vuzuha kavuşması nedeniyle İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi gereğince işbu değişiklik önergesi verilmiştir.

BAŞKAN – Kifayeti müzakere önergesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, alt komisyon kurulmasına ilişkin önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/358) esas numaralı Kanun Teklifi'nin alt komisyona havale edilmesini arz ve teklif ederiz.

Avni Erdemir
Amasya

Fikri Işık
Kocaeli

Osman Çakır
Düzce

Gerekçe:

Gündemdeki kanun tekliflerinin (2/358) esas numaralı kanun teklifiyle birleştirilerek görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu nedenle, tekliflerin bir alt komisyonda daha etraflı bir şekilde değerlendirilmesi uygun olacaktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alt komisyonun Avni Erdemir, Amasya Milletvekili; Fikri Işık, Kocaeli Milletvekili; Çiğdem Münevver Ökten, Mersin Milletvekili; Fatma Nur Serter, İstanbul Milletvekili; Özcan Yeniçeri, Ankara Milletvekilinden oluşması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alt komisyon üyesi olan arkadaşlarımız, toplantı düzenlerini konuşmak üzere, lütfen ayrılmazlarsa memnun olurum.

Bütün katkıda bulunan değerli milletvekillerine, Sayın Bakana çok teşekkür ediyor, hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.16